

ÉXODO

Tx'olbil Xo'l Yi Liwre'j

Yi yol “Éxodo” na elepont “ele'n tzaj” le ketz kayol. Ya'stzun bi' yi jun liwre'j na na xtxol yi xe'n cu'n ban yi cyele'n tzaj yi e' xonl Israel jak' chica'wl yi e' aj Egipto. Ya'stzun xcone'n Moisés tan Ryos tan chicolpe'ne'ltzaj yi tetz tanum xchik'ab yi e' aj Egipto, nin i' yi jun yi ja bajxij xchiwutz tan cyopone'n Canaán, yi ama'l yi suki'nt tan Ryos scyetz e' chimam chite'.

Yi Weklil Yi Liwre'j

Yi bajx wekl (Cap. 1:1–15:21) na xchaj sketz yi xe'n cu'n quitane'n yi e' xonl Israel te yi ate' tzaj pres jak' chica'wl yi e' aj Egipto. Ncha'tz na xchaj yi xe'n cu'n ban yi titz'e'n Moisés, nin yi xe'n cu'n xch'uye'n le palacio tetz yi faraón, yi rey cwent Egipto. Ncha'tz na xchaj yi xe'n cu'n je'n xtxa'ol Ryos i' tul yi ama'l yi tz'inunin tu', nin yi wak' ib yi mbajij tu yi faraón. Ej nin ncha'tz na xchaj yi mbi eka'n tan yi bajx Pasc yi cyele'n tzaj Egipto.

Yi ca'p wekl (Cap. 15:22–24:18) na jilon te yi e'chk takle'n yi mbajij scye'j yi e' xonl Israela'tz te yi na chixon tul yi ama'l tz'inunin tu', jalen te cyopone'n xe yi wutz Siná.

Yi toxen wekl (Cap. 25–40) na jilon te yi e'chk ca'wl yi tak' Ryos scyetz. At e'chk ca'wl yi na tal yi xe'n chiban tan c'u'laje'n Ryos; nin yi xe'n chiban tan jale'n tzatzin paz xchixo'l. Ej nin at e'chk ca'wl yi xe'n chixansaj quib swutz Ryos.

Ncha'tz tul yi jun wekle'j na jal yi “Lajuj Ca'wl” (Cap. 20). Nin na xtxol x̄e'n nchiban tan je'se'n yi mantial, tetz molbil ibaj swutz Ryos, tu yi e'chk oy tu chitx'ixwatz yi tajwe'n tan banle'n tane'n.

Yi cya'te'n yi e' xonl Israel le ama'l Egipto

¹ Je chibi' cyakil yi e' xonl Israel tuml chinajal yi xomche' te'j Jacow yi cyopone'n Egipto:

² Rubén, Simeón, Leví, Judá,

³ Isacar, Zabulón, Benjamín,

⁴ Dan, Neftalí, Gad tu Aser.

⁵ Oxc'al tu lajuj chixone'n yi e' xonl Jacow, tuml X̄ep yi ate' nintz Egipto.

⁶ Itzun bantz yi xone'n tiemp e' quime'n tzun cyakil yi jun wek wunaka'tz tuml X̄ep tu cyakil yi e' stzicy.

⁷ Puc'une'n nin tzun e' ban mas yi e' xonl Israel na nin jal wi'nin chinitxajiltz. Nintzun e' ben lo'ontz bene'n tzi'n Egipto.

⁸ Ej itzun bantz yi xone'n tiemp nintzun oc cyen junt rey tan chicawe'n yi e' aj Egipto. Poro qui nin tajskej i' wutz k'ajtzun X̄ep, cha'stzun te talol i' scyetz cyakil yi tanum yi xtxolbile'j:

⁹ “¡Bitwok tzaj, wi'nin x̄ch'uye'n yi cyajlal yi e' xonl Israel! Ej nin at mas chichamil skawutz ketz.

¹⁰ Cha'stzun te tajwe'n kajoye' puntil tan qui x̄ch'uye'n mas cyajlal, na kol ko'c tan oyintzi' scyuch' yi e' kacontr quicunin batz xomok chiwi' scye'j nin chelepon ojk jak' kaca'wl.”

¹¹ Cyoque'n tzun yi e' aj Egipto tan chibuchle'n yi e' xonl Israel, na nin e' bixe' cobox ajcaw

squibaj tan cyak'ol e'chk jilwutz ak'un scyetz yi chin q'uixbel nin, chi tane'n je'se'n yi cob tnum yi na bi'aj Pitón tu Ramsés. Yi cob tnuma'tz xconak tan yi faraón tetz cu'lbil me'bi'l i'.

¹² Poro yi toque'n chibuchle'n yi e' xonl Israel mas tcunin tzun chipuc'une'n. Cha'stzun te wi'nin e' xobe'n yi e' aj Egipto scyetz.

¹³ Mas tcu'n tzun cyoque'n tan chibuchle'n tan quiw ak'un,

¹⁴ na nin e' cawun tan cyoque'n tan banle'n xk'ol tetz xan, nin tan ak'un wi cojbil. Chin buchij nin tzun e' ban yi e' xonl Israel tan cyakil yi ak'un yi ak'lij scyetz.

¹⁵ Ma yi rey nintzun e' xchak yi Sifra tu Fúa yi cob xna'n, yi e' xe'iyum yi ate' xchixo'l yi e' hebrey. Itzun taltz scyetz:

¹⁶ —Yil cxben wok tan quiwle'n yi xna'n yi na ul yos scyuch', ilwok yi e' ni' yi na chitz'ij. Ko e' xicy, biywok cu'n, na qui na waj yil chitz'ij. Poro ko e' tal xun ba'n tzitak' wok ama'l tan quitz'e'n, stzun yi rey scyetz.

¹⁷ Poro quinin e' xom yi e' xe'iyum te yi tajtza'kl yi rey, na nin cyek xchi' Ryos. Cha'stzun te cyak'ol ama'l tan quitz'e'n yi e' ni' yi xicy.

¹⁸ Yi tbital yi rey yi ya'stzun na chiban yi e' xna'na'tz, nintzun ben mantar tan chichakle'n. Yi cyopone'n nintzun taltz:

—¿Mbi tzuntz yi mitak'wok ama'l scyetz yi e' ni' xicy tan quitz'e'n?

¹⁹ —Yi mero bintzi ta', i'tz, yi e' xna'n, yi o' hebrey, apart e' xchiwutz yi e' aj Egipto, na yi cyetz chin chamnin e', na jalcu'n na ul yos scyuch'. Cha'stzun te taxknin kopon ketz tan quiwle'n yi na

ul yos scyuch', che'ch tzun yi e' xe'iyum bantz tetz rey.

²⁰⁻²¹ Tan yi xtxolbile'j ch'uye'n nin ban mas cya-ljal yi e' xonl Israel. Nin jal mas chichamil tan paj yi nim chixone'n. Ma yi e' xe'iyum, tantu' yi ncyek xchi' Ryos, ja tak' Ryos banl squibaj. Cha'stzun te ja jal wi'nin cyetz cyal tu cyetz chimamaj.

²² Poro yi rey nin el junt ley ta'n xchiwi' cyakil yi e' tanum. Itzun taltz: “Na waj yil chiben jo'li'n wi tzanla' cyakil yi e' xicy yi na chitz'ij xchixo'l yi e' hebrey. Ma ko e' xun, quil tzibiy wok cu'n,” stzun yi rey bantz.

2

Yi titz'e'n Moisés

¹ Itzun bantz, cyok'bel tzun quib jun yaj tu jun xna'n. E' cu'n xonl Leví.*

² Yi cyok'bel quib nintzun oc lac'puj jun ni' te yi xna'n. Yi tule'n yos tuch', xicy tzun ban yi ni'. Yi tilol yi xna'n yi chin yube'n nin yi ni' nintzun octz tan tewe'n tetz ox xaw.

³ Poro quinin xcy'e' tan tewe'n mas tiemp. Yi je'mpone'n yi ox xawa'tz, nintzun oct junt tir tan joyle'n puntil tan claxe'n yi ni'. Joyol tzun i' puntil tan tewe'n junt tir. Toque'n tzuntz tan banle'n jun mo'tx, nin baj nojsal xe'ak yi mo'txa'tz tan wix tu xpu'pu' tan qui tocompone'n a' tc'u'l. Yi wi'tbnixe'n nintzun cu' coybal yi ni' tul. Ej nintzun bentz tan tak'le'n xo'l aj stzi' yi tzanla' Nilo.

⁴ Ncha'tz ben xchakol jun tanub yi ni' tan xk'uke'n, nin tan q'uicy'le'n.

* **2:1** “Xonl Leví”, nk'e'tz junit chitaj chitxu' ma na, na elepont yi Leví ya'stzun chimam cyen.

⁵ Itzun bantz nintzun ben yi me'l yi faraón tan jichi'n stzi' yi jun tzanla'a'tz. Yi chicwe'n pone'n stzi' yi a'a'tz nintzun ben tilol jun mo'tx yi at xo'l aj stzi' a'. Yi bene'n tilol nintzun ben ðchakol jun scyeri yi e' mos yi xomche'tz te'j tan ticy'le'n tzaj yi jun mo'txa'tz.

⁶ Yi tule'n swutz, nintzun tbit yi na ok' jun tal ni' tc'u'l. Lajke'l nintzun bene'ntz tan jakle'n yi mo'tx. Ma yi cwe'n tilol nintzun ok' cu'n c'u'ltz te'j. Itzun taltz:

—¡Ah! yi jun tal ni'e'j i'tz tal jun hebrey, stzun i' bantz.

⁷ Yi tilol yi stzicy yi ni' yi nsken opon ticy'le'n yi titz'un tk'ab yi me'l faraón, lajke'l nin tzun bene'ntz tan yol tetz. Itzun taltz:

—Ilu' jun c'olaj me'l rey, ¿qui pe' na taju' yil chimben tan joyle'n jun xna'n yi at ta'al tim tan tk'ol tetz yi ni' nin tan ðch'uyse'n? stzun i' bantz.

⁸ —Ba'n, ba'n cðben tan joyle'n, stzun me'l faraón bantz.

Lajke'l nintzun bene'n yi xun tan ðchakle'n yi xtxu' yi ni'.

⁹ Yi topone'n yi xtxu', nintzun tal yi me'l faraón tetz:

—Cy'aj nin yi ni'e'j. Nin ch'uysaj, list wutane'n tan ðchojle'n atieimp, stzun i' bantz.

Bene'n tzun tcy'al yi xna'n yi tetz tal nintzun octz tan q'uicy'le'n.

¹⁰ Yi ðch'uye'n yi ni' nintzun ben yi xna'n tan tak'le'n tetz me'l faraón. Nintzun oc yi ni'a'tz chi k'ajbil tal me'l faraón. Ej nin oc tk'ol yi me'l faraón yi bi' yi ni' tetz Moisés, na nin tal: “Cho'n je'n tzaj wa'n stzi' a'.”

Yi tele'n ojk Moisés Egipto

¹¹ Itzun bantz yi yajine'n Moisés, nintzun bentz tan xo'n xchixo'l yi tetz tanum yi e' xonl Israel yi ate' tan ak'un wi cojbil. Yi topone'n nintzun ok' c'u'ltz scye'j. Na chin q'uixbel nin quitane'n tan ak'un. Ncha'tz til yi at jun aj Egipto yi na tzan tan biyle'n jun scyeri xonl i', jun hebrey bina'tz.

¹² Yi bene'n tilol nintzun bentz tan colche'n. Yi topone'n nin baj xmayil xla'j yi ko cya'l attz naka'j. Ma yi tilol yi cya'l at nintzun bentz tan biyle'n cu'n yi jun aj Egipto. Yi cwe'n biyol, ta'ste'n nin tzun cwe't mukul tul samlicy'.

¹³ Ej itzun le junt ekloktz nin el junt tir tan xo'n. Nin te yi na xon nin ben tilol cob hebrey yi na chibiy quib squibil quib. Yi tilol yi xtxolbile'j nintzun ben jakol tetz yi jun yi na tzan tan biyle'n yi tuch'. Itzun taltz:

—¿Nxac na cxtzan tan biyle'n awuch'? na itanum itib, stzun i' bantz.

¹⁴ Saje'n tzun stza'wel yi jun hebreyat'z:

—Ma atz ¿na' ncxo'csan tetz ajcaw skaxo'l? ¿Na pe' cxtzan tan xtxumle'n tan imbiyle'n cu'n chi aban te yi aj Egipto ewt?

Itzun yi tbital Moisés yi xtxolbile'j nintzun saj jun chin xo'w te'j, na nin el xtxum tetz yi nsken quibit wunak yi nsken quim jun aj Egipto ta'n.

¹⁵ Ma yi tbital faraón yi nsken wi't quim jun aj Egipto tan Moisés, nintzun el jun ort ta'n tan stz'amle'n nin tan cwe'n klo' biyij. Poro nintzun tbit Moisés yi na tzan joyle'n i'. Lajke'l nintzun tele'n ojk'tz. Cho'n tzun topone'ntz le ama'l yi na bi'aj Madián. Yi topone'n Madián nin c'ole' cu'ntz nakajil jun julil a'.

16 Ej nin te yi c'olchij Moisés naka'jil yi jun julil a'a'tz nintzun e' opon yi juk me'l Reuel tan je'se'n tzaj a' tetz quic'a' yi cyawun. Yi jun Reuela'tz i' yi pale'† tetz Madián.

17 Poro te yi ate' yi e' xuna'tz te yi jun julil a'a'tz nin e' baj opon coboxt pstor tan tak'le'n quic'a' yi cyetz cyawun. Yi cyopone'n nin e' octz tan chilaje'n len klo' yi juk xuna'tz. Poro yi tilol Moisés nintzun octz tan chicolche'n. Ncha'tz oc i' tan je'se'n tzaj a' tetz quic'a' e' tal cyawun.

18 Yi chipakxe'n yi e' xuna'tz xe chinajbil nin el yab yi chitajtz scye'j, na or cyopone'n. Nintzun tal scyetz:

—¿Mbi tzuntz jalacunin nxpakxij wok? stzun i' bantz.

19 Bene'n tzun cyalol tetz chitaj yi mbi bajij scye'j. Itzun cyaltz:

—Ta', at jun aj Egipto mmo'c tan kacolche'n xchik'ab yi e' mas pstor. Ej nin ja je' tzaj tcy'al i' a' tetz quic'a' yi kawun, che'ch tzun bantz.

20 —¿Na't tzun atit yi jun yaja'tz? ¿Mbi tzuntz ncyaj cyen itilol wok? ¡Or tzibene'n lajke'l tan joyle'n i' nin chakwok tzaj tan wane'n skuch'! stzun Reuel bantz.

21 Ya'stzun bantz yi topone'n Moisés tan najewe'n xe ca'l Reuel. Ej nin yi xone'n tiemp ja tak' Reuel yi jun me'l yi na bi'aj Séfora tetz txkel i'.

22 Yi cyok'bel quib Séfora tu Moisés nin jal jun chinitxa'. Gersón‡ tzun ban bi'tz tan Moisés na

† 2:16 Yi yol “pale” tul yi yol Kataj na jop jun ak'ol chitx'ixwatz yi e' wunak. Nk'e'tz ni'cu'n yi e' pale'a'tz tu yi e' pale' cwent católico jalu', na apart yi cyetz chicmon tu chimunl. ‡ 2:22 Yi bi'aj “Gersón” na elepont “awer nak”.

nin taltz: “In jun awer nak tul jun ama'le'j yi qui wajske'n.”

²³ Itzun bantz yi xone'n yi tiemp nin quim yi rey tetz Egipto. Poro yi e' xonl Israel iḵnin buchij che' cyak'un yi e' aj Egipto. Poro tbit Ryos yi chitzi' chikul, na chin q'uixc'uj nin ate' cu'nt.

²⁴ Tbit tzun Ryos yi cyo'kl, nin ul tx'akx tc'u'l yi trat yi bnixnak ḵchixo'l tu Abraham, Isaac nin Jacow.

²⁵ Ja che' til Ryos yi ḵe'n quitane'n, nin ja el to'kl c'u'l scye'j.

3

Yi bixewe'n Moisés tetz chibajxom yi e' aj Israel tan Ryos

¹ Itzun bantz cho'n at pon Moisés tan pstore'n yi tawun Jetro yi ji' i' le ama'l tz'inunin tu', naka'jil yi wutz tetz Ryos, yi na bi'aj Horeb. Yi Jetro, i' yi chipale'il* yi e' aj Madián.

² Cho'n tzun ḵchajol tib yi ángel tetz Kataj Jehová swutz i' le ama'la'tz. Cho'n ḵchajol tibtz tul jun wi' xtxoybchej yi na tzan k'a'kl. Poro qui na tz'e'.

Yi bene'n tilol Moisés yi na tzan k'a'kl yi jun xtxoybcheja'tz,

³ toque'n tzun i'-tz tan xtxumle'n yi mbi tzuntz yi qui na tz'e'. Nin oc ḵkansal tibtz tan xmaye'n yi mbi tzuntz qui na tz'e'.

⁴ Itzun yi tilol Kataj Ryos yi topone'n ḵkansal tib Moisés tan xmaye'n, nintzun jilon tzaj tetz tul yi jun wi' xtxoybcheja'tz. Itzun taltz:

—¡Moisés, Moisés!

* **3:1** Si'leju' nota tetz 2:16.

—¿Mbi' ta'? Je ine'j, stzun Moisés ban nintz.

⁵ Nintzun tal Ryos tetz:

—Moisés, quil cĕkano'c tzaj mas, nin cy'ajwe' len yi axajab, na chin xan nin yi ama'l kale txicl quiĕ'e't.

⁶ Na i ina'tz yi chiRyosil yi e' amam ate', yi k'ajtzun Abraham tu Isaac nin Jacow, stzun Ryos bantz tetz Moisés. Tan paj yi xo'wl yi at cu'nt cwe'n tzun tewal Moisés yi wutz, na nin xobtz tan xmaye'n wutz Ryos.

⁷ Poro nintzun tal Ryos tetz:

—Ma jalu' Moisés, na wil yi q'uixc'uj yi ate' cu'nt yi e' intanum yi ate' Egipto jak' ca'wl yi faraón. Ncha'tz ja opon yi cyo'kl tzinwutz, na chin buchij nin quitane'n cyak'un yi ajcaw yi na chicawun squibaj.

⁸ Cha'stzun te ja nu'l tan chicolpe'n chik'ab yi e' aj Egipto. Chelu'l tzun incy'al le jun ama'la'tz. Nin chopon wa'n le jun balaj ama'l kale atite't balaj cojbil, jun ama'l kale atit wi'nin lech tu ca'bil wunak txuc. Yi jun ama'la'tz i'tz kale najlche't yi e' aj Canaán, e' hitita, scyuch' yi e' amorreo, e' ferezeo, e' heveo nin e' jebuseo.

⁹ Ma jalu' bin Moisés, ja wit yi cyo'kl yi atanum, yi e' xonl Israel. Nin ja wil yi chin q'uixc'uj nin quitane'n cyak'un yi e' aj Egipto.

¹⁰ Cha'stzun te na waj yi ĕcu' tbe' ninin jalcu'n, na na waj cĕben tan yol swutz yi faraón tan cyelsene'l tzaj yi intanum Israel yi ate' Egipto, stzun Ryos tetz Moisés.

¹¹ Nintzun tal Moisés tetz Ryos:

—Ta', ĕmbi eka'n wa'n tan woque'n tetz chibajxom yi e' intanum, nin tan yol tetz faraón, tan

cyelsene'l tzaj jak' chica'wl yi e' aj Egipto? Na yi mero bintzi yi in wetz quil chinxcye' te'j.

¹² Poro nin tal Ryos tetz:

—Moisés, chinxomok tzawe'j. Ej nin je jun techle'j yi in inchakon nin aḥ: Yil che'l tzaj yi intanum awa'n, cxu'l wok icyakil cu'n tan inc'u'laje'n swutz yi wutze'j, stzun Ryos bantz.

¹³ —Poro Ta', kol chimben tan yol scyetz yi e' bajxom tetz intanum, nin kol wal scyetz yi ja chinsaj chakij tan Kataj Ryos yi chiRyosil yi e' kamam kate' ej nin kol chijak swetz, yi mbi' bi'u', ḡmbi tzun wal nin wetz scyetz? stzun Moisés bantz.

¹⁴ —Ma jalu', I INA'TZ YI IN. Ej nin ba'n tzawal scyetz: Yi Ryos yi na bi'aj I INA'TZ, i' nchinchakon tzaj.

¹⁵ Ncha'tz tal Ryos tetz Moisés:

—Ba'n tzawal scyetz yi e' atanum yi e' xonl Israel: “Yi Kataj Jehová, yi chiRyosil yi e' kamam kate', yi Abraham tu Isaac nin Jacow, i' mma'lon swetz tan wule'n ḡchiwutzu'” cḡchij sban scyetz. Ya'stzun wetz imbi'. Ej nin ba'n xcon yi jun imbi'a'tz ita'n tan inna'wse'n tetz ben k'ej ben sak.

¹⁶ ”Ma jalu' Moisés quilo'k Egipto, nin molwe' yi e' bajxom scyetz yi e' xonl Israel. Ej nin alaj scyetz yi txolbile'j: ‘Yi Kataj Jehová yi chiRyosil yi e' kamam kate', yi Abraham tu Isaac nin Jacow, ja ḡchaj tib tzinwutz nin ja tal i' swetz: Ja wit, nin ja wil yi ḡe'n cunin itane'n wok cyak'un yi e' aj Egipto.

¹⁷ Cha'stzun te cxelpon wok liwr wa'n tk'ab yi q'uixc'uj, nin jak' chica'wl yi e' aj Egipto. Ej nin nxben wok wa'n le junt balaj ama'l yi at chik'ab yi e' cananeo scyuch' e' amorreo, e' hitita, e' ferezeo,

e' heveo tu e' jebuseo. I'tz jun balaj ama'l kale atit balaj cojbil,' cǎchij sban scyetz.

¹⁸ Ej nin yil tzawal yi txolbile'j scyetz yi e' bajxom tetz Israel, scyocsaje' yi txolbila'se'j yi ja wi't wal tzatz. Ej nin yil cyocsaj ayol kalena'tz tzun cxben wok tan yol swutz yi rey tetz Egipto. Yil cxopon wok ba'n tzawal tetz: 'Yi ketz kaRyosil yi o' hebrey ja jilon sketz le ama'l tz'inunin tu'. Cha'stzun te nink tak'u' ama'l sketz tan kabene'n tan toye'n katx'ixwatz swutz i'. Nink tak'u' ama'l sketz tetz ox k'ej, na ya'stzun yi tkanil yi kabe,' cǎchij sban tetz yi rey.

¹⁹ Poro na el intxum tetz yi quil tak' yi rey ama'l tzitetz tan itele'n tzaj Egipto. Ntin kol tzimban puers te'j.

²⁰ Na je swuleje'j. Tzinchaje' yi wetz imporer tetz yi rey. Xǎchiquimok wi'nin aj Egipto wa'n. Nin tan yi cyakil yi mbi cu'n tzimbne' scye'j, kalena's tzun ltak' ama'l tzitetz tan itele'n tzaj.

²¹ Nk'e'tz ntina'tz ma na ncha'tz swak'e' yi imbanl tzitetz tan jale'n ibalajil xǎchiwutz yi e' aj Egipto. Na yil cxe'l wok tzaj, quil cxe'l tzaj tu', ma na tz'elu'l itcy'al wi'nin e'chk takle'n chik'ab yi e' aj Egipto.

²² Na cyakil yi ixna'nil xǎchijake' e'chk takle'n scyetz chiwisin, nka scyetz alchok xna'nil aj Egipto. Xǎchijake' balaj oro tu sakal, ncha'tz xǎchijake' balaj be'ch cyetz scyetz tan jale'n chime'bi'l. Tz'elepon tzun itcy'al cyakil chime'bi'l yi e' aj Egipto," stzun Ryos bantz tetz Moisés.

4

¹—Poro Ta', jun cu'n yol quil cyocsaj intanum yi

ja x̄chaj tibu' tzinwutz. Ej nin quil chiban tane'n inyol. Ma na scyale': "Qui', qui x̄chaj tib Kataj Ryos tzawutz."

² Poro nin tal Ryos tetz Moisés:

—Moisés ¿mbi tz'amij awa'n le ak'ab?

—I'tz intx'amij Ta', stzun Moisés.

³ —Ma jalu' bin, c'oxcu'n wuxtx'otx', stzun Ryos tetz.

Cwe'n tzun c'oxol Moisés yi xtx'amij wuxtx'otx'. Yi topone'n sanlok wuxtx'otx', oque'n nintzun bantz tetz lu'baj. Ej nin yi bene'n tilol Moisés, wi'nin tzun xobe'ntz tetz. Nin el ojk swutz.

⁴ Tlol tzun Kataj tetz:

—¡Yaj! tz'ame'n yi je' yi lu'baj.

Bene'n tzun Moisés tan stz'amle'n yi je' yi jun lu'baja'tz. Yi je'n stz'amol yi je' oque'n nintzun ban junt tir tetz xtx'amij.

⁵ —Ma jalu' Moisés ba'n tzaban yi xtxolbile'j x̄chiwutz, scyocsaje' tzun yi ja inchaj wib tzawutz. Ej nin yi in wetz in Cyajcawil yi e' imam ite', yi k'ajtzun Abraham tu Isaac nin Jacow, stzun Ryos bantz.

⁶ Ncha'tz tal Ryos tetz Moisés:

—Ak' quen ak'ab wutz awembl.

Toque'n tzun tk'ol i' yi k'ab wutz yi tembl. Ma yi tele'n tzaj tcy'al, chin skoj nin ban tan jun jilwutz tx'a'c yi na bi'aj lepra.

⁷ Bene'n tzun tlol Ryos tetz Moisés:

—Ak' quen junt tir yi ak'ab wutz awembl. Toque'n tzun tk'ol yi k'abtz wutz tembl. Ma yi tele'n tzaj tcy'al, qui'ct tzun yab yi k'ab bantz. Cho'n cunin ban cyen chi tane'n yi jalajt.

⁸ Ncha'tz talt Ryos tetz Moisés:

—Ko quil cyocsaj yi bajx techl yi minchaj tzatz, scyocsaje' yi ca'p.

⁹ Poro ko qui nin lcyocsaj tan yi cob techla'tz, ba'n tzaban yi xtxolbile'j: Ba'n tzacy'aje'n tzaj mu'ǎ a' te yi tzanla' yi attz naka'j, nin ba'n tzakoj nin wuxtx'otx'. Nin yil copon wuxtx'otx' chich' cu'n sbne', stzun Ryos tetz Moisés.

¹⁰ —iSiwl Ta'! Poro qui na a'w yol wa'n. Ej nin sak swutzu' Ta' yi ya'tz wutane'n sajl'e'n tunintz nk'e'tz ntin jalu', stzun Moisés bantz.

¹¹ Stza'wel tzun Kataj Ryos tetz:

—iYaj! ¿Na' mbnon yi atzi? ¿Nk'e'tz pe' in? ¿Nk'e'tz pe' in nchimbnon yi e' mem, scyuch' yi e' ǎcan nin yi e' moyi'ǎ tu yi e' yi ba'n chixmayin?

¹² Cha'stzun te quilo'k te amantar, na chinxomok tzawe'j. Ej nin yil cǎjilon, swale' tzatz yi mbi tajwe'n tan awalol, stzun Ryos tetz Moisés.

¹³ Poro nintzun oc Moisés ch'inch'uj tan talche'n tetz Ryos:

—Wajcaw, ¿qui'c pe' junt yaj yi nink ǎchakninu' tetz inxel? na qui nin chinxcye' wetz te'j.

¹⁴ Nintzun je' swutz Ryos cyakil yi yol Moisés. Ej nin taltz tetz:

—Xomok nin bin yi awutzicy Aarón tzawe'j, yi levita, na na el intxum tetz yi ba'n na jilon i'. Ncha'tz tz'ul i' tan ac'ulche'n nin stzatzink yil til awutz.

¹⁵ Alaj bin yi xtxolbila'se'j tetz nin txolaj yi mbi tajwe'n tan tlol i'. Ma yi in wetz chinxomok tzite'j yil cxjilon wok. Nin swale' tzitetz yi mbi tajwe'n tan ibnol.

16 Ba'n tzawal tircu'n tetz chi ink na chinjilon tetz. Nin cyakil yi tzawale' tetz tajwe'n tan tlol i' scyetz yi e' intanum.

17 Cy'ajnin yi atx'amij na xconk tzatz, na tan yi atx'amij tzabne' wi'nin e'chk milawr yi chelepon yab wunak te'j, stzun Ryos bantz tetz Moisés.

Yi pakxe'n Moisés Egipto

18 Itzun yi wi't baje'n yi xtxolbila'se'j, nintzun pakxij Moisés xe yi ca'l Jetro yi ji'. Yi topone'n nintzun tal tetz:

—Ta', chimpakxokt wetz junt tir Egipto. Na tajwe'n che' wil junt tir yi e' inxonl. Na na waj che' wil yi ko itz' e' nka qui'.

—Ba'n bin cǎben ko ya'tz, stzun Jetro bantz.

19 Ej itzun bantz te yi ntaxk el tzaj Moisés le jun ama'la'tz cwent Madián, nintzun jilon Ryos junt tir tetz. Itzun taltz:

—Quil tzacabej ac'u'l tan apakxe'n junt tir Egipto, na ten chiquim yi e' yi ocnake' klo' tan abiyle'n, stzun Ryos bantz tetz.

20 Cyoque'n tzun Moisés tu txkel tu chinitxa' tan weko'n ib. Ej nin e' baj je' nintz squibaj chiburu'. Cwe'n nintzun e' bantz tbe' tan cyopone'n Egipto. Ma Moisés cy'a'n nin yi xtx'amij ta'n chi tal Ryos tetz.

21 Itzun bantz yi na chixon tbe' jilone'nt tzun Kataj tetz. Itzun taltz:

—Yil cǎpon nin yil cǎben tan jakle'n ama'l tetz faraón tan itele'n tzaj Egipto, ba'n tzun tzachaj cyakil yi e'chk milawr tetz i' yi ja wi't inchaj tzatz. Ma in wetz nocopon tan quiwse'n yi talma' tan qui tk'ol i' ama'l tan cyele'n tzaj yi e' atanum.

²² Ncha'tz ba'n tzawal tetz i': "Je yol Ryose'j: Yi e' xonl Israel e' bajx incy'ajl tane'n.

²³ Cha'stzun te na chintzan tan talche'n tzatz tan awak'ol ama'l scyetz tan chibene'n tan inc'u'laje'n. Poro tan tu' yi stze'tzal awalma' yi qui na awak' ama'l tan chibene'n tan inc'u'laje'n, copon imbiyol yi bajx acy'ajl," cǎchij sban tetz, stzun Ryos tetz Moisés.

²⁴ Itzun bantz te yi na chixon Moisés tbe', ǎchajol tzun tib Ryos swutz i' le jun ama'l kale e' cyaj cyent tan watl. Yi ǎchajol tib nintzun klo' octz tan biyle'n cu'n Moisés.

²⁵ Ma yi tilol Séfora yi mbi na bajij nintzun bentz tan kuxle'n len mu'ǎ stz'uml yi ǎchi'ol yi tal, tan jun c'ub yi chin cchilu' nin yi wi'. Nin oc t'oyol yi tkan Moisés tan yi mu'ǎ tz'umla'tz yi el ta'n. Ej nin taltz: "Mero bintzi aǎ jun wuchmil yi tz'ajij chich' tzawe'j."

²⁶ Tk'ol tzun Ryos ama'ltz tetz Moisés tan ticy'e'nt tan topone'n Egipto. Ej nin yi baje'n yi circunciación te ni' ya'stzun yi talol Séfora tetz Moisés: Yi aǎ jun wuchmil yi tz'ajij chich' tzawe'j.

²⁷ Te yi baje'n yi txolbile'j ya'stzun yi jilone'n Ryos tetz Aarón. Nintzun taltz: "Quilo'k, nin cun c'ul Moisés le ama'l yi tz'inunin tu'." Bene'n nintzun ban Aarón tan c'ulche'n. Cho'n tzun chic'ulul quib tu Moisés le wi'wtz yi na bi'aj wi'wtz tetz Ryos. Yi chic'ulul quib, nintzun ben Aarón tan stz'uble'n yi xak tzi' Moisés tan yi tzatzi'n yi at cu'nt.

²⁸ Ma yi chic'ulul quib nintzun baj txolil Moisés yi txolbil quib yi tal Ryos tetz. Ncha'tz tal cyakil yi e'chk milawr yi ǎchaj Ryos tetz tan bnol i'.

²⁹ Ej itzun yi tbital Aarón yi xtxolbila'tz nintzun e' bentz tan yol scyetz yi e' ajcaw tetz Israel yi ate' Egipto.

³⁰ Nintzun baj xtxolil Aarón cyakil, quib yi tal Ryos tetz Moisés. Ncha'tz xchaj i' yi e'chk milawra'tz yi tal Ryos tan chibnol swutz faraón.

³¹ Yi quilol yi e' wunak yi e'chk milawra'tz, cyakil cu'n tzun e' cyocsaj yi ya'stzun tal Ryos tetz Moisés. Ej nin ncha'tz el chitxum tetz yi nin el k'ajab Ryos scye'j, na ja til yi q'uixc'uj yi ate' cu'nt. Chicwe'n tzun joklok cyakil wunak tan c'u'laje'n Ryos.

5

Yi chijilone'n Moisés tu Aarón tetz yi faraón

¹ Itzun yi tele'n tiemp nintzun e' opon Moisés tu Aarón tan yol tetz faraón. Itzun cyaltz:

—Cyakil yi yol yi skale' teru', i'tz yol yi ketz kaRyosil yi o' xonl Israel. Je yol i'e'j: “Ak'aj ama'l scyetz yi e' intanum tan chibene'n le ama'l tz'inunin tu' tan ticy'se'n jun balaj k'ej tan tak'le'n wetz ink'ej,” stzun i'.

² Yi tbital faraón yi yole'j nintzun taltz:

—¿Na' tzun scyetz yi jun itetz iRyosila'tz yi na taj yil cawun swe'j tan wak'ol ama'l tzitetz tan itele'n liwr? Qui wajske'n wutz nin quil wak' ama'l tzitetz tan itele'n liwr.

³ —Poro ta', yi ketz kaRyosil yi o' hebrey ja xchaj tib skawutz. Cha'stzun te na kaj kaben le ama'l yi tz'inunin tu' tan tak'le'n katx'ixwatz tetz i', bantz qui kaquime'n tan ya'bil nka tan ch'ich'. Nin yi tkanil yi kabe' i'tz ox k'ej, che'ch tzun bantz.

⁴—¿Nxac na cxtzan wok tan telse'n chitiemp yi e' wunak te cyak'un? ¡Ba'n tcu'n yi nink cxben itetz tan ak'un! stzun yi rey scyetz Moisés tu Aarón.

⁵Ncha'tz tal i' scyetz:

—Ma jalu' wi'nin xonl Israel najlche' tzone'j. Ej nin tan ipaj qui't na chak'uj, stzun yi rey bantz.

⁶Ej ite'n nintzun te k'ejat'z yi tele'n jun ort tak'un faraón scyetz yi e' martoma' tibaj yi ak'un kale na chak'uje't yi e' xonl Israel.

⁷—Yi jalu', nin sbne' opon tunintz, qui't tzitak' wok xaktz scyetz yi e' xonl Israel yi na chitzan tan banle'n xan, chi yi na ban nin. Ma na tajwe'n tan chibene'n cyetz tan molche'n chixaktz.

⁸Poro tajwe'n tan bnixe'n ite'n nin tajlal xana'tz chi yi na bnix nin cya'n. Tajwe'n tz'aku'l len chitarey na chin cy'aj nin e'. Cha'stzun te na chitzan tan talche'n: “¡Quin kak'e' katx'ixwatz tetz kaRyosil!”

⁹Cha'stzun te ak'wok mas cyak'un yi chin quiw nin, nin qui't tzitak' wok ama'l scyetz tan cyu-jewe'n, bantz quil chitxum yi e'chk la'jila'tz yi na tzan talche'n scyetz, stzun yi rey bantz.

¹⁰Itzun yi quibital yi e' martoma' cyakil yi xtx-olbila'se'j, nintzun e' baj eltz tan talche'n scyetz cyakil wunak. Itzun cyaltz:

—Ma jalu' cyakil yi xtxolbile'j i'tz ort tetz yi rey. Qui't tz'ak'lij tkan triw tzitetz yi na xcon ita'n tan banle'n xan.

¹¹Ma na tajwe'n cxben wok tan xchamle'n yi tkan triw yi na xcon ita'n. Poro quil cutzaj yi tajlal itarey tan tu' yi cxbenwok tan molche'n yi tkan triw, che'ch yi e' martoma' bantz scyetz.

12 Yi quibital yi e' xonl Israel yi xtxolbile'j nintzun e' baj el xittz Egipto tan joyle'n e'chk xe' triw tu' tetz xel yi mero tkan triw yi na xcon cya'n saje'n tunintz tan banle'n xan.

13-14 Cyakil nintzun k'ej e' oc yi e' ajcaw tetz faraón tan jakle'n ite'n nin tajlal xana'tz chi yi na bnix nin cya'n te yi na ak'lij tzaj tkan triw scyetz. Ncha'tz ja chibiylj yi e' xonl Israel yi e' martoma' nintzun cyaltz scyetz:

—¿Mbi tzuntz qui't na xcye' wok te itarey? na yi ewt nin jalu' qui nin nxcye' wok te yi tajlal xan nxcye' wok te'j saje'n tunintz, che'ch tzun bantz.

15 Yi quibital nin yi quilol yi e' xonl Israel yi e' martoma' nintzun e' baj ben tan xocho'n tetz faraón. Yi cyopone'n nintzun cyaltz:

—Ta' ¿mbi tzuntz yi chin q'uixc'uj nin na ko' tuleju' yi o' yi o' xconsbe'tzu'?

16 Na qui't na ak'lij xaktz sketz, poro na nin kabuchlijtz tan banle'n ite'n nin tajlal xana'tz chi yi saje'n yi na ak'lij tzaj yi tkan triw sketz. Ej nin nk'e'tz tina'tz, ma na na kabiylijtz cyak'un yi e' teru' xchakumu'. ¡Poro ta', e' te'n yi tanumu' yi mero ajpaj!

17 Saje'n tzun tlol faraón scyetz. Itzun taltz:

—Ma jalu' yi ax wok itetz qui'c nin junt na itxum wok, ma na ntin cy'ajil, chin cy'aj nin ax wok. Cha'stzun te na cxtzan wok tan talche'n: “Quin le ama'l tz'inunin tu' tan toye'n katx'ixwatz tetz Kataj,” c'xchij wok na ban.

18 ¡Or tzi bene'n wok tan ak'un mpe qui'kt tz'ak'lij tkan triw tzitetz! Poro tajwe'n tan bnixe'n ite'n nin tajlal xana'tz chi yi na bnix nin ita'n, stzun faraón bantz scyetz.

19 Itzun yi quibital yi e' bajxom tetz Israel yi xtx-olbila'se'j, ja el chitxum tetz yi mas tcunin q'uixc'uj xchibne' jak' chica'wl yi e' aj Egipto.

20 Ej itzun yi cyele'n tzaj tan yol tetz faraón, nintzun e' noj cyen Moisés tu Aarón xchiwutz cobox chitanum. Nintzun ben cyaloltz scyetz Moisés:

21 —Ryos tz'ak'on icaws tan cyakil yi e'chk takle'n yi na cxtzan wok tan banle'n ske'j. Na ipaj wok yi na chi'ch chic'u'l faraón scyuch' yi e' tetz xchakum ske'j. Ax wok te'n nin na cxtzan tan tak'le'n cyen yi spar chik'ab tan kabiyle'n cu'n, che'ch tzun bantz tetz Moisés tu Aarón.

Yi toque'n Moisés tan nachle'n Kataj

22 Yi tbital Moisés yi xtxolbile'j nintzun bentz tan nachle'n Kataj. Itzun taltz tul yi oración:

—Ta', ¿mbi tzuntz na tzanu' tan tak'le'n bis tetz yi intanum? na chin q'uixc'uj nin ate' cu'nt. ¿Nxac nchinsaj xchakolu' tzone'j?

23 Na jetz yi wunle'n tan yol tetz yi faraón tan bi'u', nin tan cyelse'n klo' yi tanumu' liwr, mas tcunin q'uixc'uj na tzan tak'le'n sketz, nin txe'n nin che'lo'k liwrtz tanu', stzun Moisés tetz Kataj le oración.

6

1 —Ma jalu' Moisés tzawile' yi mbi cu'n swulej yi rey, nin tan tu' yi e'chk takle'na'tz yi tzimbne' te'j, stk'e' i' ama'l tan itele'n liwr. Nin i' te'n nin tz'a'lon tzitetz tan ibene'n, stzun Kataj Jehová bantz tetz Moisés.

Yi xchakxe'n junt tir Moisés tan Kataj

2 Nintzun jilont junt tir Ryos tetz Moisés. Itzun taltz:

—I ina'tz iTaj Jehová.

³ Nin ite'n nin ina'tz yi inchaj wib xchiwutz Abraham tu Isaac nin Jacow. Ej nin yi imbi' yi nwal scyetz i'tz, yi in “Yi Ryos yi na xcyé' tan kojle'n tzaj yi imbanl tibaj jun.” Poro qui nin wal scyetz yi mero imbi', yi i'tz yi “In iTaj Jehová.”

⁴ Ncha'tz bnixnak jun katrat skaxo'l scyuch' Abraham, Isaac tu Jacow, kale insukwit tan wak'ol yi ama'l cwent Canaán scyetz. Nin yi jun ama'la'tz i'tz kale e' cyaje't cyen cobox tiemp tetz awer nak tane'n.

⁵ Ma jalu' na wil yi q'uixc'uj yi ate' cu'nt yi e' xonl Israel jak' chica'wl yi e' aj Egipto, na chin buchij nin quitane'n cyak'un e'. Cha'stzun te ja ul tx'akx tinc'u'l yi trat yi bnixnak skaxo'l scyuch' yi e' imam ite'.

⁶ Cha'stzun te, cun al scyetz yi atanum xonl Israel: “Quil cxbisun wok na cxelepon wok liwr. Cxelepon tzak' yi jun chin q'uixc'uja'tz yi atix cu'nt. Na chin buchij nin itane'n cyak'un yi e' aj Egipto tan yi e'chk ak'un yi chin q'uixbel nin. Tzinchaje' yi imporér nin tan yi e'chk milawr yi sbnixok wa'n cxelu'l wok liwr.

⁷ Cxelu'l incy'al nin cxocopon wok tetz intanum, na nocopon tetz iRyosil. Ej nin tz'elepon itxum tetz yi ina'tz in iTaj Jehová, yi iRyosil. Ej nin chinxcyek tan itelsene'l tzaj tk'ab yi q'uixc'uj yi atix wok cu'nt jak' chica'wl yi e' aj Egipto.

⁸ Nin cxben incy'al le ama'l yi insuknak tetz Abraham tu Isaac nin Jacow, nin swak'e' tzitetz wok, na nelpon cu'n te inyol, na in iTaj Jehová,” stzun Ryos tetz.

⁹ Itzun yi tbital Moisés nintzun ben i'tz tan

talche'n scyetz cyakil yi e' xonl Israel. Poro qui nin cyocsaj tan paj yi bis yi ate' cu'nt na chin buchij nin quitane'n tan ak'un cyak'un yi e' aj Egipto.

¹⁰ Tlol tzun junt tir Ryos tetz Moisés:

¹¹ —Ma jalu' Moisés ba'n bin cǎben tan yol tetz faraón tan tk'ol i' ama'l tan cyele'n tzaj yi e' xonl Israel Egipto, stzun Ryos bantz.

¹² —Poro Ta', qui na cyocsaj yi e' xonl Israel inyol. Pyor tzun faraón. ¿ǎe'n ltocsaj kol wal yi xtxolbile'j tetz? Nin jenin, qui na a'w yol wa'n, stzun Moiséstz bantz.

¹³ Cha'stzun te bene'n ǎchakol Kataj yi Moisés tu Aarón tan chibene'n tan talche'n scyetz yi e' xonl Israel nin tetz faraón yi cy'a'n ort cya'n tan talche'n yi chin tajwe'n cunin tan cyele'n yi e' xonl Israel Egipto.

Yi e' cyajwutz Aarón tu Moisés

¹⁴ Je chibi' yi e' chimam chite' yi e' xonl Israele'j: Je chibi' yi e' cy'ajl Rubén yi bajx cy'ajl Israel, i'tz: Hanoc, Falú, Hezrón tu Carmi. Ya'stzun yi e' cy'ajl Rubén.

¹⁵ Ma yi e' cy'ajl Simeón i'tz: Jemuel, Jamín, Ohad, Jaquín, Zohar tu Saúl. Yi Saúla'tz i' tal jun xna'n aj Canaán. Ya'stzun yi e' cy'ajl Simeón.

¹⁶ Ma yi e' cy'ajl Leví i'tz: Gersón, Coat tu Merari. At Leví tul jun cient tu junak juklaj yob yi quime'n.

¹⁷ Ma tetz Gersóna'tz, yi bajx cy'ajl Leví, ja jal cob tetz cy'ajl, yi bajx i'tz Libni. Ej nin yi ca'p i'tz Simei.

¹⁸ Ma yi e' cy'ajl Coat yi ca'p cy'ajl Leví i'tz: Amram, Izhar, Hebrón tu Uziel. At tzun Coat tul jun cient tu junak oxlaj yob yi quime'n.

19 Ma yi e' cy'ajl Merari yi toxi'n cy'ajl Leví i'tz: Mahli tu Musi. Cyakil yi e'chk bi'aja'tz e' cu'n cy'ajl tu mamaj Leví. Cho'n nxe'tij te yi bajx cy'ajol jalen te yi ch'i'p.

20 Ma Amram yi cy'ajl Coat nintzun cyok'bej quibtz tu Jocabed tanub yi taj. Ej nin yi chibi' yi cob cy'ajl Amrama'tz i'tz Aarón tu Moisés. At Amram tul jun cient tu junak juklaj yob yi quime'n.

21 Ma yi e' cy'ajl Izhar yi ca'p cy'ajl Coat i'tz: Coré, Nefeg tu Zicri.

22 Ma yi e' cy'ajl Uziel yi toxi'n cy'ajl Coat i'tz: Misael, Elsafán tu Sitri.

23 Ma yi Aarón yi bajx cy'ajl Amram nin cyok'bej quib tu Elizabet yi me'l Aminadab. Yi Elizabeta'tz i'tz tanub Naasón. Ej nin yi xone'n tiemp jal chinitxa'. Je chibi' yi e' cy'ajle'j: Nadab, Abiú, Eleazar tu Itamar.

24 Ma yi e' cy'ajl Coré yi bajx cy'ajl Izhar i'tz: Asir, Elcana tu Abiazaf. Ya'stzun yi e' cy'ajl Coré.

25 Ma tetz Eleazar yi cy'ajl Aarón, nintzun cyok'bej quib tu jun scyeri yi me'l Futiel. Yi cyok'bel quib nintzun jal jun cy'ajl yi na bi'aj Finees. Cyakil yi e'chk bi'aje'j e' cu'n chimam chite' yi e' xonl Leví.

26 Inti Aarón tu Moisés ite'n nin e'a'tz yi talnak Ryos scyetz: “Quibene'nk jalen Egipto tan cyelsene'l tzaj yi e' xonl Israel. Ba'n che'l tzaj ita'n chi na chiban ala' k'u'j sanlar.”

27 Ej nin ite'n nin Aaróna'tz tu Moisésa'tz yi e' xchak tan yol tetz faraón tan cyelsene'l tzaj yi e' xonl Israel jak' ca'wl i'.

Yi chichakxe'n Moisés tu Aarón tan Ryos

28 Je yole'j yi talnak Ryos tetz Moisés Egipto:

29 —I ina'tz in itajcawil. Alaj bin tetz faraón tircu'n yi txolbile'j yi swale' tzatz.

30 —Poró Ta', yi in wetz qui na a'w mas yol wa'n. ¿Xe'n ltocsaj faraón yi txolbil yi swale' tetz? stzun Moisés bantz tetz Ryos.

7

1 Bene'n tzun tlol Ryos tetz Moisés:

—Yaj, aǎ ink'ajbil sbne' swutz faraón nin yi awutzicy Aarón sjilonk tetz axel.

2 Tajwe'n tan ibene'n tan talche'n tetz faraón tan tk'ol i' ama'l tan cyele'n tzaj yi e' xonl Israel Egipto. Swale' tzatz yi mbi tajwe'n tan awalol tetz Aarón. I' tzun tz'a'lon tetz faraón.

3 Poró tzinquiwse' yi talma' faraón tan qui tk'ol ama'l tan cyele'n tzaj. Na tzinchaje' yi imporer nin tzimbné' wi'nin e'chk milawr le luwar Egipto tan tx'ixpe'n tajtza'kl tan tk'ol i' ama'l tan cyele'n tzaj.

4 Poró quil tocsaj faraón yi iyol. Ma na jalen yil tzinchaj yi imporer tibaj Egipto. Ej nin yil til e'chk milawra'tz kalena's tzun ltak' yi rey ama'l tan cyele'n tzaj intanum.

5 Tz'elepon tzun chitxum yi e' aj Egipto yi at imporer nin yi in yi wi'tz ajcaw bene'n tzi'n wi munt, stzun Ryos bantz scyetz Moisés tu Aarón.

6 Ya'tz nin tzun cyulej Moisés tu Aarón quib yi tal Ryos scyetz.

7 At tzun Moisés tul jun mutx' yob, ma tetz Aarón at i' tul jun mutx' tu ox yob te yi chijilone'n tetz faraón.

Yi toque'n yi tx'amij Aarón tetz lu'baj

8 Ej itzun tal Ryos scyetz Moisés tu Aarón:

⁹ –Yil xben wok tan yol tetz faraón, nin kol jak tan ichajol jun milawr, ba'n tzichajwok. Yi aǎatz Moisés ba'n tzawal nin tetz Aarón yi ba'n sc'ox cu'n yi xtx'amij wuxtx'otx'. Ej nin yil sc'ox cu'n, tz'ocopon tetz lu'baj. Ba'n tzibanwok yi xtxolbile'j swutz faraón, stzun Ryos.

¹⁰ Chibene'n tzun Moisés tu Aarón tan yol tetz faraón. Yi cyopone'n nintzun e' ban quib yi tal Ryos scyetz. Cwe'n tzun c'oxol Aarón yi xtx'amij ǎchiwutz faraón scyuch' yi e' mas ajcaw yi ate'-tz xlaj. Oque'n nin tzun ban yi xtx'amij tetz lu'baj.

¹¹ Yi tilol faraón yi xtxolbile'j, nintzun cawunin tan chichakle'n yi e' nachol scyuch' e' wi'tz aj cun. Nin tan yi cyetz quipisyo' e' xcy'e' tan banle'n chi e' ban Moisés tu Aarón.

¹² Cwe'n tzun chic'oxol len yi cyetz chitx'amij wuxtx'otx', nintzun e' oc lentz tetz lu'baj. Poro nin ben yi xtx'amij tetz Aarón tan chibajse'n yi chitx'amij yi e' nachol scyuch' yi e' wi'tz ajcaw yi nsken cho'c tetz lu'baj.

¹³ Chin xo'wbil nin ban yi xtxolbile'j, poro yi tetz faraón mas tcunin stze'tzaxe'n talma' nin qui nin tak' i' ama'l scyetz yi e' xonl Israel tan cyele'n tzaj Egipto. Tan yi xtxolbile'j el cu'n te'j quib yi tal Kataj Ryos tetz Moisés.

Yi tk'ol Ryos yi bajx chicaws yi e' aj Egipto

¹⁴ Itzun tal Ryos tetz Moisés:

–Yi faraón ja tocsaj tib nim, nin ja tze'tzax yi talma' tan qui tk'ol ama'l tzitetz, yi axwok xonl Israel, tan itele'n liwr.

¹⁵ Ma jalu' tajwe'n tan abene'n tan yol tetz ek jalchan. Ba'n cǎben tzi yi tzanla' nin cho'n

tzach'iwtz jalen yil copon, na copon i' tzi' a' tan jichi'n. Cy'ajnin yi atx'amij yi oc tetz lu'bij. Nin ba'n tzawal yi xtxolbile'j tetz:

¹⁶ “Yi Kataj yi kaRyosil yi o' hebrey, i' nchin-chakon tzaj swutzu' tan talche'n yi xtxolbile'j. Nin je yi yol i'e'j: ‘Ak'aj ama'l scyetz intanum tan chibene'n tan inc'u'laje'n le ama'l tz'inunin tu.’ Poro qui nin na awak'o'k ama'l scyetz, stzun i'.

¹⁷ Cha'stzun te ja tal i' yi xtxolbile'j: ‘Ma jalu' tzinchaje' tetz faraón chij, yi in yi wi'tz ajcaw,’ nin je jun techle'j yi nĕchaj i' swetz: Yil tzinjab cu'n yi a' tan yi intx'amij yi cy'a'n wa'n, tz'ocopon yi a' tetz chich'.

¹⁸ Ej nin ĕchiquimok cyakil cay. Ej nin chin xewe'n nin sbne' yi jun tzanla'a'tz. Ej nin cyakil yi axwok aj Egipto smulmuchk ic'u'l yil chic'aje'n,” cĕchij sban tetz.

¹⁹ Ncha'tz tal Ryos tetz Moisés.

—Alaj tetz Aarón yi ba'n ĕchajnin yi xtx'amij, te cyakil yi e'chk ne'ĕ tzanla' tu e'chk lawun nin alchok ama'l kale atit a' cwent Egipto. Na na waj yil tz'oc cyakil yi a' tetz chich'. Chich' cu'n sbne' cyakil yi a' yi at tulak e'chk cu'lbil. Qui'c na ban yi ko c'ub nka tze' yi cu'lbil a'a'tz, stzun Ryos bantz tetz Moisés.

²⁰ I nintzun cyulej Moisés tu Aarón quib yi tal Ryos scyetz. Chibene'n tzun tan yol tetz faraón. Yi cyopone'n tzi a', bene'n tzun Aarón tan jabe'n cu'n yi a' tan yi xtx'amij ĕchiwutz cu'n faraón scyuch' yi e' mas ajcaw yi xomche' te'j. Tircu'n tzun yi a' octz tetz chich'.

²¹ Chiquime'n tzun cyakil yi e' cay yi ate' xe a'. Chin tzu'j nin tzun ban yi a'a'tz nin qui't jal quic'a'

yi e' aj Egipto na chich' cu'n tane'n tircu'n yi a' cwent Egipto.

²² Yi quilol yi e' nachol scyuch' yi e' ajcun yi xtxolbile'j nintzun e' octz tan banle'n cyetz, chi yi e' ban Moisés tu Aarón, nin e' xcy'e' te'j tan yi cyetz quipisyo'. Cha'stzun te qui nin bisun faraón ta'n. Nin qui nin tocsaj i' yi chiyol Moisés. Ma na mas tcunin tocsal tib nim tu tajtza'kl. Nin qui nin tbit yi yol Kataj Ryos.

²³ Aje'n nin ban faraón xe tetz ca'l. Qui nin oc il i' tan xtxumle'n yi xtxolbila'se'j nin qui nin bisun i' ta'n, na chin tze'tzuj nin ban yi talma', chi alijt tan Ryos.

²⁴ Ma yi e' aj Egipto cyoque'n tzun tan kople'n jul tzi'ak yi tzanla' tan joyle'n balaj a' tetz quic'a', na yi tzanla' qui'c rmeril tan baje'n cya'n tetz quic'a'.

Yi chijale'n wi'nin wo' tetz chicaws yi e' aj Egipto

²⁵ Itzun bantz yi tele'n juk k'ej yi tocle'nix Kataj Ryos tan po'tze'n yi a'.

8

¹ Nintzun tal Kataj tetz Moisés:

—Ba'n cǎben junt tir te'j faraón nin alaj tetz: “Je yol Kataje'j: ‘Ak'aj ama'l tetz intanum tan chibene'n tan inc'u'laje'n le ama'l tz'inunin tu'.

² Na ko quil tzawak' ama'l scyetz tz'ul junt icaws, nin i'tz yi ǎchijalok wi'nin wo' bene'n tzi'n Egipto.

³ ǎchijalok wi'nin wo' tul yi tzanla', nin chiben lo'on bene'n tzi'n Egipto. Ncha'tz chocopon le ama'l kale na cxcawune't nin chijepon wi' asoc. Ncha'tz chocopon xe'ak chica'l yi e' mas ajcaw nin scye'j cyakil wunak. Chin xo'w bil nin sbne' na

chocopon yi e' wo'a'tz tul cyakil yi e'chk takle'n, chi tane'n yi e'chk xwok' tu xchujil pam.

⁴Ej nin chijepon wi'nin wo' tzawibaj nin squibaj yi e' mas ajcaw nin squibaj cyakil wunak.' ”

⁵Ncha'tz tal Ryos tetz Moisés:

—Al nin tetz Aarón tan je'n xchajol yi k'ab tibaj yi tzanla' nin tibaj cyakil ama'l kale atite't a' na na waj yil chijal wi'nin wo' bene'n tzi'n Egipto, stzun Ryos bantz tetz Moisés.

⁶Bene'n tzun xchajol Aarón yi xtx'amij tibaj cyakil yi a' bene'n tzi'n Egipto. Wi'nin tzun wo' e' jal xe a'. Nintzun e' jetzaj, nin e' baj noj cyakil ama'l cwent Egipto.

⁷Ncha'tz yi e' nachol scyuch' yi e' wi'tz ajcun nin je'n chichajol yi cyetz chitx'amij wi'ak e'chk a'. Nintzun e' jetzaj wi'nin wo' cya'n. E' xcy'e' te'j tan yi cyetz quipisyo', nin wi'nin wo' e' jal Egipto.

⁸Yi tilol faraón yi xtxolbile'j nintzun e' xchak Moisés tu Aarón. Itzun taltz scyetz:

—Jak wok pawor tetz iRyosil tan cyele'n yi e'chk wo' ta'n swe'j, nin scye'j cyakil intanum. Swak'e' tzun ama'l tzitetz tan ibene'n tan toye'n yi itx'ixwatz swutz i'.

⁹—Ba'n ta', stzun Moisés. —Poro tale'u' swetz tona' na taju' yil tzinjak tetz Ryos tan cyele'n yi e' wo' te'ju', nin scye'j yi e' mas ajcaw nin scye'j cyakil wunak. Ntin yi e' yi ate' xe' a' xchicyajk cyen, stzun Moisés bantz tetz rey.

¹⁰—Ninin eklen, stzun yi rey bantz.

—Ba'n ko ya'tz na taju', ninin ek chelepon, bantz tele'n xtxumu' tetz yi qui'c junt ryos yi ni'cu'nk tu Jehová yi kaRyosil yi at jalen tzi'n tcyaj'.

11 Na jun cu'n yol xcyek i' tan chilaje'n len yi e' wo' yi ate' te'ju' scyuch' cyakil yi e' yi ate' xe ca'lu'. Ncha'tz xcyek tan chilaje'n len cyakil yi e' wo' yi ate' scye'j yi e' mas ajcaw yi na chicawun xlaju' nin scye'j cyakil yi e' tanumu'. Ntin xchicyajk yi e' yi ate' xe a' Nilo, stzun Moisés bantz tetz rey.

12 Ele'n tzaj nintzun e' ban cyetz Moisés tu Aarón kale na cawune't yi rey. Toque'n tzun Moisés tan nachle'n Kataj nin tan jakle'n tetz tan cyele'n yi e' wo' yi ate' Egipto.

13 Nintzun tbit Ryos yi mbi jak Moisés tetz. Chiquime'n tzun cyakil yi e' wo' yi ate' xe'ak ca'l, nin wi'ak cojbil nin yi e' yi ate' tbe'.

14 Cyoque'n tzun yi e' wunak tan chimolche'n nin chibu'jbaje'n. Chin xewe'n nin tzun ban cyakil yi ama'l cwent Egipto.

15 Poro itzun yi tilol faraón yi stzaje'n yi jun ila'tz qui'ct nintzun bislej i'-tz. Mas tcunin tzun stze'tzaxe'n yi talma'. Nin qui nin tocsaj yi mbi ntal Kataj Ryos tetz i' tan Moisés tu Aarón.

Yi toxi'n chicaws yi e' aj Egipto i'tz ne'x us

16 Jilone'n tzun Ryos junt tir tetz Moisés. Itzun taltz:

—Alaj tetz Aarón yi ba'n sjab cu'n yi xtx'amij wuxtx'otx' tul yi puklaj, tan toque'n yi puklaj tetz ne'x us, bantz jale'n wi'nin us bene'n tzi'n Egipto.

17 Ya'tz nintzun cyulejtz, nintzun cu' jabul Aarón yi xtx'amij wuxtx'otx'. Ej nin cyakil yi puklaj cwent Egipto oc tetz ne'x us. Nin e' baj octz tan chichi'le'n cyakil wunak scyuch' yi e' txuc.

18 Cyoque'n tzun yi e' nachol scyuch' yi e' wi'tz ajcun cwent Egipto tan pile'n tan jalse'n us, chi

mban Aarón. Poro qui nin xcy'e' yi cyetz quipisyo' te'j. Ma yi e' us yi e' jal tan Aarón mas tcunin saje'n chiwi' tan chichi'le'n yi e' wunak tu e' txuc.

¹⁹ Yi quilol yi e' nachol yi xtxolbile'j nintzun cyaltz tetz faraón:

—Yi xtxolbile'j yi na bajij i'tz chiRyosil yi e' xonl Israel yi nchakon tzaj, che'ch e' nachol.

Poro qui nin tocsaj faraón, ma na mas tcunin stze'tzaxe'n yi talma'. Ej nin tan yi xtxolbila'se'j ja el cu'n te'j yi yol yi alij cyen tan Ryos tetz Moisés.

Yi cyaji'n chicaws yi e' aj Egipto i'tz jun c'olój us

²⁰ Itzun bantz nintzun jilont Ryos tetz Moisés. Itzun taltz:

—Ba'n cǎben ek jalchan stzi' a' tan yol tetz faraón, na ek ben i' tan xo'n stzi' a'. Yil tz'opon ba'n tzawal yi xtxolbile'j tetz: Je yol yi kaRyosile'j: “Tajwe'n tzawak' ama'l scyetz intanum tan chibene'n tan inc'u'laje'n le ama'l tz'inunin tu'.

²¹ Na ko quil tzawak' ama'l scyetz tan cyele'n tzone'j, tz'ul jun chin c'olój jilwutz us wa'n tetz icaws. Quin technin jilwutz us ǎchijalok xe' aca'l. Ncha'tz ǎchijalok scye'j yi e' mas ajcaw nin scye'j cyakil wunak bene'n tzi'n Egipto, nin qui'c nin jun ama'l yi qui'k noj tan e'chk usa'tz.

²² Nin yil bajij yi xtxolbile'j tzone'j Egipto yi tircu'n bene'n tzi'n snojk tan e'chk usa'tz, ma na tzincole' yi ama'l Gosén kale ate't yi wetz intanum, qui'c nin jun us sjalok ǎchixo'l nin qui'c nin chibislej cyetz. Ej nin tan yi xtxolbile'j tzinchaje' tzatz nin scyetz cyakil wunak yi in yi wi'tz ajcaw tzone'j Egipto.

²³ Tzincole' yi ama'l kale ate't yi intanum tan inchajol yi apart yi wetz intanum xchiwutz cyakil yi mas tnum. Ej nin yi xtxolbila'se'j ninin ek tzimbne',” stzun Ryos bantz tetz Moisés.

²⁴ I nin tzun tulej Ryosa'tz. Le junt eklok nintzun saj bnol tib jun chin wutzile'n sbak' yi chin k'ek nin tan us. E' baj len tunin tzun xit. Ej nin wi'nin tzun e', e' ocon xe yi ca'l kale na cawune't yi faraón. Ncha'tz ban kale ate't yi e' mas ajcaw yi na chicawun xlaj faraón. Ej nin ncha'tz e' ban bene'n tzi'n Egipto. Tircunin tzun yi ama'l cwent Egipto lo'ontz cya'n.

²⁵ Yi tilol faraón yi chin xo'wbil nin tane'n yi jun chicawsa'tz bene'n tzun mantartz ta'n tan chichakle'n Moisés tu Aarón. Yi cyopone'n Moisés swutz itzun taltz scyetz:

—Ba'n cxben wok tan pate'n yi itx'ixwatz tan toye'n tetz yi iRyosil. Poro qui na waj yil cxben wok joylaj, ma na ta'ste'n nin tzone'j Egipto, stzun faraón bantz.

²⁶ —Poro ta', stzun Moisés bantz, kol ya'tz kulej, ko na kaj kapat yi katx'ixwatz swutz Kataj Ryos tzone'j, ploj sbne', na yi e' txuc yi na kaj koy tetz katx'ixwatz, xan xchiwutzu' yi e'u' aj Egipto, na wi'nin na cyak'u' k'ej yi e' txuca'tz nin na chilok'u' wutz. Itzun yi kol quil ninu' yi na katzan ketz tan pate'n yi e'chk txuca'tz tetz katx'ixwatz, quicunin batz chocoponu' tan kabiyle'n cu'n tan c'ub.

²⁷ Cha'stzun te, mas balaj yil tak'u' ama'l sketz tan kabene'n tan pate'n yi ketz katx'ixwatz jalen le ama'l tz'inunin tu', yi i'tz ox k'ej be'. Mas balaj yi nink tak'u' ama'l sketz tan kabene'n chone'j. Na

ya'stzun tal yi kaRyosil sketz, stzun Moisés bantz tetz faraón.

²⁸—Ma jalu' bin, swak'e' ama'l tzitetz tan ibene'n tan toye'n yi itx'ixwatz tetz yi iRyosil. Ba'n cxben wok le ama'l tz'inunin tu'. Poro qui na waj yil cxben wok joylaj. Nin ncha'tz na waj yil xpakxij wok junt tir. Ba'n cxben wok, nin jakwok yi banl iRyosil swibaj, stzun yi rey bantz.

²⁹ Nintzun tal Moisés tetz:

—Ko ya'tz ta', yil ne'l tzone'j nchimben tan jakle'n tetz Ryos tan tele'n tcy'al i' cyakil yi us tzone'j. Tzinjake' tetz yi ninin ek qui't ljal jun us xe yi ca'lu' nin xe yi chica'l yi e' mas ajcaw, nin ncha'tz xe'ak chica'l cyakil wunak. Ya'stzun sbne' ko bintzi na talu' yi qui't tz'ocu' tan kamakle'n tan kabene'n tan toye'n yi katx'ixwatz tetz Ryos.

³⁰ Quenin tzun bene'n tetz Moisés tan nachle'n Kataj yi tele'n tzaj tan yol tetz yi rey.

³¹ Jak tzun i' tetz Ryos tan cyelse'n cyakil yi e'chk usa'tz yi attz Egipto. Nin tbit Ryos cyakil yi oración Moisés. Ej nin ya'tz nin tulejtz na le junt eklok qui'c nin tzun junt us ban cyen le ca'l yi rey. Ncha'tz ban cyetz yi e' mas ajcaw, nin bene'n tzi'n Egipto. Qui'c nin jun usil wacx ban cyentz.

³² Poro yi tilol faraón yi qui'ct nin jun us jal cyen Egipto nintzun ajt junt tir te yi tetz stze'tzal yi talma', na qui nin tak' i' ama'l scyetz yi e' xonl Israel tan chibene'n tan toye'n yi chitx'ixwatz tetz Ryos le ama'l tz'inunin tu'.

9

Yi chiquime'n cyakil yi cyawun yi e' aj Egipto

¹ Itzun bantz yi wi't baje'n yi xtxolbile'j nintzun jilon junt tir Ryos tetz Moisés. Itzun taltz:

—Tajwe'n cǎben junt tir swutz faraón nin ba'n tzawal tetz: “Je yi yol kajcawe'j yi kaRyosil yi o' hebrej: Tajwe'n tan awak'ol ama'l scyetz e' intanum tan chibene'n tan inc'u'laje'n.

² Na ko quil tzawak' ama'l scyetz tan cyele'n ej nin kol tzaban seguir tan chimakle'n, tz'ul acaws.

³ Tz'ul Ryos tu yi tetz ǎchamil tan tak'le'n jun chin wutzile'n ya'bil ǎchixo'l cyakil yi cyawunu' yi ate' bene'n tzi'n. Chin xo'w'bil nin sbne' yi jun ya'bila'tz, na ǎchiquimok cyakil yi e' chej scyuch' yi e' buru', ncha'tz yi e' wacǎ tu e' cne'r tu cyakil yi e' camey.

⁴ Cyakil yi cyawun yi e' aj Egipto ǎchiquimok. Poro quil wak' ama'l tan chiquime'n yi cyawun yi e' xonl Israel, na yi wajbil i'tz tan inchajol yi apart yi e' xonl Israel tziwutz wok,” stzun Ryos tetz Moisés.

⁵ Ncha'tz tal Ryos:

—Ninin eklen tz'ul yi jun cawsa'tz wa'n.

⁶ Ej nin ya'tz nin tulej Ryos. Na yi tule'n skil le junt eklok tircu'n chiquime'n yi cyawun yi e' aj Egipto. Qui'c nin jun yi jak clax cyen. Poro ǎchixo'l yi e' xonl Israel qui'c nin jun cyawun yi nink quim.

⁷ Yi tbital faraón yi qui e' quim yi cyawun yi e' xonl Israel, nintzun e' ben ǎchakol cobox tan xmaye'n yi ko bintzinin. Yi cyopone'n nintzun quil yi qui'c nin jun yi jak quim. Chipakxe'n tzuntz tan talche'n tetz faraón. Poro yi i' tetz mas tcunin stze'tzaxe'n yi talma' nin qui nin tak' ama'l scyetz yi e' xonl Israel tan chibene'n tan c'u'laje'n yi chiRyosil.

Yi jale'n xpok'on tx'a'c tetz chicaws yi e' aj Egipto

⁸ Itzun bantz tan paj yi qui na tak' faraón ama'l scyetz yi e' xonl Israel tan cyele'n Egipto, nintzun tal Kataj tetz Moisés tu Aarón:

—Cy'ajwok nin jun txob stza'jil chuj swutz faraón, nin yil cxopon ba'n tzichitwoke'n tcya'j swutz i'.

⁹ Yi mu'x̄ tza'ja'tz tz'ocopon tetz puklaj nin mben lo'on bene'n tzi'n Egipto. Ej nin i'tz jun chin wutzile'n ya'bil sbne' scye'j cyakil wunak nin scye'j cyakil txuc. Nin yi jun ya'bila'tz yi sjalok i'tz yi xpok'on tx'a'c.

¹⁰ Yi quibital Moisés tu Aarón yi xtxolbile'j, ya'tz nin tzun cyulejtz. Nintzun e' quicy'al jun txob tza'j. Ej nin e' bentz swutz faraón. Yi cyopone'n nintzun je' x̄chitol Moisés yi tza'j tcya'j. Nin tan yi xtxolbile'j tircu'n tzun yi e' wunak tu cyakil e' txuc oc lac'puj yi xpok'on tx'a'c scye'j.

¹¹ Ma yi e' nachol cwent Egipto, qui'c nintzun oc cyajal tan pile'n yi cyetz quipisyo', na ncha'tz e' cyetz nsken oc lac'puj yi xpok'on tx'a'c scye'j, chi quitane'n yi e' mas aj Egipto.

¹² Poro yi talma' faraón, mas tcunin stze'tzaxe'n tan Ryos. Cha'stzun te qui nin ocopon yi chiyol Moisés tu Aarón te wi'. Inin bana's, chi yi talnak Ryos tetz Moisés.

Yi saje'n yi c'ub a'bal tetz chicaws yi e' aj Egipto

¹³ Itzun bantz nintzun jilon junt tir Ryos tetz Moisés. Je tzun tale'j:

—Moisés na waj yil c̄ben ek jalchan tan yol tetz faraón. Ej nin ba'n tzawal tetz: “Je yol yi kajcaw yi

kaRyosil yi o' hebreý: Ak'aj ama'l scyetz intanum tan chibene'n tan inc'u'laje'n le ama'l tz'inunin tu'.

¹⁴ Na ko quil tzawak' ama'l scyetz tan chibene'n tan inc'u'laje'n, tz'ul jun icaws wa'n yi chin xo'wbil nin. Nin yi jun icawsa'tz i'tz tetz icyakil, scyetz yi e' mas ajcaw nin scyetz cyakil wunak bantz tele'n itxum tetz yi qui'c junt Ryos bene'n tzi'n wi munt yi ni'cu'nk chi in.

¹⁵ Ja klo' wi't cxsotzok wok wa'n scyuch' cyakil yi atanum.

¹⁶ Poro ja wak' ama'l tzitetz tan qui iquime'n, na na waj yil tzitil wok yi imporer. Nin ncha'tz na waj yil tz'el chitxum yi e' mas wunak wi munt yi in yi wi'tz Ryos bene'n tzi'n.

¹⁷ ¿Nxac na awocsaj awib nim na qui na awak' ama'l tetz intanum tan chibene'n tan inc'u'laje'n le ama'l yi walnak scyetz?

¹⁸ Ma jalu' bin, chwa'nin eklen tz'ul jun chin wutzile'n c'ub a'bal wa'n tetz icaws. Nin yi jun c'ub a'bala'tz chin xo'wbil nin sbne', na qui otojt na bajij yi jun xtxolbila's tzone'j Egipto.

¹⁹ Cha'stzun te ko na awaj yil chiclax yi e' awawun, ba'n tzajoy puntil tan chicolche'n, na yi jun c'ub a'bala'tz yi tz'ul, xcyek tan chibiyle'n cyakil yi e' wunak tu cyakil txuc yi ate' wi'ak cojbil, stzun Ryos bantz.”

²⁰ Yi quibital yi e' ajcaw yi ate' xlaý faraón yi xtxolbile'j, at e' yi ja cyocsaj, nin ja chixobtz. Chibene'n tzun tan chicawe'n yi e' chimos tan chicolol quib xe'ak ca'l, ej nin ncha'tz tan chicolche'n yi cyawun.

²¹ Poro wi'nin e' yi qui nin cyocsaj yi yol Ryos. E' cyajcyen tu' yi cyawun wi cojbil. Ncha'tz chimos e'

cyajcyen tu' wi cojbil.

²² Itzun le junt eklok nintzun tal Ryos tetz Moisés:

—Moisés, ak'e'n yi ak'ab tcyaj tan saje'n c'ub a'bal squibaj cyakil wunak tu cyakil txuc nin tibaj cyakil yi ama'l bene'n tzi'n Egipto.

²³ Inin tzun tulej Moisésa'tz chi tal Ryos tetz. Je'n tzun tk'ol yi k'ab tcyaj, nintzun saj xchitul Ryos jun chumam k'ancyok tu xlitz'. Ej nin saje'n nintzun ban yi c'ub a'bal, nin baj noj cyakil yi ama'l Egipto.

²⁴ Qui otoj na bajij yi jun xtxolbila'tz Egipto, na sk'ejl tu lak'bal qui na tane' yi jun chin c'ub a'bala'tz.

²⁵ Tircu'n tzun yi ama'l cwent Egipto lo'on tan yi jun chin wutzile'n c'ub a'bala'tz. Wi'nin wunak e' quim. Ncha'tz e' quim wi'nin txuc. Nin cyakil yi tze' tu e'chk ujul e' baj lo'on.

²⁶ Ma le ama'l Gosén kale ate't yi e' xonl Israel qui'c nin jun c'ub a'bal cu'-tz.

²⁷ Yi tilol yi rey yi xtxolbile'j nintzun ben mantar tan chichakle'n Moisés tu Aarón, nintzun taltz scyetz:

—Ma jalu' ja el intxum tetz yi ja injuch wil swutz Ryos nin cyakil yi na bajij i'tz weri impaj scyuch' intanum. Nk'e'tz paj Ryos.

²⁸ Cha'stzun te ja wi't intxum tan wuk'ol ama'l tztitez tan ibene'n tan c'u'laje'n yi iRyosil, na wi'nin kacaws ja ul, chi tane'n yi c'ub a'bale'j yi qui't na tane'. Ntin jakwok tetz iRyosil tan cuyul i' ketz kapaj, nin tan tanewe'n yi jun chin c'ub a'bale'j, stzun yi rey bantz tetz Moisés.

²⁹ —Quil bisunu' ta', na yil ne'l tzone'j ninin nocopon tan jakle'n tetz Ryos yi tajbilu'. Nin jun

cu'n stanek yi jun c'ub a'bale'j nin ncha'tz cyakil yi k'ancyok yi at, bantz tele'n xtxumu' tetz, yi tetz Ryos cyakil yi ama'l bene'n tzi'n, nin i' na cawun tibaj.

³⁰ Poro ta', na el intxum tetz yi qui na tekú' x̄chi' Ryos. Ncha'tz quitane'n yi e' mas ajcaw yi ate' x̄laju', txe'n nin cyek x̄chi' Ryos, stzun Moisés bantz tetz faraón.

³¹ Cyakil yi e'chk ujul chi tane'n yi lino tu yi cebada ja lo'on, na yi cebada sken wi't jal wutz. Ej nin yi lino nsken wi't jal xu'm. Cha'stzun te yi e'chk ujula'tz ja lo'on.

³² Ma yi triw tu yi centeno qui'c ban na taxk jal wutz nin taxk jal xu'm. Na buch na jal wutz.

³³ Ma yi tele'n tzaj Moisés xe yi ca'l kale na cawune't faraón, ej nin yi pakxe'n le tetz ama'l nintzun octz tan nachle'n Kataj nin tan jakle'n tetz tan tanewe'n yi c'ub a'bal. Ninin tzun te rata'tz tanewe'n yi c'ub a'bal. Ej nin qui'ct k'ancyok bantz.

³⁴ Itzun bantz yi tilol faraón yi tanewe'n yi c'ub a'bal nin yi qui'c nin k'ancyok na cu' nin qui'ct na bajij, nintzun tze'tzax junt tir yi talma'. Ncha'tz e' ban yi mas ajcaw yi ate' x̄laj tan cawu'n.

³⁵ Qui't tzun tak' i' ama'l scyetz yi e' xonl Israel tan cyele'n tzaj Egipto, na mas tcunin tze'tzaxe'n yi talma'. Tan yi xtxolbile'j el cunin te'j chi yi tal Ryos tetz Moisés.

10

Yi waxaki'n chicaws yi e' aj Egipto yi sac' cu'n ban

¹ Nintzun tal Ryos junt tir tetz Moisés:

—Na waj yi cǎben junt tir tan yol tetz faraón. Na ja tze'tzax yi talma' wa'n scyuch' yi e' mas ajcaw yi na chicawun xlaj. Ya'stzun nwulej na na waj tzimban wi'nin e'chk milawr ǎchiwutz tan inchajol imporer scyetz.

² Ncha'tz tajwe'n tan italol yi e'chk milawra'tz scyetz yi e' inítaxa' scyuch' yi e' imamaj tan tele'n chitxum tetz yi ǎe'n cu'n ban yi mme'l chik'ej yi e' aj Egipto wa'n bantz tele'n chitxum tetz yi in Jehová iRyosil, stzun Ryos tetz Moisés.

³ Chibene'n tzun Moisés tu Aarón tan yol tetz faraón. Yi cyopone'n nintzun cyaltz:

—Je yol kaRyosile'j yi o' hebrey: “ǎTona' cǎoc juy tzinwutz? ǎTona' tzawak' ama'l scyetz yi e' intanum tan chibene'n tan inc'u'laje'n le ama'l yi ja wi't wal scyetz?”

⁴ Na ko quil tzawak' ama'l scyetz, ninin eklen tz'ul inchakol jun chin c'olój sac' yi chinojk bene'n tzi'n Egipto.

⁵ Nin yi jun icawsa'tz chin xo'wbil nin sbne', na snojk cunin yi wuxtx'otx' ta'n. Ej nin sbajk cyakil yi e'chk takle'n cya'n yi e' clax cyen tan yi c'ub a'bal nin sbajk cyakil yi e'chk tze' cya'n yi at wi cojbil bene'n tzi'n.

⁶ Chin xo'wbil nin sbne', na chocopon xe yi ca'lu' kale na cawune'tu'. Ncha'tz chocopon xe yi chica'l yi wi'tz bajxom yi ate' xlaju' tan cawu'n. Ncha'tz xe chica'l cyakil yi e' aj Egipto. Yi jun xtxolbile'j yi sbajok, qui otoj na bajij bene'n tzi'n wi munt nin sajle'n tunintz scye'j yi e' chimam chite'u',” stzun Ryos swetz, stzun Moisés.

Yi wi't tlol Moisés yi xtxolbile'j nintzun el tzaj i' xe yi ca'l yi faraón:

⁷ Yi cyele'n tzaj Moisés nintzun cyal yi e' ajcaw yi ate' xljaj faraón.

—Ta', ¿tona' ltane' yi jun yaja'tz tan kaxuxe'n? Ba'n tcu'n yi nink tak'u' ama'l scyetz yi e' tetz tanum tan chibene'n tan c'u'laje'n yi cyetz chiryosil, na ¿qui pe' na el xtxumu' tetz yi ja wi't el cu'n katanum swutz tan paj yi qui na tak'u' ama'l scyetz? che'ch tzun bantz tetz faraón.

⁸ Bene'n tzun mantar faraón tan chichakle'n Moisés tu Aarón. Yi cyopone'n nintzun taltz scyetz:

—Ma jalu' ba'n cxben wok tan c'u'laje'n yi iRyosil. Poro alcyen swetz na' scyetz e' yi nchiben.

⁹ —Kacyakil nkaben scyuch' yi e' kanitxa' tu yi e' katijl c'u'lal. Ncha'tz cyakil yi e' kawun. Na i'tz jun balaj k'ej yil skabne' swutz Ryos, stzun Moisés tetz rey.

¹⁰ —Lajluch cunin yi mbi i ila'tz yi itxumu'n, nin i'tz tan insuble'n tu' na itajwok. Tan paj yi ya'tz nin itxumu'n quil xom Ryos tzite'j. Ncha'tz quil wak' ama'l tzitetz tan ibene'n icyakil cu'n.

¹¹ Ma na ntin swak'e' ama'l scyetz yi e' yaj tan chibene'n tan c'u'laje'n yi iRyosil na ya'stzun na itajwok.

Nintzun e' el tzaj lajul faraón.

¹² Poro nintzun jilon junt tir Ryos tetz Moisés. Itzun taltz:

—Moisés ak'e'n ak'ab tcya'j tan achajol yi at imporer tibaj cyakil Egipto nin tan chisaje'n sac' tan bajse'n cyakil yi e'chk tze' yi nchiclax cyen tk'ab yi c'ub a'bal.

¹³ Nintzun je tk'ol Moisés yi xtx'amij tcya'j tibaj Egipto. Saje'n nintzun ban jun chin wutzile'n

cyek'ek' tele'n tzi'n. Sk'ejl tu lak'bal ban yi jun chin wutzile'n cyek'ek'a'tz. Nin tul yi jun chin wutzile'n cyek'ek'a'tz cho'n cyule'n yi sac'.

¹⁴ Noje'n tzun cyakil Egipto cya'n. Qui otojt na bajij yi jun chin wutzile'n chicawsa'tz, nin quil bajij sbne' opon tunintz, na wi'nin sac' bantz te jun k'eja'tz.

¹⁵ Wi'nin tzun sac' bantz nin tircu'n jopxe'n yi wuxtx'otx' cya'n. Ncha'tz baj cyakil xtze' cya'n, tuml yi e'chk tze' yi clax tk'ab yi c'ub a'bal. Qui'c nintzun jun wi' tze' ban cyen bene'n tzi'n Egipto. Ncha'tz cyakil e'chk xtze', tircu'n baj cya'n.

¹⁶ Yi tilol faraón yi xtxolbile'j nintzun xchak i' Moisés tu Aarón. Itzun taltz scyetz:

—Ja injuch wil swutz Ryos nin ncha'tz tziwutz wok.

¹⁷ Ma jalu' na waj tzinjak cuybil impaj tzitetz nin ncha'tz nachwok Kataj swibaj tan cuyul Ryos impaj nin tan telse'n yi jun chin wutzile'n incawse'j yi ja ul, stzun yi faraón bantz tetz Moisés.

¹⁸ Yi tbital Moisés yi xtxolbile'j nintzun el tzaj i' kale atite't faraón nin oc i'-tz tan nachle'n Kataj Ryos.

¹⁹ Nintzun tbit Ryos yi oración Moisés. Xtx'ixpul tzun Ryos yi tojkbil yi cyek'ek'. Cho'n tzun saje'n yi cyek'ek' toque'n tzi'n. Nintzun icy' tcyaj yi e'chk sac' yi ate' Egipto. Cho'n tzun cyopone'n ta'n tul yi Cyak Mar. Qui'ct nin tzun jun sac' ban quentz Egipto.

²⁰ Ja til faraón cyakil yi xtxolbile'j, poro qui nin tak' ama'l scyetz yi e' xonl Israel tan cyele'n tzaj, na nskén tze'tzax yi talma' tan Ryos.

Yi toque'n tz'o'tz swutz k'ej tetz chicaws yi e' aj Egipto

²¹ Itzun bantz nintzun jilon junt tir Ryos tetz Moisés, itzun taltz:

—Ma jalu' Moisés ak'e'n ak'ab tcya'j. Ej nin tz'ocopon tz'o'tz wutz cya'j bene'n tzi'n Egipto.

²² Ya'tz nin tzun tulej Moisés quib yi tal Ryos tetz. Na yi je'n tk'ol yi k'ab tcya'j oque'n nintzun ban tz'o'tz bene'n tzi'n Egipto.

²³ Ox cu'n tzun k'ej ban yi jun chin wutzile'n tz'o'tza'tz. Cya'l nin tzun jun wunak xon tbe', tunink xajse'n yi chiwisin. Ma ðchixo'l yi e' xonl Israel qui'c tz'o'tz jal, ma na chin tkan k'ej nin tane'n.

²⁴ Yi tilol faraón yi xtxolbile'j nintzun ben mantar tan ðchakle'n Moisés. Yi topone'n Moisés nintzun taltz tetz:

—Ma jalu' Moisés ba'n cxben wok tan c'u'laje'n yi iRyosil. Ej nin ba'n tzicy'aj wok nin cyakil yi ixna'nil scyuch' initxa'. Poro cyakil yi itawun ðchicyajk tzone'j.

²⁵ Stza'wel tzun Moisés tetz faraón:

—Poro ta', ilu' tz'ak'on tetz cyakil yi e' txuc yi skabiye' nin yi skapate' tetz katx'ixwatz tetz Ryos.

²⁶ Poro qui', na cyakil yi ketz kawun nchiben xomok ske'j. Qui'c nin jun yi nink cyajcyen. Ma na tircu'n nchiben, na yil kopon chone'j kocopon tan chitxa'le'n cobox ðchixo'l tan kak'ol tetz Ryos. Na te yi ntaxk kopon chone'j qui na el katxum tetz na' scyetz e' yil skoye' tetz Ryos.

²⁷ Poro qui nin tzun tak' faraón ama'l scyetz tan cyele'n na Ryos mak'on cyen le wi' tan stze'tzaxe'n yi talma' tan qui tk'ol ama'l scyetz.

28 Ncha'tz tal faraón tetz Moisés:

—Cawle'n tzone'j nin qui't na waj yil wil cu'n awutz junt tir tzone'j, na kol cǵu'l junt tir oknin cu'n le awi' yi ǵquimok wa'n, stzun faraón bantz tetz Moisés.

29 —Jun cu'n yol qui't nu'l tan yol teru', stzun Moisés bantz tetz faraón.

11

Yi tlol Ryos yi at chiquimobil cyakil yi bajx chicy'ajlyi e' wunak Egipto

1 Itzun bantz nintzun jilon Ryos tetz Moisés, itzun taltz:

—Tajwe'n tan wak'ol junt caws faraón scyuch' cyakil yi e' aj Egipto. Ej nin yil tz'icy' yi jun chicawsa'tz stk'e' i' ama'l tztetz tan itele'n wok tzone'j. Na i' te'nin faraón tz'ocopon tan ilaje'n len tan itele'n wok tzone'j.

2 Cha'stzun te alaj scyetz cyakil yi e' xonl Israel tan cyoque'n tan jakle'n e'chk oro tu sakal scyetz chiwisin yi aj Egipto.

3 Nintzun tak' Ryos yi banl squibaj yi e' xonl Israel na nin jal chibalajil ǵchiwutz cyakil yi e' aj Egipto. Ncha'tz e' ban yi e' ajcaw yi na chicawun xlaj faraón nin cyak' k'ej Moisés. Ej nin cyakil yi e' aj Egipto chumbalaj nin e' bantz scye'j yi e' xonl Israel.

4 Ej itzun ban, nin tal Moisés tetz faraón:

—Ta' faraón je yol yi ketz kaRyosil: “Chin xonk ǵchixo'l yi e' aj Egipto axen nicy'ak'bal.

5 Ej nin ǵchiquimok cyakil yi bajx cy'ajol wa'n. Chicyakil cu'n ǵchiquimok. Qui'c na ban ko at chik'ej chitaj nka qui'c. Chi tane'n yi faraón yi at

k'ej, squimok yi bajx cy'ajl wa'n, nin yi e' yi qui'c chik'ej chi quitane'n yi e' yi na chak'uj wi cojbil xchiquimok yi cyetz wa'n. Ncha'tz xchibne' yi bajx cyal yi e' txuc. Tircu'n xchiquimok.

⁶ Wi'nin tzun bis o'kl sbajoktz bene'n tzi'n Egipto. Wi'nin e' chi'ch'ink tan bis na qui otojt na bajij yi xtxolbile'j xchixo'l."

⁷ Nin tan tele'n chitxumu' tetz yi apart yi o' xonl Israel xchiwutz yi e' aj Egipto, siquier nink jun tx'i' yi nink wojon cyen te jun xonl Israel, mpe ik te cyawun.

⁸ Ma jalu' chicyakil cu'n tzun yi e' wi'tz ajcawe'j, chu'l tan cu'swutzil tzinwutz nin chicopon mejlok tzinwutz. Ej nin scyale' swetz: "Bne'u' pawor ta' tan cyele'nu' scyuch' cyakil tanumu'." Poro ko quil chiban yi xtxolbile'j quil ke'l, stzun Moisés bantz tetz yi rey.

Wi'nin tzun xchi'che'n c'u'l Moisés yi tele'n tzajtz tan yol tetz faraón.

⁹ Bene'n tzun tlol Ryos tetz Moisés:

—Jun cu'n yol quil tak' faraón ama'l tzitetz tan itele'n. Ma na tajwe'n cu'n tan inchajol mas e'chk milawr tzone'j Egipto kalena'tz tzun ltak' ama'l tan itele'n, stzun Ryos bantz tetz Moisés.

¹⁰ Ja bnix cyakil e'chk milawra'tz swutz faraón cya'n Moisés tu Aarón. Poro yi tetz faraón mas tcunin stze'tzaxe'n talma' tan Ryos na qui nin tak' i' ama'l tan cyele'n yi e' xonl Israel Egipto.

12

Yi Pasc

¹ Itzun bantz nintzun jilont Ryos tetz Moisés tu Aarón le ama'l Egipto, itzun tal scyetz:

2 “Yi jun xawe'j tz'ocopon tetz bajx xaw tetz yi yob nin sbne' opon tunintz bajx xaw sbne'.

3 Cha'stzun te alwok scyetz cyakil yi e' xonl Israel yi xtxolbile'j: ‘Tul yi lajuj tajlal yi xawe'j, tajwe'n tan chijoyol yi jujun najal jun cne'r nka jun chiw tan cyoyil swetz, jun le jujun najal.

4 Ma ko cobox intzi' chixone'n jun najal nin qui nin chixcye' tan bajse'n jun cne'r nka jun chiw, ba'n tzun chijilon tetz yi chiwisin yi at mas naka'j. Junit tzun chiban tan bajse'n yi jun txuca'tz. Ba'n chijatx cu'n xchixo'l. Tunin xomquen cya'n te cyajlal le jujun najal.

5 Tajwe'n yi tzijoy wok jun cne'r yi mam yi ja wi't tz'ak jun yob ta'n, nin yi qui'c mu'x tal yana'sil. Qui'c na ban yi ko cne'r nka chiw.

6 Yil jal yi cneru' nka yi chiw tajwe'n tan colche'n, jalen yil jepon yi cyajlaj tajlal yi xaw tajwe'n tan cwe'n ibiyol. Poro ba'n tzibiy wok cu'n cwe'n k'ej.

7 Kalel baje't yi jun cne'ra'tz, ba'n tzisuk' wok cyen yi xch'el te'jak yi marquil yi puertil ica'l.

8 Yi jun cne'ra'tz ba'n tzibajswok ninin te ak'bala'tz nin boxij tztulej wok. Ba'n tzibajsaj wok tu e'chk c'a' itzaj tu pam yi qui'c xtx'amil.

9 Qui'c cuj tan ibajsal yi chibaj yi txa'xenlen nka yi txiquij sban, ma na cyakil yi tkan tu yi wi' tu cyakil yi talma' nka yi e'chk takle'n yi at tc'u'l, cyakil boxij cu'n sbne'.

10 Nin tajwe'n tan ibajsal cyakil. Na qui tajwe'n tan sowrine'n nin kol sowrin ba'n tcu'n yi tztiz'e'swok cu'n.

11 Nin ncha'tz bajx wekwok itib, banwok list te be'ch itetz, nin yi ixajab. Ej nin tz'amwoke'n yi

itx'amij, kalena's tzun ba'n tzibajswoke'n yi cne'r lajke'l na ya'stzun yi Pasc tetz Kataj.

¹² Na te yi ak'bala'tz nicy'ak tan chibiyle'n cyakil yi e' bajx chicy'ajl yi e' aj Egipto. Ncha'tz wulej yi bajx cyal yi e' txuc, nin wak'e' chicaws yi e'chk ryos cwent Egipto. Tz'elepon cu'n te'j yi xtxolbile'j na i'tz inyol yi in iTaj Jehová.

¹³ 'Ma yi chich' yi tz'ocopon ita'n te marquil yi puertil ica'l, xconk tetz jun techl yi cho'n atixwok le ca'la'tz tan qui iquime'n, na yil wil yi at chich' te'jak puert nicy'pon nin quil cxquim wok, na cyakil yi e' aj Egipto xchiquimok wa'n.

¹⁴ Ba'n tzinach wok cu'n yi jun k'ēja'tz, na i'tz jun balaj k'ej nin tzibne' wok jun balaj k'ej tetz Kataj. Na yi jun k'ēja'tz tajwe'n tan ibnol wok tane'n chi jun ley. Nin sbne' opon tunintz tajwe'n tan chibnol tane'n yi initxa' tu cyakil yi e' imamaj.

¹⁵ Ncha'tz sbajk pam yi qui'c xtx'amil ita'n, tetz juk k'ej, nin yil xe'tij yi bajx k'ej tajwe'n yi qui'c mu'x xtx'amil pam yi nink jal le jun ca'l. Nin yi jun yil baj yi pam yi at xtx'amil ta'n tul yi juk k'ēja'tz, tz'elpon laju'n tzixo'l wok.

¹⁶ Le bajx k'ej tu yi wi'tzbil k'ej tajwe'n tan imolol itib tan banle'n jun balaj k'ēja'tz. Tul yi cob k'ēja'tz cya'l jun tz'ak'uj, ntin cu'n tan banle'n yi iwa' ba'n cxak'uj jun rat, na yi cob k'ēja'tz chin xan nin.

¹⁷ Yi jun k'ēja'tz tetz yi pam yi qui'c xtx'amil i'tz jun balaj k'ej yi tajwe'n tan ticy'e'n wutz k'ej ita'n, na ya'stzun yi k'ej yi xelepon wok tzone'j Egipto. Cha'stzun te tzibne' wok tane'n yi jun k'ēja'tz sbne' opon tunintz, nin i'tz jun ley yi tajwe'n tan ibnol tane'n, nin tan chibnol tane'n yi e' initxa'.

¹⁸ Sbjak yi pam yi qui'c xtx'amil ita'n. Juk k'ej

sbne', na cxe'tok wok tan bajse'n cwe'n k'ej le cyajlaj tajlal yi bajx xaw tetz yi yob, jalen cwe'n k'ej le junakjun tajlal yi ite'n nin xawa'tz.

¹⁹ Tul yi juk k'eja'tz qui'c cuj tan jale'n mu'x̄ xtx'amil pam le jun ca'l. Na cyakil yi e' yi sbajk pam cya'n yi at xtx'amil, juncu'n chelepon laju'n tzixo'l wok. Qui'c na ban ko awer nak i' nka mero xonl Israel.

²⁰ Cha'stzun te cya'l jun bajsan yi e'chk takle'n yi at xtx'amil. Ma na ba'n tzibajswok yi e'chk takle'n yi qui'c xtx'amil alchok atixe't nin alchok ama'lil yi xa't cu'nt,' " stzun Ryos bantz tetz Moisés.

²¹ Itzun bantz nintzun el mantar tan Moisés tan chichakle'n cyakil yi e' wi' banl wi' tetz Israel. Nintzun taltz scyetz: "E'u' jun c'olój kacmon chibenku' tan ticy'le'n jun ne'x̄ cneru' nka jun chiw, jujun le jun najbil. Ba'n chibiycu'nu' na skabne' jun balaj k'ej yi i'tz yi Pasc.

²² Ma yi x̄ch'el yi cne'r ba'n molxij tul jun plancan nin yil molxij ba'n tzun chijoyu' jun tal sbil nka jun k'ab xtze' tan suk'le'n cyen te'jak yi marquíl yi chipuertu'. Cya'l tzun jun tz'el tzajtz te ak'bala'tz jalen yil tz'ul skil.

²³ Na yil tz'icy'ak yi Kataj tan chibiyle'n cyakil yi bajx chicy'ajl yi e' aj Egipto stile' yi at yi chich' te'jak yi marquíl yi chipuertu'. Nin yil til yi at chich' te'jak yi chipuertu' tz'icy'pon tzun i'-tz, nin quil chiquim yi e' bajx chicy'ajlu' ta'n.

²⁴ Nin yi jun ca'wle'j tajwe'n tan chibnolu' tane'n scyuch' cyakil yi chixonlu' sbne' opon tunintz.

²⁵ Nin yil choponu' le ama'l yi suki'nt tan Ryos scyeru' tajwe'n tan chibnolu' tane'n yi jun xtxol-bila'tz.

²⁶ Ej nin yil chijak yi chinitxajilu' scyeru' yi mbi xac yi jun k'aja'tz yi na chibanu',

²⁷ ba'n cyalu': 'Yi jun k'aja'tz yi na icy' skaxo'l i'tz Pasc nin yi na quim yi cne'r i'tz jun katx'ixwatz tan tak'le'n k'ej Kataj. Na yi chiquime'n yi bajx chicy'ajl yi e' aj Egipto ta'n, qui'c nintzun oc taltz scye'j yi bajx chicy'ajl yi xonl Israel yi ate'tz Egipto. Cha'stzun te chiclaxe'n cyakil cu'n yi e' kaxonl,' " stzun Moisés bantz scyetz cyakil cu'n yi e' xonl Israel.

Yi quibital yi e' xonl Israel yi xtxolbile'j chicwe'n tzun mejloktz tan tak'le'n k'ej Ryos.

²⁸ Ej nin e' ban tane'n cyakil yi xtxolbil yi tal Ryos tetz Moisés tu Aarón.

Yi chiquime'n cyakil yi bajx chicy'ajl yi e' aj Egipto

²⁹ Itzun bantz yi topone'n nicy'ak'bal nintzun e' quim cyakil yi bajx chicy'ajl yi e' aj Egipto tan Ryos. Tircu'n tzun e' quimtz, qui'c na ban yi ko ric nka me'ba', chi tane'n yi bajx cy'ajl faraón jalen te yi bajx cy'ajl yi yaj yi at pres. Ncha'tz ban yi bajx cyal cyakil yi e' txuc. Tircu'n chiquime'n.

³⁰ Yi chiquime'n, tircu'n tzun yi e' wunak e' baj c'as len. Ncha'tz ban faraón scyuch' yi e' mas ajcaw yi ate' xlj tan cawu'n. Chin bisbil nin ban yi jun ak'bala'tz na cyakil cunin yi e' wunak na chok' len tan bis, na qui'c nin jun najal yi qui'k jun alma' scyuch'.

³¹ Ite'n nin te rata'tz bene'n mantar yi faraón tan chichakle'n Moisés tu Aarón. Ma yi cyopone'n Moisés nintzun taltz scyetz:

—Ma jalu' Moisés, ba'n tcu'n quilo'k wok tan c'u'laje'n yi iRyosil chi yi na cxtzan wok tan talche'n. Na ba'n tcu'n yi cxe'l wok skaxo'l.

³² Ba'n cxben wok icyakil cu'n, cy'aj wok nin cyakil yi itawun chi yi txumijt ita'n. Ba'n cxe'l wok ninin jalu' nin nachwok tu' Kataj swibaj, stzun yi faraón bantz scyetz Moisés tu Aarón.

³³ Itzun yi e' wunak cwent Egipto cyoque'n tzuntz tan chilaje'n len yi e' xonl Israel yi ate' xchixo'l. Na nin e' oc tan xtxumle'n ko tzun chiquim chicyakil cu'n.

³⁴ Lajke'l nintzun cyoque'n yi e' xonl Israel tan cu'se'n yi k'otil pam yi ntaxk cu' xtx'amil cy'a'n tulak yi cu'lbil, nin tircu'n tu yi cu'lbil cwe'n quik'ol tulak chixbu'k nin baj je' cyekaltz.

³⁵ Ncha'tz cawunin Moisés scyetz cyakil yi e' xonl Israel tan chibene'n tan jakle'n oro tu sakal nin e'chk be'chok scyetz yi e' aj Egipto.

³⁶ Toque'n tzun tk'ol Ryos le chitxumu'n yi e' aj Egipto tan quik'ol cyakil yi mbi cu'n na chijak yi e' xonl Israel scyetz, nin tan yi xtxolbile'j el tzaj quicy'al cyakil chime'bi'l yi e' aj Egipto.

Yi cyele'n tzaj yi e' xonl Israel Egipto

³⁷ Itzun bantz ele'n tzaj nintzun e' ban yi e' xonl Israel le ama'l Ramsés tan cyopone'n Sucot. Yi cyajlal yi cyele'n tzaj i'tz kak cient mil chixone'n yi e' yaj yi nsken tz'ak chitiemp nka yi e' yi nsken opon chitiemp tetz sanlari'n. Qui e' oc yi e' xna'n tu nitxa' cyajlal.

³⁸ Wi'nin tzun wunak yi nk'e'tz e' xonl Israel e' xomnin xchixo'l. Ncha'tz wi'nin wacx tu cne'r e' xomnin scye'j.

³⁹ Nin tan paj yi ojke'l yi cyele'n tzaj qui nin bnix chiwa' tetz chibe', na nin e' oc yi e' aj Egipto tan chilaje'n len le cyetz chitanum. Cyoque'n tzuntz tan banle'n pam te yi k'ot yi cy'a'n cya'n. Nantaxk tx'amin.

⁴⁰ Cyaj cient tu junaklaj yob e' a'tij yi e' xonl Israel le ama'l Egipto.

⁴¹ Na nintzun tz'ak yi cyaj cient tu junaklaj yoba'tz cya'n te yi k'eja'tz yi cyele'n tzaj. Chicwe'n tzun chicyakil yi tanum Ryos tbe'.

⁴² Te yi jun ak'bala'tz Ryos oc tan chiq'uicy'le'n nin tan cyelsene'l tzaj Egipto. Cha'stzun te yi jun ak'bala'tz i'tz tetz Kataj, na ya'stzun yi ak'bal tan tak'le'n k'ej i'. Ej nin chin tajwe'n cunin tan china'wsal yi e' xonl Israel yi jun ak'bala'tz sbne' opon tunintz. Ncha'tz xchibne' yi e' chixonl tajwe'n tan china'wsal yi jun k'eja'tz.

Cobox ca'wl tetz Pasc

⁴³ Jilone'n tzun Ryos tetz Moisés tu Aarón itzun taltz: “Je cobox ca'wle'j yi tajwe'n tan ixome'n te'j tan ticy'se'n Pasc: Qui'c kuj tan bajsaj jun awer wunak yi xchi'bel yi txuc yi spat-xok tetz itx'ixwatz.

⁴⁴ Poro ko at jun imos yi lok'ij tane'n ba'n sbajsaj i' ntin ko banij circuncidar.

⁴⁵ Qui'c kuj tan bajsaj jun awer wunak yi xchi'bel yi txuc yi na ipat tetz itx'ixwatz, mpe ik jun awer wunak yi na icy' cu'n tzixo'l wok nka jun imos yi na ichoj wok tan ak'un, qui'c kuj tan baje'n ta'n.

⁴⁶ Nin yi chi'baj tajwe'n tan baje'n cyak'un yi jujun najal xe'ak chica'l. Na cya'l jun tz'elsan tzaj yi chi'baj xe ca'l, nin cya'l jun puch'un cu'n siquier jun scyeri bakil yi itx'ixwatz.

47 Ej nin yi jun xtxolbile'j tajwe'n tan ibnol tane'n yi axwok xonl Israel.

48 Poro ko at jun awer wunak yi at tzixo'l yi na taj yil sban tane'n yi Pasc tan tak'le'n k'ej Kataj, tajwe'n tan bnol circuncidar tib. Ncha'tz cyakil yi e' yaj yi ate' le najbil i' tajwe'n tan chibnol circuncidar quib. Ej nin kalena's tzun sban tane'n yi jun k'eja'tz. Na ni'cu'n tzun sbne' i'-tz chi jun mero xonl Israel. Poro ko nk'e'tz circuncidado qui'c cuj tan baje'n ta'n.

49 Ite'n nintzun leya'tz xconk scyetz yi e' awer nak yi nchitz'ij nin yi e' yi ate' tzixo'l wok."

50 Ma yi e' xonl Israel, nintzun e' ban tane'n cyakil yi xtxolbil quib yi tal Ryos scyetz Moisés tu Aarón.

51 Ite'n nintzun k'eja'tz cyele'n tzaj tcy'al Ryos yi tanum jak' ca'wl faraón chi jun k'u'j sanlar tane'n.

13

1 Ncha'tz tal Ryos tetz Moisés:

2 "Jatx wok cyakil bajx icy'ajl, tan chixcone'n swetz. Na cyakil yi bajx icy'ajl yi axwok xonl Israel, e' cu'n wetz. Ncha'tz cyakil yi bajx cyal yi itawun e' cu'n wetz," stzun Ryos tetz Moisés.

3 Yi tbital Moisés yi xtxolbile'j nintzun bentz tan talche'n scyetz cyakil yi tanum. Poro bajx talol i' yi yole'j: "Sbne' opon tunintz tajwe'n tan china'wsalu' yi jun k'eje'j yi xe'n cu'n ban Ryos tan cyelsene'l tzaju' jak' chica'wl yi e' aj Egipto tan yi tetz porer kale ate'tu' tetz esclaw. Nin te yi jun k'eja'tz qui'c cu tan chibajsalu' pam yi at xtx'amil.

4 Chinach cu'nu' yi tajlal yi xaw te yi jun k'eje'j yi i'tz jun k'ej tetz xaw Abib.

⁵ Ej nin yil choponu' le ama'l yi suknaK Ryos scyetz yi e' kamam kate', yi jun ama'la'tz yi chumbalaj nin, kale najlche't yi e' cananeo, e' hitita, e' amorreo, e' heveo tu e' jebuseo, tajwe'n tan china'wsalu' yi jun k'eje'j cyakil tiemp.

⁶ Yil tz'icy' yi jun balaj k'eja'tz cyanu' ba'n chibajsaju' yi pam yi qui'c xtx'amil.* Juk k'ej chibanu' tan bajse'n. Poro le juki'n k'eja'tz ba'n chibanu' jun balaj k'ej tan tak'le'n k'ej Kajcaw.

⁷ Tul yi juk k'eja'tz ntin pam yi qui'c xtx'amil sbajk cyanu'. Ej nin qui'c cuj tan jale'n mu'x xtx'amil pam xchixo'lu', nka jun pam yi at xtx'amil.

⁸ Ej nin tul yi jun k'eja'tz ba'n cyalu' scyetz chinitxajilu' yi mbi na elepont yi k'eja'tz. Ej nin ba'n cyalu' scyetz: 'Yi jun txolbile'j i'tz tan na'wse'n yi k'ejlal yi kele'n tzaj tan Ryos jak' chica'wl yi e' aj Egipto,' che'chu' sban scyetz.

⁹ Tajwe'n cunin tan quicy'salu' yi jun k'eja'tz na ni'cu'n sbne' chi atk jun techl wutz chik'abu' nka wutzak chiplaju' tan na'wse'n scyeru' yi tajwe'n tan china'wsalu' yi ca'wl Ryos. Na tan tu' yi porer i' nche'lsan tzaju' jak' chica'wl yi e' aj Egipto.

¹⁰ Cha'stzun te tajwe'n tan ticy'e'n yi jun k'eja'tz cyanu' cyakil yob le xawe'j.

¹¹ "Ej ncha'tz yil choponu' tan Ryos le chiluar yi e' aj Canaán, yi ama'l yi suknaK i' scyeru', nin scyetz yi e' chimam chite'u',

¹² tajwe'n yil chijatxu' yi bajx chicy'ajlu' tetz Ryos. Ncha'tz cyakil yi bajx cyal yi cyawunu' yi mam, tajwe'n yil cyak'u' tetz Ryos.

* **13:6** "Xtx'amil" le A.T. na elepont "ajtza'kl cachi". 1Co 5:7.

¹³ Ma yi bajx cyal yi e' buru' ba'n chitx'exu' tu jun tal ne'x̄ cne'r nka tu jun tal chiw. Poro ko qui na cyaju' yil chitx'exu' ba'n chiwak'e'nu' yi kul. Ncha'tz na taj yil chibanu' te yi bajx chicy'ajlu'. Tajwe'n yil chitx'exu' tu jun ne'x̄ cne'r tan claxe'n.

¹⁴ Ej nin tzantzaj yil chijak yi e' chinitxajilu' yi mbi na elepont yi xtxolbile'j, ba'n cyalu' scyetz: 'Na kaban yi xtxolbile'j tan na'wse'n yi x̄e'n cunin ban Ryos tu yi tetz porer tan kelse'ne'l tzaj jak' chica'wl yi e' aj Egipto kale o' a'te't tetz esclaw jak' chica'wl.

¹⁵ Na yi stze'tzaxe'n yi talma' faraón yi qui nin tak' i' ama'l sketz tan kele'n tzaj x̄chixo'l, ja chiquim cyakil yi bajx chicy'ajl yi e' aj Egipto tan Ryos. Ncha'tz ban yi bajx cyal yi e' txuc. Cha'stzun te na koy yi bajx cyal yi e' txuc tetz Ryos, nin ncha'tz na kak' jun ne'x̄ cne'r tan qui chiquime'n yi bajx kacy'ajl.

¹⁶ Nin yi jun xtxolbile'j ni'cu'nk chi atk jun techl sbne' wutz ik'ab nka wutz iplaj tan na'wse'n tzitetz yi x̄e'n cunin ban Ryos tu yi tetz porer tan kelse'ne'l tzaj Egipto,' che'chu' sban scyetz chinitxajilu'."

Yi jun boc'oj sbak' tu k'ak' yi bajx cu'n x̄chiwutz Israel

¹⁷ Itzun bantz yi tk'ol faraón ama'l scyetz yi e' xonl Israel tan cyele'n tzaj Egipto, qui nin e' ben tcy'al Ryos le be' yi quenin na opon le ama'l x̄chixo'l yi e' filistey. Na nin oc Ryos tan xtxumle'n ko tzun chipakxij junt tir Egipto yil cho'c yi e' filistey tan oyintzi' scye'j.

¹⁸ Cha'stzun te e' bene'n tcy'al le ama'l tz'inunin tu' tan cyopone'n stzi' yi Cyak Mar. Yi cyele'n tzaj

yi e' xonl Israel Egipto cho'n cunin e' ban chi na chiban ala' k'u'j sanlar.

¹⁹ Ma tetz Moisés nintzun cawunin tan bene'n quicy'al yi bakil k'ajtzun Xep. Na, cawun cyen i' scyetz yi e' xonl tan chibnol yi txolbile'j. Nin je yol i'e'j: “Jun cu'n yol wale' cyen tzitetz yi tz'ocopon Ryos tan ich'eye'n nin tan itelse'n tzone'j. Nin yil bajij yi je'j tajwe'n tan bene'n itcy'al yi imbakil tzite'j,” stzun Xep banak cyen.

²⁰ Yi cyele'n tzaj yi e' xonl Israel le ama'l Sucot cwent Egipto, cho'n tzun cyopone'n le ama'l Etam stzi' yi ama'l tz'inunin tu'.

²¹ Ej nin yi na chixon chajk'ej bajxij Ryos xchiwutz tul jun boc'oj sbak' tan xchajle'n yi chibe'. Ma lak'bal bajxij Ryos xchiwutz tul jun boc'oj k'ak' tan txeke'n chibe'. Cha'stzun te ja chixon sk'ejl nin lak'bal.

²² Bajx cuntunin yi jun boc'oj sbak'a'tz xchiwutz chajk'ej. Ma lak'bal bajx cuntunin yi jun boc'oj k'ak'a'tz xchiwutz tan txeke'n yi chibe'.

14

Yi quicy'e'n yi xonl Israel wi mar

¹ Itzun bantz nintzun jilont Ryos tetz Moisés. Itzun taltz:

² “Moisés, alaj scyetz cyakil yi e' xonl Israel tan chipakxe'n, nin tan cyopone'n swutz yi ama'l Pihahiro't yi at txo'l Migdol tu yi mar, nin xlay yi ama'l Baal-zefón. Ba'n cha'tij cobox k'ej le ama'la'tz nin ba'n je' cobox k'ej chipach swutz yi ama'la'tz yi at swutz yi mar.

³ Nin yil tbit faraón yi cho'n atixwok le ama'la'tz, stale' i': ‘Yi e' xonl Israel qui't na pujx cya'n na'l

cha'j nint. Nin tx'akxnake' tul yi ama'l tz'inunin tu.'

⁴ Nin ncha'tz tzintx'ixpuj yi tajtza'kl faraón tan saje'n i' tan itz'amle'n. Poro quil cxbisun wok na tzinchaje' yi imporer tan yi e'chk takle'n yi tzimbne' te'j i' nin scye'j yi e' tetz sanlar. Ej nin yil tzimban yi xtxolbile'j tz'elepon chitxum cyakil yi e' aj Egipto tetz yi in yi wi'tz Ajcaw," stzun Ryos bantz.

Ya'tz nin tzun cyulej yi e' xonl Israel quib yi tal Ryos scyetz.

⁵ Itzun bantz yi tbtal faraón scyuch' yi e' ajcaw yi na chicawun xlaj yi nsken che'l ojk yi e' xonl Israel, nintzun je' xtx'ixpul yi xtxumu'n scye'j. Itzun cyaltz: "¿Xe'n tzun ban yi kak'ol ama'l scyetz yi e' xonl Israel tan cyele'n skaxo'l, nin tan qui cyak'uje'n ske'j?" che'ch tzun e' bantz.

⁶ Nintzun cawunin yi rey tan wekle'n yi tetz care't tetz oyintzi', nin cawunin tan chiwekle'n jun c'oloj sanlar, tan chixome'n nin te'j. Ben tcy'al cyakil yi tetz care't tetz oyintzi'.

⁷ Ncha'tz e' xom nin kak cient balaj care't tetz oyintzi' yi at len jun ajcaw tetz sanlar tul.

⁸ Mas tcunin tzun stze'tzaxe'n yi talma' yi rey tan Ryos tan bene'n i' tan chitz'amle'n yi e' xonl Israel yi sk'il cu'n cyele'n tzaj tzak' chica'wl.

⁹ Cyele'n tzaj tzun yi e' sanlar cwent Egipto tu cyakil chicare't tetz oyintzi' tu cyakil yi e' sanlar yi ate'e'n te'jak chichej, tan chitz'amle'n yi e' xonl Israel. Cho'n tzun e' tx'amxe'n yi e' xonl Israel cyak'un stzi' yi mar, xlaj yi ama'l Pi-hahirof nin swutz yi ama'l Baal-zefón. Na cho'n chicyaje'n cyen yi e' xonl Israel le ama'la'tz.

10 Yi quilol yi e' xonl Israel yi topone'n faraón tu cyakil yi e' tetz sanlar yi xomche' te'j tu e'chk care't tetz oyintzi', nintzun e' xobtz, nin e' oc tan jakle'n xch'eybil cyetz tetz Kataj Ryos.

11 Poro nintzun e' oc tan yajle'n Moisés. Itzun cyaltz tetz:

—Moisés ¿nxac nke'l tzaj acy'al Egipto tan kaquime'n tzone'j le ama'l tz'inunin tu'? Mas balaj klo' cho'nk nkaquim Egipto. ¿Nxac maban yi juna'tz ske'j? ¿Nxac nke'l tzaj acy'al?

12 Ya'tz nintzun kal tzatz yi ato' tzaj Egipto. Je bin kayol kal tzatze'j: “Ak'aj ama'l sketz tan kak'uje'n jak' chica'wl yi e' aj Egipto, na mas balaj yi tz'icy'pon yi buchbe'n ketz ka'n swutz yil kaquim le ama'l tz'inunin tu'.”

13 Yi tbital Moisés yi chiyol nintzun tal i' scyetz:

—E'u' intanum, quil chibisunu', nin quil chixobu'. Quiwit yi cyeru'. K'ukek chic'u'lu' te'j Kajcaw. Na xchaje' i' yi tetz porer sketz jalu', nin jun cu'n skaclaxok ta'n. Nin yi e' kacontr yi na kil nin chiwutz jalcu'n, qui't kil chiwutz.

14 Cha'stzun te quil chibisunu', na nk'e'tz tajwe'n yil ko'c tan oyintzi' scyuch' ma na Ryos tz'ocopon tan oyintzi' scye'j tetz kaxel, stzun Moisés ban scyetz yi e' tanum yi e' xonl Israel.

15 Nintzun tal Ryos tetz Moisés:

—Moisés ¿nxac na cxtzan tan jakle'n swetz yi mbi tajwe'n tan abnol? Cawunin scyetz yi e' xonl Israel tan chicwe'n junt tir tbe'.

16 Ma atz, cy'aje'n yi atx'amij, nin chajnin tibaj yi mar tan cwe'n jatxol tib. Bantz quicy'e'n yi xonl Israel tul.

17 Ma in wetz swak'e' cyen le chitxumu'n yi e' aj Egipto tan chixome'n tzaj tan itz'amle'n wok. Poro quil cxbisun wok na tzinchaje' yi imporer tetz faraón scyuch' yi e' tetz sanlar, nin scyetz yi e' yi ate'e'n te chichej.

18 Nin yil tzinchaj yi imporer yil no'c tan chixite'n faraón scyuch' yi e' mas sanlar yi xomche' te'j, scyuch' yi e' yi ate'e'n te chej, tz'elepon tzun chitxum tircu'n yi e' aj Egipto tetz yi in yi wi'tz Ajcaw, stzun Ryos bantz tetz Moisés.

19 Itzun yi ángel yi bajxij xchiwutz nintzun xtx'ixpuj yi luwar kale ate't. Ncha'tz ban yi jun boc'oj sbak'. Cho'n bajxche' xchiwutz yi xonl Israel, poro cho'n e' cyaje'n cyen wutz chicoc.

20 Cho'n tzun e' cyaje'n cyen xchixo'l yi e' sanlar tetz Egipto scyuch' yi e' xonl Israel. Yi jun boc'oj sbak'a'tz xcye' tan tak'le'n tz'o'tz scyetz yi aj Egipto, ma scyetz yi e' xonl Israel xcon tan chitxeke'n te yi jun ak'bala'tz. Cha'stzun te qui nin e' xcye' yi e' sanlar tetz Egipto tan chitz'amle'n yi e' xonl Israel te jun ak'bala'tz.

21 Ma tetz Moisés inin tzun tuleja'tz quib yi tal Ryos tetz, nin ben xchajol yi xtx'amij wi mar. Yi bnol i' yi xtxolbile'j nintzun saj jun chin wutzile'n cyek'ek' tan Ryos tele'n tzi'n. Baj cunin ak'bal tan yi jun cyek'ek'a'tz. Cwe'n tzun jatxol yi mar. Cob cuntu' el ta'n. Ya'stzun tulej Ryos tan skejse'n yi mar kale e' icy'e't cu'n yi e' xonl Israel.

22 Chin skej nintzun ban chibe' yi xonl Israel kale e' icy'e't. Na yi a' nintzun oc chi cob tapij xchixlajak.

23 Tircu'n tzun yi e' sanlar tetz yi faraón yi ate' te'j chej tu cyakil yi e' yi ate' tul care't e' xom nin

tan chitz'amle'n yi e' xonl Israel, jalen nicy'al mar.

²⁴ Poro yi tule'n skil cho'n na xmayin tzaj Ryos tul yi jun boc'oj sbak' tu k'ak'. Yi tilol yi mbi na chiban yi e' aj Egipto nintzun octz tan chixite'n cu'n.

²⁵ Po'te'n tzun yi tolo'il yi chicare't. Pentlen tunin na chixon. Itzun cyaltz:

—Ke'lken ojk xchiwutz yi e' xonl Israel na i Ryos na tzan tan oyintzi' ske'j, che'ch tzun yi e' sanlar tetz Egipto.

²⁶ Te yi rata'tz nintzun tal Ryos tetz Moisés:

—Moisés chaj nin ak'ab tibaj yi mar tan cwe'n jopol tib yi mar nin tan cwe'n squibaj yi e' sanlar cwent Egipto tu cyakil yi e' yi ate' tib chej nin tul chicare't.

²⁷ I nin tulej Moisés quib yi tal Ryos tetz. Je'n tzun xchajol Moisés yi k'ab tibaj yi mar. Yi tule'n skil sken bnix yi mar chi tane'n nin yi taxk chicy' yi e' xonl Israel tibaj. Ma yi quilol yi e' aj Egipto yi xtxolbile'j nintzun klo' e' el ojktz, poro qui' nin na nsken jopx yi chibe'. Ta'tz te'nin e' cyaje'n cyen cyakil yi e' sanlar tetz Egipto xe mar. Na Ryos nchimulk'un nin xe mar.

²⁸ Yi taje'n junt tir yi mar chi tane'n nin tircu'n tzun yi e' sanlar cwent Egipto e' bek'xij. Tircu'n e' bek'xe'n yi e' yi e' xom nin tan chitz'amle'n yi e' xonl Israel. Qui'c nin jun yi nink clax, ma na tircu'n chiquime'n.

²⁹ Poro yi e' xonl Israel sk'il cu'n quicy'e'n, na skej yi chibe' kale e' icy'e't, na cob cuntu' el yi mar. At jun tx'akaj yi cyaj cyen le chimax nin junt tx'akaj le chisbal, chi cob tapij ban xchixlaj.

³⁰ Te yi jun k'eja'tz ja che' col Ryos yi e' xonl Israel xchik'ab cyakil yi e' aj Egipto. Na yi e' xonl Israel quil chiwankil cyakil yi e' aj Egipto yi e' quim xe mar. Cho'n sanlche'e'n tzaj stzi' a'.

³¹ Yi quilol yi e' xonl Israel yi porer Ryos yi x'e'n cunin ban i' tan chibiyle'n yi e' sanlar tetz Egipto, nintzun cyak' k'ej Ryos nin k'uke' mas chic'u'l te'j. Ncha'tz e' ban te Moisés yi xchakum Ryos.

15

Yi tk'ol Moisés scyuch' yi e' xonl Israel chik'ajsbil tetz Ryos

¹ Itzun bantz yi wi't baje'n yi xtxolbile'j, nintzun cyak' Moisés scyuch' yi e' xonl Israel chik'ajsbil tetz Ryos tan tak'le'n k'ej i'. Je na tal chibitze'j:

“Kak'e' kak'ajsbil tetz Kataj. Na sk'il cunin nxcye' i' te kacontr yi chibek'xe'n yi e' aj chejinl tu chichej xe mar.

² Cha'stzun te na wak' ink'ajsbil tetz Kataj, na i' na ak'on inwalor nin ja chincolpij ta'n. I' Ryosil intaj cha'stzun te tajwe'n tan wak'ol ink'ajsbil tetz.

³ Yi kaRyosil i' yi wi'tz aj tx'aconl nin yi bi' i'tz wi'tz Ajcaw.

⁴ Na ja xcy'e' tan chibense'n kacontr xe mar scyuch' cyakil chicare't tu cyakil yi e' sanlar tetz faraón. Ej nin tircu'n yi balaj cyajcawil sanlar ja chibek'xij xe mar tan i'.

⁵ Cho'n cunin e' ban chi na ban jun c'ub yi na ben jo'li'n xe mar, nin jalen xe mar nchopone't ta'n.

⁶ Wajcaw chin cham nin ilu'. Wi'nin xchamilu', nin wi'nin poreru'. Na ja xcy'e'u' scye'j kacontr.

- 7 Tan yi teru' poreru' ja xcy'e'u' tan chixite'n yi e' kacontr. Na ja xcy'e'u' scye'j cyakil yi e' yi e' oc tan oyintzi' te'ju'. Ja ticy'saju' c'u'lu' scye'j. Cho'n cu'n ntuleju' e' chi na tz'e' mu'x̄ tz'is.
- 8 Tan yi waloru', ja xupu' wi mar nin ja jatx tib. Cho'n cunin ban cyen chi cob tapij. Ja nac'nax yi xe mar tanu', qui't n̄x̄chuc tib mu'x̄ tal.
- 9 Nin je chiyol kacontre'j: 'Kaxomok nin tan chitz'amle'n yi e' xonl Israel, jalen yil chitx'amxij ka'n. Nin yil chitx'amxij ka'n, tz'elpon kamajol cyakil chime'bi'l nin copon kajatxol skawutz. X̄chiquimok ka'n. X̄chiquimok ka'n tan kaspar,' che'ch e' bantz.
- 10 Poro teru' ta' ja saj kojolu' yi mar x̄chiwi' nin ja chibek'xij tanu'. Cho'n cunin e' ban chi na ban jun lmak c'ub yi na ben jo'li'n xe mar.
- 11 Kataj, ¡qui'c nin junt ryos yi ni'cu'nk yi porer tu yi teru'! Qui'c junt yi chin tz'aknak cu'n swutzu' ta', na na xcy'e'u' tan banle'n wi'nin milawr yi chin xo'wbi'l nin. Cha'stzun te tajwe'n tan kak'ol kak'ajsbil teru'.
- 12 Ja x̄chaju' yi poreru' scyetz nin tircu'n ja chiquim tanu'.
- 13 Ncha'tz wi'nin na pek'u' ske'j yi o' yi elnako' tzaj liwr jak' chica'wl yi e' aj Egipto, ej nin tan tu' yi na pek'u' ske'j, na tzanu' tan kicy'le'n nin le teru' ama'lu'.
- 14 Yil quibit cyakil yi e' mas tnum yi xtxolbile'j yi mbanu', x̄chilucnek tan xo'w. Ncha'tz x̄chibne' yi e' filistey, x̄chixobok nin skejk chitzi' tan paj.

- 15 Ncha'tz xchibne' yi e' aj Edom yil quibit yi xtx-olbible'j, smakxok chixew tan paj. Ma yi e' ajcaw tetz Moab xchilewnek tan xo'w. Nin qui't jal chiwalor yi e' aj Canaán.
- 16 Ilu' Kajcaw, che' xo'wsaju' tan chixobe'n. Nink cho'c quen chi jun c'ub yi qui na yucan, jalen yil kicy' jalaj cy'en chiluwar, yi o' tanumu' yi ja kacolpij tanu'.
- 17 Kataj, ko' tcy'ajninu' tan kanajewe'n tul yi teru' ama'lu' yi wi'nin xanil. Ko' tcy'ajninu' le ca'lu' yi ilu' mbon tetz.
- 18 Scawunku' Kataj tetz ben k'ej ben sak," che'ch tzun Moisés tul chibitz.

Yi tk'ol Mariy yi tanub Moisés yi tetz k'ajsbil

19 Itzun bantz yi e' xome'n tzaj yi e' care't tu e' aj chej tetz faraón wutz chicoc yi e' xonl Israel, tul mar, saje'n tzun kojol Ryos yi a' tetz mar squibaj ninin e' quim. Ma yi e' xonl Israel e' icy' tul mar chi skej chibe'.

20 Toque'n tzun Mariy yi tanub Aarón, yi ncha'tz i' elsanl stzi' Ryos, tan tocse'n jun kbetz yi na bi'aj pandereta nin octz tan bixl. Ncha'tz e' ban yi e' mas xna'n nin e' oc tan tocse'n yi cyetz chikbetz, nin tan bixl te'j.

21 Toque'n tzun Mariy tan bitz. Je na tal yi bitze'j: “Kabitzink tan tak'le'n k'ej Kajcaw. Na ja tx'acon i' scye'j kacontr. Na ja xcy'e' i' tan chibense'n chicyakil yi e' aj chejinl tetz oyintzi' xe mar. Kak'e' bin kak'ajsbil tetz.”

22 Quicy'e'n tzun Moisés scyuch' yi e' aj Israel swutz yi ama'l yi at xlaj yi mar. Cho'n tzun e' bene'n le ama'l tz'inunin tu' yi na bi'aj Shur. Ox

k'ej e' xon tul yi ama'la'tz. Poro qui nin jal mu'x̄ a' cya'n tetz quic'a'.

²³ Yi cyopone'n le ama'l Mara, at jun a' at poro qui nin baj cya'n na chin c'a' nin. Cha'stzun te toque'n yi bi' yi ama'la'tz cya'n tetz Mara.*

²⁴ Tan paj yi qui jal quic'a' cyoque'n tzun yi xonl Israel tan xbajtzi'e'n te Moisés, itzun cyaltz: “Moisés ¿mbi kuc'aj jalu' tetz kuc'a' na qui'c balaj a' at tzone'j?”

²⁵ Toque'n tzun Moisés tan jakle'n x̄ch'eybil tetz, tetz Ryos. Tbit tzun Ryos yi stzi' yi kul Moisés, nintzun x̄chaj i' jun wi' tze' tetz. Ma yi cwe'n tk'ol Moisés yi jun wi' tze'a'tz xe a', toque'n tzun yi a' tetz balaj a'.

Cho'n tzun toque'n Ryos tan chipile'n le ama'la'tz. Ncha'tz cho'n tak'ol i' yi tetz ca'wl tan chixome'n te'j.

²⁶ Itzun taltz scyetz: “Kol tztitbitwok cyakil yi xtxolbil yi swale' tztitetz wok, ej nin kol tziban wok tane'n yi wetz wajbil, tu yi wetz inca'wl; ej nin kol cxomwok te weri inley, qui tzun tz'ul yi e'ch ya'bil tzite'j wok chi yi nche'wulej yi e' aj Egipto. Na in yi itajcawil,” stzun Ryos bantz scyetz.

²⁷ Cho'n tzun cyopone'n yi xonl Israel le ama'l yi na bi'aj Elim, kale atite't coblaj ne'x̄ a' tu oxc'al tu lajuj wi' xa'j. Cho'n tzun e' cyaje'n cyen cobox k'ej le jun ama'la'tz.

16

Yi tk'ol Ryos yi maná tetz chiwa' yi e' xonl Israel

* 15:23 Yi bi'aj “Mara” na elepont “c'a” le hebrey.

¹ Itzun bantz quicy'e'n tzun yi xonl Israel swutz yi ama'l kale e' cyaje't cyen yi na bi'aj Elim. Cho'n tzun cyopone'n le ama'l tz'inunin tu' yi na bi'aj Sin yi at txo'l Elim tu Sinaí. I'tz yi o'laj tajlal yi ca'p xaw yi cyenle'nix tzaj Egipto yi cyopone'n tul yi jun ama'la'tz.

² Yi cyopone'n le ama'la'tz, cyoque'n tzuntz tan xocho'n tetz Moisés tu Aarón tan paj yi qui jal chiwa'.

³ Je tzun chiyole'j:

—¡Moisés! ¿Nxac nke'l tzaj awucy'al Egipto? Mas balaj klo' cho'nk nkaquim tan Ryos Egipto, na chone'j at ketz kawa'. Cho'n na kawan xlaj xwok'il chi'baj, nin na baj ka'n jalen yi na el chin kagan te'j. Poro yi jalu' ntin nkasaj itcy'al wok tzone'j le ama'le'j tan kaquime'n tan we'j, che'ch tzuntz tetz Moisés tu Aarón.

⁴ Poro nintzun tbit Ryos chiyol cha'stzun tlol i' yi yole'j tetz Moisés:

—Swak'e' chiwa' yi xonl Israel. Cho'n lsaj tcyaj. Ntina'tz na taj tan cyele'n cyakil jalchan tan molche'n yi mu'x' yi xconk scyetz te yi jun k'aja'tz. Na na waj wil na' scyetz e' yil chixom te inca'wl nin na' scyetz yi qui'.

⁵ Ma le kaki'n k'ej yil cho'c tan molche'n yi chiwa' ba'n chimole'n tetz cob k'ej. Ba'n chimole'n mas swutz yi na ban xo'l sman, stzun Ryos bantz scyetz Moisés.

⁶ Cyalol tzun Moisés tu Aarón yi txxolbila'tz scyetz xonl Israel:

—Quibitzaju' e'u' katanum, axen cwe'n k'ej squile'u' yi porer Ryos, yi Ryos yi o' elsan tzaj Egipto.

⁷ Ma eklen jalchan squile'u' yi banli' skibaj, na ja tbit i' yi nchixoconu' tetz. Na cho'n nchixoconu' tetz i', nk'e'tz sketz.

⁸ Ncha'tz tal Moisés scyetz:

—Yi jalu' cwe'n k'ej stk'e' Kataj Ryos chi'bij tetz kawa'. Ma jalchan stk'e' pam sketz jalen tz'icy' kapaj te'j. Na ja tbit yi nchixoconu' tetz, na nk'e'tz cho'n nchixoconu' sketz ma na tetz Kajcaw.

⁹ Bene'n tzun tlol Moisés tetz Aarón:

—Alaj scyetz cyakil yi e' xonl Israel tan chibansal quib tu Ryos na ja tbit i' chixocho'n, stzun Moisés bantz.

¹⁰ Ej nin te yi tlol Aarón yi txolbile'j scyetz xonl Israel tircu'n nintzun e', e' xmayinin le ama'l tz'inunin tu'. Ej nin le rata'tz ja xchaj tib yi pak'puchal yi porer Ryos tul yi jun boc'oj sbak'a'tz.

¹¹ Cho'n tzun jilone'n Ryos tetz Moisés itzun taltz:

¹² —Moisés, ja wit yi xocho'n yi nchiban yi xonl Israel. Alaj bin yi txolbile'j scyetz: “Jalu' cwe'n k'ej sbajk chi'bij ita'n tetz iwa'. Ej nin ek jalchan sbajk pam ita'n jalen yil tz'icy' ipaj te'j. Tan yi txolbile'j tz'elepon itxum tetz yi in yi itajcaw tu iRyosil,” cëchij sban scyetz, stzun Ryos bantz tetz Moisés.

¹³ I nintzun bana'tz. Ite'n nin te cwe'n k'eja'tz cyule'n jun c'oloy tz'ichin xlaj yi ama'l kale e' quicyent te jun ak'bala'tz. Ncha'tz ban yi tule'n skil nojnak cu'n yi ama'la'tz tan k'ab che'w.

¹⁴ Poro itzun bantz yi skeje'n yi k'ab che'w cyaje'n cyen tzun jun tx'akaj takle'n yi chin sak nin wuxtx'otx' ta'n.

¹⁵ Yi quilol yi e' xonl Israel yi chin sak nin ban cyen yi wuxtx'otx' tan yi takle'n yi icunin k'ab

che'w, nintzun cyaltz: “¿Mbi tzun i ila'tz yi je'j?”
che'ch tzun bantz.

—Ya'stzun yi pam yi ja tak' Ryos tetz kawa', stzun Moisés scyetz.

¹⁶ —Ba'n tzimol wok yi mu'x̄ yi tajwe'n tetz itetz. Tunin xomquen te'j yi tajlal ixone'n. Ba'n tzimol wok cob liwr te jujun axwok, stzun Ryos bantz swetz, chij Moisés scyetz.

¹⁷ Cyoque'n tzun yi e' xonl Israel tan molche'n. At e' yi nim cyetz baj chimolol, nin at e' yi mu'x̄ ntzi' cyetz baj chimolol.

¹⁸ Itzun chipakxe'n xe chipach nin yi toque'n ma'le'n cabal cuntu' na ban, cucoblen liwr te jujun ban. Yi e' yi nim cyetz e' mol, qui'c cyetz sowrin. Ma yi e' yi mu'x̄ ntzi' e' mol, cabal mban.

¹⁹ Ncha'tz tal Moisés scyetz:

—Qui'c kuj tan cyaje'n cyen icolol mu'x̄ tetz ek, mpe ik yi sowril.

²⁰ Poro ilenin ate' cobox yi qui oc yol Moisés te chiwi' na nin cyaj cyen chicolol mu'x̄ tetz junt k'ej. Poro yi tule'n skil, nsken tx'amin nin nsken jal tamlu'il nin chin xewe'n nin mban. Saje'n tzun colp wi' Moisés scye'j tan paj yi qui nin oc yi yol i' te chiwi'.

²¹ Cyakil nintzun jalchan e' el yi e' xonl Israel tan molche'n chiwa' yi tak' Ryos scyetz. Xomcyentu' te yi tajlal yi jujun najal. Ma yi na mak'tij k'ej nintzun na el a' yi jun jilwutz waja'tz yi cyaj cyen wuxtx'otx'.

²² Ma le kaki'n k'ej tetz yi sman, nim tzun chiwa' e' moltz, na nin e' mol tetz cob k'ej. Cyaj tzun liwr tetz jujun. Poro ate' tzun cobox ajcaw e' opon tan talche'n tetz Moisés tan yi txxolbila'se'j.

23 Tlol tzun Moisés scyetz:

—Quil chibisunu' ta'n na ya'stzun ca'wl Ryos. I' mma'lon yi eklen i'tz yi k'ej tetz ujle'n, nin i'tz jun k'ej yi chin xan nin. Ba'n chitxicu' yi mbi tajwe'n tetz cyeru', nin ba'n chicolu' yi sowril tetz eklen, na cya'l tz'ak'uj eklen, stzun Moisés scyetz.

24 Ya'tz tzun cyulej yi e' xonl Israel quib yi tal Moisés scyetz. Cyaje'n cyen tzun chicolol yi sowril tetz junt eklok. Ma yi tule'n skil qui nin tx'amin mu'x̄ tal yi chiwa'a'tz nin qui'c tamlu'il ncu'. Nin qui'c nin mu'x̄ tal nink nxewan.

25 —Ba'n chibajse'nu' yi chiwa'u' yi cyaj chimololu' na jalu' i'tz jun k'ej ujle'n yi chin xan nin swutz Ryos. Ncha'tz te yi jun k'eje'j cya'l jale't pam cyanu'.

26 Ba'n chimololu' yi chiwa'u' tul kak k'ej, ma le juki'n k'ej i'tz yi k'ej tetz ujle'n, quil jal pam cyanu' na ya'stzun yi jun k'ej ujle'n, stzun Moisés ban scyetz.

27 Poro ilenin at e', e' el tan joyle'n yi pama'tz tul yi juki'n k'ej poro qui'c mu'x̄ jal cya'n.

28 Jilone'nt tzun Ryos tetz Moisés itzun taltz:

—¿Tona' nin cxom wok te yi wetz inchusu'n? ¿Tona' nin cxo'c wok c'ulutxum jak' inca'wl?

29 Tajwe'n yil tz'oc le iwi' yi in Jehová yi iRyosil nin in ncawun tan itujewe'n le juki'n k'ej. Ncha'tz cyakil k'ej na wak' iwa'. Ej nin tul yi kaki'n k'ej na wak' mas waj tan je'n imolol tetz cob k'ej. Cha'stzun te qui tajwe'n tan itele'n tzaj xe ica'l le juki'n k'ej, stzun Ryos ban scyetz.

30 Chicyakil tzun yi xonl Israel e' xom te yol Ryos, na tircu'n e', e' uje' te e'chk k'ej ujle'n.

³¹ Toque'n tzun yi bi' yi jun jilwutz waja'tz cyak'un tetz Maná, na yi yubil i'tz sak. Nin icunin wutz clant. Ma yi c'o'cal icunin c'o'cal pam tu cabil wunak txuc.

³² Nintzun tal Moisés scyetz yi xonl Israel:

—Je junt ca'wl yi na tzan Ryos tan talche'n tan kaxome'n te'j. “Mol wok mu'x maná nin colwok tul jun ma'lbil yi gomer bi' tan xchajle'n scyetz ixonl, yi ya'stzun yi iwa' yi nwak' tul yi ama'le'j yi tz'inunin tu' yi itele'n tzaj Egipto,” stzun Moisés bantz.

³³ Bene'n tzun tlol Moisés tetz Aarón:

—Joyaj jun mi't nin ba'n tzawak' cu'n jun gomer maná tul, nin ba'n tzacy'aj kale najle't Ryos, na xconk tzitetz tan xchajle'n scyetz ixonl tzantzaj, stzun Moisés tetz Aarón.

³⁴ Joyol tzun Aarón jun tal mi't kale cwe't yi maná, kalena's tzun topone'n ta'n swutz yi caxa' kale atite't yi ca'wl Ryos.

³⁵ Ca'wunak tzun yob baj maná cyak'un yi e' xonl Israel jalen yi cyopone'n kale najlche't wunak stzi' yi mojomil yi ama'l Canaán.

³⁶ Yi gomer ni'cu'n tu cyaj lo' liwr, nin at lajuj ma'lbil gomer tul jun efa.

17

Yi tele'n tzaj yi a' wutz c'ub tan Moisés

¹ Itzun bantz nintzun e' icy't yi xonl Israel swutz yi ama'l tz'inunin tu' yi na bi'aj Sin. Chebele'n quicy'e'n le jujun ama'l chi yi tal Ryos scyetz. Cho'n tzun cyopone'n le ama'l Refidim. Poro yi cyopone'n le ama'la'tz qui jal mu'x a' cya'n tetz quic'a'.

² Chibene'n tzun yi e' xonl Israel tan xocho'n tetz Moisés, itzun cyaltz:

—Moisés lo'k kuc'a' awa'n na skaquimok tan saktzi', che'ch tzun bantz.

—¿Nxac nchu'lu' tan xocho'n swetz? ¿Nxac na chitzanu' tan pile'n Kataj Ryos? stzun Moisés scyetz.

³ Poro tan paj yi saktzi' yi ate' cu'nt e' octz tan yajle'n Moisés. Itzun cyaltz:

—¿Nxac nke'l tzaj acy'al Egipto? ¿Ya'tz ptzun awajbil yil kaquim len tzone'j scyuch' cyakil yi e' kanitxa' tu cyakil kawun?

⁴ Toque'n tzun Moisés tan jakle'n xch'eybil tetz, tetz Ryos. Itzun tal i'tz:

—Wajcaw, ¿mbil tzimban scye'j cyakil yi wunake'j? Quicunin batz xchin lo'onk cya'n tan c'ub, stzun Moisés tetz Ryos.

⁵ Stza'wel tzun Kataj tetz:

—Bajxen xchiwutz yi xonl Israel, nin moxwe' nin cobox wi' banl wi' tzawe'j yi ate' tzixo'l wok. Ncha'tz cy'aj nin yi atx'amij yi nxcon awa'n tan jabe'n cu'n yi tzanla' Egipto.

⁶ Ba'n x̄bajxij xchiwutz. Nin ojkel nin wok na cho'n cxinch'iwok le wi'wtz Horeb, tibaj yi jun chin wutz kotx'. Yil xopon ba'n tzaxuy cyen yi atx'amij te yi jun wutz kotx'a'tz, tz'elu'l tzun a' te'j bantz jale'n quic'a' yi e' xonl Israel.

Yi cyopone'n ya'tz nin tzun tulej Moisés quib yi tal Ryos tetz. Xchiwutz cunin cyakil yi e' wi' banl wi' tetz yi e' xonl Israel yi bnol Moisés yi txolbila'tz.

⁷ Toque'n tzun bi' yi ama'la'tz tan Moisés tetz Meriba, na nin tal i': “Ja chixochon yi e' wunak swetz.” Ncha'tz oc tk'ol yi bi'-tz tetz Masah, na nin

e' oc yi e' xonl Israel tan pile'n Ryos tan yi e'chk yole'j: ¿Xomij nin polo' Ryos ske'j nka qui'? che'ch tzun bantz.

Yi cyoque'n yi xonl Israel tan oyintzi' scyuch' yi e' xonl k'ajtzun Amalec

⁸ Itzun bantz yi cyopone'n yi e' xonl Israel le ama'l Refidim, cyopone'n tzun yi e' xonl k'ajtzun Amalec tan oyintzi' scye'j.

⁹ Nintzun tal Moisés tetz Josué:

—Txa'we'e'n cobox yaj skaxo'l nin ba'n xben wok tan oyintzi' scye'j. Ma in wetz, jalchan nchimb-ben jalen wi'wtz nin mben incy'al yi tx'amij yi na xchaj porer Ryos, stzun Moisés bantz tetz Josué.

¹⁰ Cyele'n tzun Josué tan oyintzi' scye'j e' xonl k'ajtzun Amalec quib yi tal Moisés scyetz. Ma cyetz Moisés tu Aarón nin Hur, cho'n chibene'n cyetz wi'wtz.

¹¹ Yi cyopone'n wi'wtz nintzun je' tk'ol Moisés yi k'ab tcya'j. Yi je'nt tk'ol Moisés yi k'ab tcya'j e' tzun xonl Israel nchixcye' scye'j yi e' xonl k'ajtzun Amalec. Ma yi na cutzaj yi k'ab i' yi na k'e'xij, e' xonl k'ajtzun Amalec nchitx'acon scye'j e' xonl Israel.

¹² Poro itzun bantz yi k'e'xe'n yi k'ab Moisés saje'n tzun chijoyol jun c'ub tetz c'olchbil Moisés tan tujewe'n i'. Ncha'tz e' oc Aarón tu Hur tan palche'n yi k'ab Moisés, jun le sbal nin jun le max. Cha'stzun te xtx'ajol Moisés yi ate'n tu' yi k'ab tcya'j te cyakil yi jun k'aja'tz.

¹³ Ya'stzun bantz yi xcyewe'n Josué scye'j yi e' xonl Amalec.

¹⁴ Tlol tzun Ryos tetz Moisés:

—Tz'ib wok cu'n yi txxolbile'j yi mbajij tul jun u'j tan tule'n tx'akx tic'u'l tzantzaj. Ncha'tz alaj tetz Josué yi txxolbile'j: “Chicopon insotzal cyakil yi e' xonl Amalec nin cya'l na'wse't chibi',” stzun Ryos bantz tetz Moisés.

¹⁵ Je'n tzun bnol Moisés jun patbil txx'ixwatz le ama'la'tz nin oc tk'ol yi bi' tetz: “Yi Kajcaw, i' kabajxom nin i' na ak'on kachamil”.

¹⁶ Ncha'tz tal i'-tz: “Tan tu' yi ncho'c yi e' xonl Amalec tan oyintzi' te'j Ryos, cha'stzun te tz'ocopon Ryos tan oyintzi' scye'j yi e' xonl Amalec sbne' opon tunintz.”

18

Yi cyopone'n Jetro tan xajse'n Moisés

¹ Itzun bantz nintzun tbit Jetro, yi ji' Moisés, xe'n cunin ban Ryos tan cyelse'n Moisés scyuch' yi xonl Israel jak' chica'wl yi e' aj Egipto. Yi jun Jetro-a'tz, i' jun chipale'il yi e' aj Madián.

² Ma yi txkel Moisés yi na bi'aj Séfora tu yi e' tal nsken chopon tu tetz taj.

³ Gersón bi' jun scyeri yi cob cy'ajl Moisés. Oc tlol i' yi bi'aja'tz na nin tal i': “In jun awer nak tane'n tzone'j le ama'le'j.”

⁴ Ma yi junt cy'ajl Moisés, Eliezer bi', na nin tal Moisés yi titz'e'n yi ni'a'tz: “Yi Ryosil k'ajtzun intaj i' nmo'c tan wuch'eye'n nin tan incolche'n tan qui inquime'n tan faraón.”

⁵ Cho'n tzun at Moisés scyuch' cyakil yi e' xonl Israel le ama'l tz'inunin tu' naka'jil yi wi'wtz tetz Ryos, yi cyopone'n Jetro tu yi txkel Moisés nin yi cob cy'ajla'tz.

⁶ Yi cyopone'n Jetro nintzun ben mantar tan talche'n tetz Moisés:

—Ja ul yi ji'u' tan tilwe'nu'. Nin xomche' yi txkelu' tu yi cob cy'ajlu' te'j.

⁷ Tele'n tzaj tzun Moisés tan chic'ulche'n yi ji'. Nintzun cu' mejloktz tan tak'le'n k'ej. Ncha'tz ben i'-tz tan stz'uble'n yi xak stzi'. Kalena'tz tzun cyoque'n xe yi mantial kale najle't Moisés.

⁸ Yi cyoque'n xe mantial toque'n tzun Moisés tan xtxole'n tetz yi ji' yi xe'n cunin ban Kataj Ryos tan cyelse'n tzaj jak' chica'wl aj Egipto. Nin yi xe'n cunin ban Kataj te'j faraón scyuch' cyakil yi e' mas aj Egipto. Ncha'tz xtxol i' cyakil yi q'uixc'uj yi nchitij tbe', nin xe'n cunin ban Kataj Ryos tan chicolche'n tk'ab yi e'chk q'uixc'uja'tz. Tircu'n baj xtxolil Moisés tetz yi ji'.

⁹ Wi'nin tzun stzatzine'n Jetro te yi xtxolbil yi tbit nin, yi xe'n cunin ban Ryos tan xchajle'n yi banl talma' squibaj yi e' xonl Israel tan chicolpene'l tzaj jak' chica'wl yi aj Egipto.

¹⁰ Nintzun taltz:

—K'ajsbil tetz Kajcaw yi ja xcy'e' tan icolpe'n wok jak' ca'wl yi faraón scyuch' yi e' aj Egipto, yi e' ocnake' tan ibuchle'n na le wutz cyetz cyajtza'kl yi qui'c ixac.

¹¹ Ntyoǎ tetz Kataj yi ja cxe'l wok tzak' yi buchbe'n itetz yi chin q'uixbel nin ncxu'lij wok. K'ajsbil tetz Kajcaw na na el intxum tetz yi at mas xchamil i' xchiwutz cyakil chiryosil yi e' aj Egipto, stzun Jetro bantz.

¹² Toque'n tzun Jetro tan pate'n jun xtx'ixwatz tan tak'le'n k'ej Ryos. Ncha'tz toy i' coboxt oy tetz Kajcaw. Cyule'n tzun Aarón scyuch' yi e' wi' banl

wi' tetz Israel tan wa'a'n te'j Jetro tan tak'le'n k'e'j Ryos.

Yi cyoque'n cobox pujul xtisya' tan Moisés

¹³ Itzun bantz le junt eklok nintzun oc Moisés tan pujle'n xtisya' xchixo'l yi e' xonl Israel yi at chiproblem. Baj cunin jun k'eja'tz cyak'un wunak tan xch'iwe'n. Wi'nin e' txiclche' tan xch'iwe'n tan cyoque'n swutz Moisés.

¹⁴ Yi tilol yi ji' Moisés yi qui na el i' tan pujle'n xchixo'l yi jun c'oloy wunaka'tz, nintzun taltz tetz:

—¿Nxac na cxtzan tan banle'n yi xtxolbila'tz? ¿Mbi tzuntz yi achuc atiġ xchiwutz cyakil yi e' wunake'j tan chibanle'n tane'n, nin yi cyetz txiclche' tu' tan ach'iwe'n cyakil k'e'j? stzun Jetro tetz Moisés.

¹⁵ —Yi mero bintzi ta' i'tz cyakil yi e' wunake'j na chu'l tzinwutz tan jakle'n swetz nin tan injakol tetz Ryos yi mbi tajwe'n tan chibnol.

¹⁶ Na yi na jal problem xchixo'l cyenin na chu'l tan injoyle'n tan woque'n tan ma'le'n na' scyetz yi aj paj. Na tzun wal scyetz yi mbi na tal yi ca'wl Ryos tan chixome'n te'j, stzun Moisés tetz yi ji'.

¹⁷ —Poro yaj, ploj yi na cxtzan tan banle'n scye'j e' wunak, na achuc na cxtzan tan chibanle'n tane'n.

¹⁸ Na nim yi jun ak'une'j. Wi'nin na xk'e'xij ta'n. Ncha'tz yi e' xonl Israel na chik'e'xij tan ach'iwe'n. Wi'nin e' txiclche' tu' tan ach'iwe'n te yi jun k'e'je'j. Cha'stzun te quil cxcye' te'j achuc.

¹⁹ Ma jalu' Moisés mas balaj yil xo'c tan xtxumle'n yi xtxolbile'j yi swale' tzatz nin lok tz'oc Ryos tan awuch'eye'n. Mas tajwe'n tan awoque'n tetz chiyolol yi e' wunak swutz Ryos tan talche'n chiproblem tetz.

20 Ncha'tz tajwe'n tan chichusle'n te cyakil yi ley tu ca'wl Ryos, tan chixome'n te'j nin tan chibanol tane'n.

21 Ncha'tz, txa'we'e'n cobox yaj yi tz'aknak cu'n e', yi na cyek xchi' Ryos. Tajwe'n yi jicyuch te cyajtza'kl, nin yi qui na chitzantu' tan chisuble'n wunak tan jale'n yi cyetz chime'bi'l. Ba'n tzun che' abixbaj tan chicawune'n squibaj yi mas wunak. Ba'n che' abixbaj jun squibaj jun mil xone'n, nin jujun squibaj jun cient, nin jujun squibaj nicy' cient xone'n, nin ba'n cho'c jujunt squibaj lajuj.

22 Ba'n chicawun yi e'a'tz scye'j yi e' yi ate' chicwent. Ma ko quil chixcy'e' te jun problem ba'n tzun chu'l tzawutz tan abnol tane'n. Poro ko i'tz yi e'chk problem yi chixcyek e' te'j ba'n chiban tane'n chichuc. Kol tzaban yi txolbile'j quil xk'e'xij mas, na chocopon yi e'a'tz tan awuch'eye'n.

23 Kol cxom te yi txolbile'j nin ko ya'tz tajbil Ryos tan abnol, quil xk'e'xij nin cha'tz yi e' mas wunak chitzatzink te'j, stzun yi ji' Moisés bantz tetz.

24 Inin tzun tulej Moisés quib yi tal yi ji' tetz.

25 Toque'n tzuntz tan chitxa'le'n cobox yaj xchixo'l yi xonl Israel, yi e' yi at mas cyajtza'kl. Nintzun e' octz ta'n tetz chibajxom squib yi xonl Israel. At e', e' oc tetz chibajxom jun mil nak. Ej nin at e', e' octz tetz bajxom squibaj jun cient. Ej nin at e', e' oc squib nicy' cient, nin at e', e' oc squibaj lajuj ntzi' xone'n.

26 E' tzun pujun chixo'l yi e' yi na jal chiproblem. Ma yi e'chk problem yi qui nchixcy'e' te'j, cho'n tzun topone'n cya'n swutz Moisés.

27 Chijatxol tzun quib Moisés tu yi ji', pakxij tetz

Jetro le tetz tanum.

19

Yi cyopone'n yi xonl Israel xe wutz Sinaí

¹ Itzun bantz cho'n tzun cyopone'n yi e' xonl Israel le ama'l tz'inunin tu' yi na bi'aj Sinaí. Oxix xaw chibe' jetz yi cyele'n tzaj Egipto, yi cyopone'n le jun ama'la'tz.

² Na yi quicy'e'n Refidim,* cho'n tzun cyopone'ntz Sinaí nin cho'n e' cyaje'n cyen cobox k'ej xe wutz'a'tz.

³ Ej nin tul yi jun ama'la'tz cho'n xa'ke'n Moisés tan yol tetz Ryos. Na nin jilon tzaj Ryos tetz i' wi'wutz. Itzun taltz:

—Alaj yi txolbile'j scyetz cyakil yi e' xonl Jacow, yi e' xonl Israel:

⁴ “Ja itil wok yi xe'n cunin mimban scye'j yi e' aj Egipto. Ncha'tz ja itilwok yi xe'n cunin ncxu'l wok wa'n tzone'j kale atine't wetz. Ja cxu'l wok wa'n chi na ban jun q'uilq'uitx tan palcheje'n yi e' tal.

⁵ Cyakil yi ama'l yi at bene'n tzi'n, wetz. Poro kol cxom wok te wetz inca'wl, nin kol tziban wok yi wetz wajbil cxocopon wok tetz mero intanum, yi mas chimpek'ok te'j, xchiwutz cyakil e' mas tnum.

⁶ Ncha'tz cxocopon wok tetz jun k'u'j pale' tzinwutz nin tetz jun tnum yi xansa'nt tan ixcone'n swetz.” Alaj yi txolbile'j scyetz, stzun Ryos bantz tetz Moisés.

⁷ Bene'n tzun mantar Moisés tan chichakle'n yi e' wi' banl wi' cyetz yi e' xonl Israel. Yi cyopone'n nintzun tal i' tircu'n yi ntal Kataj Ryos tetz.

* **19:2** Ex 17:1.

⁸ Yi quibital yi e' wi' banl wi' scyuch' yi e' mas wunak yi txolbila'tz, tircunin tzun chicujij nin cyaltz:

—Skabne' tane'n cyakil yi ntal Kataj Ryos, che'ch.

Yi tbital Moisés yi chitxumu'n yi e' xonl Israel nintzun bentz tan talche'n tetz Kataj Ryos.

⁹ Talol tzun Kataj Ryos tetz Moisés:

—¡Moisés! Chinjilonk tzatz. Poro cho'n chincyaj tc'u'l jun sbak' yi chin tz'o'tz nin yil chinjilon. Ya'stzun wulej bantz quibital yi e' wunak inyol te yil chinjilon tzatz, nin tan cyocsal yi bintzinin ja chinjilon tzatz, stzun Ryos bantz.

Nintzun tal Moisés junt tir tetz Kataj Ryos yi chitxumu'n yi e' xonl Israel.

¹⁰⁻¹¹ Ej nintzun tal Kataj tetz:

—Culo'k bin nin alaj scyetz yi tajwe'n tan chixansal quib ek tu ca'p. Tajwe'n tan chitx'ajol be'ch cyetz tan chibnol list quib tetz ca'pen, na ya'stzun yil chincu'ul tib yi wutze'j xchiwutz cu'n chicyakil.

¹² Cuken techl solte'j yi wutz awa'n tan qui quicy'e'n yi xonl Israel te yi mojoma'tz. Nin alaj scyetz yi cya'l jun yi nink xkan tzaj mu'x te wutze'j. Ej nin yi e' yi quil chiban tane'n tajwe'n tan chicwe'n biyij.

¹³ Ncha'tz qui'c cuj tan itz'amol yi jun yaja'tz yi ja juch til. Ma na tajwe'n yil cu' biyij tan c'ub nka tan flech. Ncha'tz qui'c na ban yi ko i'tz jun wunak nka jun txuc. Tajwe'n yil cu' biyij yi ko quil xom te yi txolbible'j. Ntin le toxi'n k'ej yil xch'in yi cornet, yi tuc' cne'r, ba'n tzun chije' tzaj xe c'u'l yi wutze'j, stzun Ryos bantz tetz Moisés.

14 Taje'n tzaj tzun Moisés wi'wztz kale e' jilone't tu Ryos. Yi cwe'n mule'n nintzun tal i' scyetz yi e' xonl Israel yi tajwe'n tan chibnol list quib tan tak'le'n k'ej Ryos. Tircunin tzun yi xonl Israel e' octz tan xtx'ajle'n yi be'ch cyetz.

15 Nintzun tal Moisés scyetz:

—Quil chiwitbej quibu' tu quixkelu' tan chixansal quibu' te yi ox k'eje'j, stzun Moisés bantz scyetz yi e' xonl Israel.

16 Itzun bantz le toxi'n k'ej, cwe'n tzun chin xlitz' tu k'ancyok nin saj jun c'oloy sbak' nin opon tibaj yi wutza'tz. Nintzun xch'in jun chun yi chin wi' nin ban. Ninin e' lucne' yi e' xonl Israel tan xo'w.

17 Cawunin tzun Moisés scyetz cyakil yi e' xonl Israel, tan chibene'n xe c'u'l yi wi'wztz tan c'u'laje'n Ryos. Yi cyopone'n nintzun e' xcyewe'n cu'n solte'j yi wi'wsa'tz.

18 Chin sib nin tunin ban yi wi'wsa'tz tan yi sibel k'ak' na cho'n cwe'n mule'n Ryos tul k'ak'. Cho'n cunin ban yi sib chi na ban sibel jun patbil txun, nin cyakil yi wi'wsa'tz chucan.

19 Ej nin yi jun chun yi na xch'in wi'nin xch'uye'n yi wi'. Toque'n tzun Moisés tan yol tu Ryos. Nintzun na stza'wej Ryos yi yol i', poro chin xo'w bil nin ban yi jilone'n Ryos na cho'n cunin ban chi na nilcan k'ancyok.

20 Cho'n tzun cwe'n mule'n Ryos mero tibaj yi wi'wsa'tz yi na bi'aj Sinaí, nintzun taltz tetz Moisés tan je'n pone'n te i' nintzun je' Moisés le ama'la'tz kale atit Ryos.

21 Nintzun tal Ryos tetz:

—Moisés, na waj yil cäben tan talche'n scyetz cyakil yi e' xonl Israel yi quil chicy' tibaj yi mom yi ja bnix ka'n, nin yi junt i'tz yi qui'c kuj tan cyoque'n tan inxmaye'n, na kol quil inwutz xchiquimok.

²² Ncha'tz yi e' pale' yi ate' tzixo'l wok, yi e' yi na chu'l tzinwutz, tajwe'n tan chixansal quib, na ko qui', chelepon cu'n wa'n swutz, stzun Kataj bantz tetz.

²³ —Quil bisunu' Ta', stzun Moisés. —Na yi e' xonl Israel quil chinimsaj quib tan chije'n tzaj tzone'j. Na ja bin talu' sketz tan cwe'n momomil yi ama'l ka'n nin ja talu' yi xan kol kicy' tzaj mu'x tal tibaj.

²⁴ Poro nintzun tal Ryos tetz:

—Quilo'k Moisés, ba'n xcu' nin ba'n xpakxij junt tir poro xomok tzaj Aarón tzawe'j yil cxu'lt. Ma yi e' mas pale' tu cyakil yi e' xonl Israel chicyajk cyentu' kale ate't. Nin qui'c kuj yi nink chicy' tzaj mu'x te yi momom yi ja cu' wa'n, na ko at jun yil tz'icy' tzaj squimok tera'tz wa'n, stzun Ryos bantz.

²⁵ Taje'n tzaj tzun Moisés wi'wtz, nin yi cwe'n mule'n nintzun tal i' scyetz cyakil yi e' xonl Israel yi txolbil yi tal Ryos tetz.

20

Yi tak'le'n yi lajuj ca'wl scyetz xonl Israel

¹ Je ca'wl Ryos yi talnak scyetz yi e' xonl Israel:

² “I ina'tz in iRyosil yi nxe'lsan tzaj wok Egipto, kale nxa'te't wok tetz chisclaw yi e' aj Egipto.

³ ”Quil tzitak' k'ej junt Ryos, ma na ntin in.

⁴ ”Quil tziban wok teblal jun takle'n tan itk'ol wok k'ej, mpe ik teblal jun yi at tzone'j wuxtx'otx', nka jun yi at tcya'j nka teblal jun yi at xe mar. Qui'c

cuj yi nink tziban wok teblal jun scyeri e'a'tz, tan itk'ol k'ej.

⁵ Qui'c kuj yi nink xmeje' cu'n wok xchiwutz, nin qui'c kuj yi nink cxo'c wok tan chic'u'laje'n, na yi in wetz in yi iRyosil, nin na je' tzinwutz ko ya'tz tziban wok. Ej nin swak'e' chicaws yi e' yi qui na cyek inchi', tu yi e' yi na chi'ch chic'u'l swe'j. Swak'e' chicaws tuml chinitxa' tu chimamaj yi e'a'tz.

⁶ Poro yi e' yi na chipek' swe'j, nin yi na chiban tane'n yi inca'wl swak'e' imbanl squibaj nin squibaj chinitxa' scyuch' chimamaj, tetz jun c'olój tiemp.

⁷ "Quil tzina'wsaj wok imbi' tan cha'tz tu', na swak'e' icaws ko ya'tz.

⁸ "Ban wok tane'n yi jun k'ej ujle'n na xansa'nt wa'n.

⁹ Ba'n xak'uj wok kak k'ej le sman tan banle'n cyakil itak'un yi tajwe'n tetz itetz.

¹⁰ Ma le juki'n k'ej i'tz yi k'ej tetz ujle'n, nin i'tz tan itk'ol ink'ej. Qui'c kuj yi nink xak'uj wok, mpe ik initxa' nka yi e' imos yi ate' tzite'j wok, mpe ik yi e' awer nak yi ate' tzixo'l wok. Qui'c kuj tan cyak'uje'n. Ncha'tz yi e' itawun qui'c kuj yi nink chak'uj te yi jun k'eja'tz.

¹¹ Cya'l tz'ak'uj na kak k'ej imban wetz tan banle'n cyakil yi tcyaj tu yi wuxtx'otx', tu yi mar, tu cyakil yi at. Ma le juki'n k'ej, nintzun nuje'. Cha'stzun te ja inxansaj yi jun k'eja'tz.

¹² "Lok' wok itaj itxu' tan bene'n xkon itientp yi ak'ij wa'n tzitetz tzone'j wuxtx'otx'.

¹³ "Quil xbiyolnakin.

¹⁴ "Quil cxjopon wutzaj.

15 "Quil cxalk'ij.

16 "Quil tzijal wok cu'n jun wi' itak' te'j junt wunak.

17 "Quil tz'el italma' te yi me'bi'l junt. Quil tz'el italma' te yi txkel, nka te yi mos nka te yi tawun nka alchok e'chk takle'n yi at tuch'," stzun Ryos bantz scyetz yi e' xonl Israel.

18 Tircu'n tzun yi e' xonl Israel stiw te cyakil yi xtxolbila'se'j yi bajij te yi wutza'tz na ja quibit cyakil yi e'chk xlitz' tu k'ancyok yi baj cu'. Nin quibit yi chun yi nǎch'in. Nin quil cyakil yi sib yi jal te yi wi'wsa'tz. Cha'stzun te wi'nin e' xobe'ntz,* nin kajpe'n nin e' xmayinint.

19 Ncha'tz cyal tetz Moisés:

—Mas balaj yi ilu' jilon sketz, nin skabne' tane'n cyakil yi stale'u'. Na kol jilon Ryos sketz, qui cunin bantz skaquimok ta'n, che'ch tzun bantz tetz Moisés.

20 —Quil chixobu', stzun Moisés scyetz. —Na yi tajbil Ryos i'tz tan chixo'wse'nu', bantz cyekalu' ǎchi' i' sbne' opon tunintz. Nin i'tz chixo'wse'nu' tan qui chijuchulu' mas quilu', stzun Moisés bantz scyetz yi e' xonl Israel.

21 Te yi ate' cyen yi e' xonl Israel joylaje'l tzaj yi wutz, nintzun je' tetz Moisés wi'wtz tul yi sbak' yi chin tz'o'tz nin kale atit Ryos.

Yi tak'le'n yi ca'wl yi ǎe'n tz'an jun patbil tx'ixwatz

22 Yi je'mpone'n Moisés nintzun jilon Ryos tetz, itzun taltz: "Alaj yi xtxolbile'j scyetz yi e' xonl

* 20:18 Heb 12:18.

Israel: 'Ja wi't itil wok nin ja itbit wok yi cho'n nchinjilon tzaj tzitetz tcya'j.

²³ Cha'stzun te quil tziban wok teblal jun iryosil. Quil tziban wok jun iryosil tan oro nka tan sakal.

²⁴ Ma na ban wok jun patbil itx'ixwatz yi tx'otx' tu'. Nin ba'n tzipat wok cu'n itx'ixwatz tibaj, chi tane'n yi cne'r tu wacx̄. Ncha'tz ba'n tzipat wok e'chk oy tibaj yil xconk tan x̄chajle'n yi tzatzin paz yi ja jal skaxo'l tzituch'. Nin ko ya'tz tzibanwok, nu'l, nin swak'e' imbanl tztibaj tul yi luwar kale na wajwit yil tzina'wsaj wok imbi'.

²⁵ Nin ko tziban wok jun patbil tx'ixwatz yi c'ub cu'n ba'n tzijoy wok yi c'ub yi qui se'ij, na kol xo'c wok tan se'le'n yi c'ub tz'elepon k'ej inaltara'tz ita'n, nin qui'c xac sbne'.

²⁶ Ncha'tz qui na waj yil tziban wok yotx te'jak yi jun patbil itx'ixwatzat'z, na yil cxje' wok tibaj qui na waj yi tzichaj wok yi iwankil yi ewu'n ita'n.'

21

Ca'wl scyetz yi e' patrón yi x̄e'n chiban scye'j yi e' esclaw

¹ "Je cyakil yi ca'wl yi tajwe'n tan awalol scyetz cyakil yi e' xonl Israel tan chibnol scye'j yi e' esclaw* yi ate' scyuch':

² "Yi kol tzilok' wok jun esclaw yi hebrey, ba'n tz'ak'uj kak ntzi' yob tzituch'. Ma le juki'n yob ba'n tz'el liwr, nin qui tajwe'n tan x̄chojol jun centaw tan tele'n liwr.

* **21:1** Yi e' "esclaw" e' wunak yi ate' jak' ca'wl junt yaj. Qui'c rmeril yi nink tz'el liwr, nka yi caw tib stibil tib. Ni'cu'n i' tk'ab taw chi jun pres. Jn 8:35; Gl 4:24.

³ Yi ko qui'c txkel yi topone'n, ite'n nin sbne'a'tz yil tz'el liwr. Ma ko xomij txkel te'j yi topone'n ba'n xom nin yi txkel te'j yil tz'el liwr.

⁴ Ma ko i yi patrón yi mo'csan yi txkel nin ko ja jal chinitxa', cho'n nin chicyajk cyera'tz jak ca'wl yi patrón. Xchuc cuntu' yaj tz'elepon liwr, na xchuc cuntu' topone'n.

⁵ Poro kol xtxum yi mos tan qui tele'n liwr tan tu' yi na pek' i' te yi txkel nin scye'j nitxajil, nin te yi patrón, ba'n cyaj cyen i'.

⁶ Ko ya'tz ba'n tzun ben yi yaj tu yi patrón xchiwutz yi e' pujul xtisya' cwent Ryos tan banle'n jun chitrat. Ba'n tzun tak'cyen yi mos yi xchin te yi marquil yi puert, nin ba'n tz'oc yi patrón tan kople'n yi xchin tuml yi marquil yi puert. Ya'stzun techl yi tz'ocopon junawes tetz jun esclaw yi patrón.

⁷ "Ko at jun yaj yil sc'ay nin jun me'l chi jun esclaw tetz junt, quil tz'el liwr chi na chiban yi e' yaj yi na cho'c tetz esclaw.

⁸ Ko qui na taj yi patrón tz'oc tetz txkel, tan paj yi qui na pek' te'j, ba'n tzun tak' yi patrón ama'l tetz tan tele'n liwr poro tajwe'n tan xchojol tetz yi patrón tan tele'n liwr. Ej nin qui'c cuj tan bene'n c'ayil scyetz awer nak tan tu' yi qui na pek' te'j.

⁹ Ma ko tz'oc tetz txkel yi cy'ajl, ba'n tzun tz'oc yi mos chi jun me'l yi patrón, nin tajwe'n yil pek' i' te'j.

¹⁰ Ma kol jal junt txkel yi yaj ta'n, qui'c cuj yi nink tz'el k'ej yi bajx txkel ta'n. Ma na tajwe'n yil tak' i' yi tajwe'n tetz chi tane'n wa' tu be'ch tetz. Ncha'tz tajwe'n yil tak' yi wankil tetz.

¹¹ Ma ko quil sban yi patrón yi e'chk xtxolbile'j,

ba'n tzun tz'el xna'n liwr. Nin qui tajwe'n tan
 xchojol jun centaw, tan tele'n i' liwr.

12 "Ncha'tz ko at jun yil tz'oc tan biyle'n junt yaj
 nin kol quim ta'n tajwe'n tan cwe'n biyij yi juna'tz.

13 Poro ko nk'e'tz yi tajbil i' tan bnol yi xtxol-
 bila'tz te yi tuch' nin ko ya'tz nin quimbil yi juna'tz,
 ba'n tzun tz'el ojk yi jun yi mbiyon tan ew ib. Poro
 swale' tzitetz na'l bene't i' tan tewal tib.

14 Poro ko at jun yi ba'n cunin sbiy cu'n jun tuch'
 tan paj yi na chi'ch c'u'l te'j, ba'n tzun cu' biyij yi
 juna'tz yi mbiyon yi tuch' nin ko tz'el ojk tan ew ib
 ba'n tz'oc joyle'n. Petzunk cho'n tew tib kale atit yi
 patbil tx'ixwatz ba'n nin lcu' biyijtz.

15 "Ko at jun tz'oc tan biyle'n taj xtxu', tajwe'n cu'
 biyij yi juna'tz.

16 "Ncha'tz alchok scyetz yil tz'oc tan talk'e'n
 jun yaj tan bene'n c'ayil tajwe'n tan cwe'n biyij
 yi juna'tz, petzunk atit yi yaj tk'ab, nka nskan
 ben c'ayil. Tajwe'n tan cwe'n biyij yi jun alk'om
 wunaka'tz.

17 "Alchok scyetz yil tz'oc tan jisle'n yi taj xtxu',
 tajwe'n tan cwe'n biyij.

18 "Ncha'tz ko at jun biyo'n mbajij nin ko ja lo'on
 jun tan c'ub nka tan k'abaj, poro qui nin nquim,
 nin ba'n xon te tx'amij qui tzun lcu' biyij yi jun yi
 mbnon tetz.

19 Ntin na taj yil xchoj yi jun yi mbiyon cyakil
 yi stz'acbe'n tetz, nin yi tiemp yi ntx'akx tan yi
 q'uixpnak jalen yil tz'ul yos tuch'. Kol sban yi
 xtxolbile'j, ba'n tzun tz'el liwr yi juna'tz yi mbnon,
 nin qui'c til sbne'.

20 "Kol tz'oc jun patrón tan biyle'n jun scyeri esclaw tan tze', nin kol quim yi mos ta'n, tajwe'n tan xchojol.

21 Poro ko quil quim chan tetz cobox k'ej, qui'c tzun til yi patrón te'j na at i' jak' ca'wl yi patrón.†

22 "Kol chibiy quib cob yaj nin lo'on jun xna'n yi ch'on wi' cya'n, nin kol quim yi ni' cya'n, poro quil quim yi xtxu', tajwe'n tan chichojol yi mult jatna' sc'uch yi chmil yi xna'n, nin mbi na cyal yi e' pujul xtisya'.

23 Poro kol quim yi xna'n tajwe'n tan chiquime'n yi e' yi nlo'onsan.

24 Na je tane'ne'j: Kol tz'el bak' wutz jun yaj tan junt tajwe'n tan tele'n yi tetz. Ko i yi te' tz'el, ncha'tz tz'an yi junt, tajwe'n tan tele'n yi tetz te'. Ma ko jalaj k'ab tz'el, tajwe'n tan tele'n jalaj k'ab yi junt. Ma ko jalaj tkan tz'el, ncha'tz tz'an yi junt, tajwe'n tan tele'n jalaj tkan.

25 Ko tz'e'se'n tz'u'lij tajwe'n yil cu' tz'e'sa'n yi jun yi mbon tetz. Ma ko lo'one'n tu' mban, tajwe'n yi ya'stzun tz'u'lij yi mbon tetz.

26 "Ko at jun patrón yi lo'on jalaj wutz yi mos ta'n, ba'n tak' i' ama'l tan tele'n liwr tetz xel yi wutz yi nlo'on ta'n.

27 Ko i'tz jun te' tz'el, tajwe'n tan tk'ol yi patrón ama'l tan tele'n liwr tetz xel yi te'.

28 "Ko at jun yaj, nka xna'n, yi lo'on tan wacx nin quimtz, tajwe'n tan cwe'n biyij yi jun wacxa'tz tan c'ub, nin qui'c kuj tan ibajsal yi xchi'bel. Poro yi taw qui'c til te'j.

† 21:21 Na elepont yi nke'tz tajbil yi patrón tan biyle'n cu'n, na cya'l jun yi nink tz'oc tan biyle'n cu'n jun esclaw.

29 Poro ko na nin til yi taw yi ba'n tocon yi wacḥ, nin kol quim jun yaj ta'n, tajwe'n cu' biyij yi wacḥ nin ncha'tz yi taw tajwe'n tan cwe'n biyij, tan paj yi na til i' yi at wi' yi wacḥ nin nk'e'tz c'alij ta'n.

30 Poro ko kuj yi chojij tz'an tajwe'n tan ḥchojol i' yi mult tan qui quime'n i'.

31 Ite'n nin txolbil tz'an yi ko i'tz jun xicy nka jun xun yi lo'on tan jun wacḥ.

32 Poro ko i'tz jun esclaw lo'on tan yi wacḥ tajwe'n tan cwe'n biyij yi wacḥ tan c'ub, nin tajwe'n tan ḥchojol yi taw yi wacḥ junaklaj piḥ sakal tetz yi patrón yi esclaw.

33 "Ko at jun yi skop jun julil a', nka at jun julil a' tuch' jun yaj nin ko quil sjop, nin ben jun wacḥ nka jun buru' tul,

34 tajwe'n tan ḥchojol yi taw yi julil a' tetz yi taw yi wacḥ yi jamel, nin ba'n tetzaj yi yaj yi taw yi julil a' yi ḥchi'bel yi wacḥ.

35 "Ma ko i'tz wacḥ jun yaj yi lo'on tan wacḥ junt yaj, tajwe'n tan bene'n c'a'y yi wacḥ yi lo'onsan yi junt, nin cob tz'el yi jamel ḥchiwutz yi cob yaja'tz. Nin ncha'tz tz'an yi ḥchi'bel yi wacḥ yi quimnak.

36 Poro ko na til yi taw yi wacḥ yi ba'n tocon yi tetz wacḥ nin quim junt ta'n nin qui na oc il i' te'j, tajwe'n tan ḥchojol i' jamel yi wacḥ yi junt, nin tetz i' sbne' yi ḥchi'bel jun yi quimnak.

22

Yi e'chk ca'wl tan colche'n chime'bi'l wunak

1 "Ko at jun yil talk'e'l tzaj jun wacḥ nka jun cne'r tan cwe'n biyol tetz ḥchib nka tan c'ayil, tajwe'n tan

tk'ol o'-t wacx̄ tetz xel yi juna'tz. Ma ko i'tz jun cne'r tajwe'n tan tk'ol cyajt cne'r tetz xel.

² "Ej nin kol tx'amxij jun alk'om te yi na tzan cunin tan alak' nin kol biylij nin quimtz, qui'c til yi jun yi mbiyon tetz.

³ Poro ko i'tz chajk'ej yil tx'amxij yi juna'tz yi na tzan tan alak' nin tz'oc biyle'n nin quimtz at tzun til yi jun yi mbon tetz.

"Ncha'tz kol tx'amxij jun alk'om tajwe'n tan x̄chojol i' yi jamel yi e'chk takle'n yi mme'l tzaj talk'al. Poro ko qui'c pu'k tan x̄chojle'n tajwe'n tan bene'n c'ayi'n i' tetz esclaw tan jale'n pwok tan x̄chojle'n yi mult.

⁴ "Kol tx'amxij yi alk'om nin ko atit tuch' i' yi nme'l tzaj talk'al, tajwe'n tan tk'ol junt tir, nin tajwe'n tan x̄chojol cob tir yi jamel yi wacx̄, nka yi cne'r, nka yi buru', yi mme'l tzaj talk'al.

⁵ "Ej nin ko at jun yil tzakpun cyen tawun tul cojbil jun wisin, tajwe'n tan tk'ol xel yi mbi mbaj tan yi tawun. Poro tajwe'n tan tk'ol yi mas balaj te yi tetz cosech.

⁶ "Ncha'tz ko at jun yi tzakpun len jun k'ak' xo'l tze' nin kol tz'e' yi triw yi wisin ta'n, tajwe'n tan x̄chojol tircu'n yi ntz'e' tan yi k'ak'a'tz, qui'c na ban yi ko nskan molxij yi triw nka qui'.

⁷ "Ej nin ncha'tz kol tabnaj jun yaj mu'x̄ pu'k nka alchok e'chk takle'n tetz junt nin kol tz'e'l alk'a'n xe yi ca'l yi yaj, nin kol tx'amxij yi alk'om tajwe'n tan x̄chojol yi alk'om cob tir mas yi jamel yi mme'l tzaj talk'al.

⁸ Poro ko quil tx'amxij yi alk'om, yi yaj kale ncyaje't tabnal yi pu'k, tajwe'n tan bene'n ticy'le'n

Ëchiwutz yi e' pujul xtisya' cwent Ryos tan la-
jluchaxe'n yi ko nk'e'tz i' yi alk'om.

⁹ "Ncha'tz ko at jun yil tetzaj jun wacë nka jun
cne'r nka jun chej nka alchok scyetz be'chok yi
ncyaj stz'akol yi taw tajwe'n tan chibene'n yi taw
tu yi nsic'on tetz ëchiwutz yi e' pujul xtisya' cwent
Ryos tan tiwle'n na' scyetz i' yi mero taw. Ma yi jun
yi nk'e'tz yi taw tajwe'n tan ëchojol cob tir jamel yi
ntetzaj klo'.

¹⁰ "Kol tabnaj jun yaj jun wacë nka jun ëchej nka
jun cne'r tetz junt yaj, nin ko takle'n bi' sban chi
tane'n jun q'uixpe'n nka kol baj tan xo'j nka alchok
junt jilwutz txuc, nka kol quim ëchuc nin cyal jun
tz'i'lon tetz,

¹¹ tajwe'n tan talol yi yaj kale abna'nt yi mero
bintzi tetz yi taw, nin tajwe'n tan xcone'n bi' Ryos
ta'n tetz stiwil yi yol yi bintzi nin na tal i' yi qui ntil
i' yi ëe'n mban yi txuc. Ko ya'tz, tajwe'n yil tocsaj
yi taw yi txuc nin qui tajwe'n tan ëchojol yi yaj kale
abna'nt.

¹² Poro ko swutz cunin i' yi ben alk'a'n yi tawun
yi junt, tajwe'n tan ëchojol i' yi jamel tetz yi taw.

¹³ Ma ko i'tz jun smaron txuc mbon, tajwe'n tan
tule'n sowril nka yi wa'be'n yi smaron txuc ta'n tan
ëchajle'n tetz yi taw, nin qui tzun ëchoj i'-tz yi jamel.

¹⁴ "Ko at jun c'amon jun wacë nka jun chej tetz
jun wisin, nin kol lo'on te yi c'amij tan yi yaj,
tajwe'n tan ëchojol i' yi jamel yi jun yi nc'am.

¹⁵ Poro ko xomij yi taw te'j yil lo'on nka yil quim,
qui tajwe'n tan ëchojol, ma na ntin yi c'ambil tetz.

*Yi e'chk ca'wl tan pujle'n yi e'chk problem yi na
jal ëchixo'l yi e' wunak*

16 "Ko at jun yaj yil tz'oc tan banle'n ruinl tetz jun xun yintaxk cunin po'tzaj tib, nin txe'n cunin ban jun trat tu jun yaj tajwe'n tan xchojol i' yi jamel xun yi bixba'nt, nin tajwe'n tan cyumewe'n tuch'.

17 Poro ko quil sc'ul yi taj yi xun tan toque'n yi yaj tetz chmil yi me'l, tajwe'n tan xchojol yi yaj yi bnon ruinl tetz, yi jamel yi xun.

18 "Tajwe'n tzibiywok cu'n cyakil yi e' ajcun yil chijal tzixo'l wok.

19 "Ncha'tz ko at jun yaj nka xna'n yi chiwitbej quib tu jun txuc, tajwe'n tan cwe'n biyij.

20 "Cyakil yi e' yi chipate' chitx'ixwatz swutz junt ryos tajwe'n tan chicwe'n biyij.

21 "Quil che' ibuch yi e' awer nak yi najlche' tzixo'l wok, nin quil che' ijis wok. Na ncha'tz axwok itetz ocnakquix tetz awer nak xchixo'l yi e' aj Egipto.

22 "Ej nin ncha'tz quil cxo'c wok tan chibuchle'n nka tan majle'n chime'bi'l yi e' xma'lca'n tu yi e' me'ba' yi qui'c chitaj chitxu'.

23 Na kol cxo'c wok tan chibuchle'n, nin yil jepon cyo'kl tzinwutz nocopon wetz tan chicolche'n tik'ab wok.

24 Nin ko ya'tz tziban wok xchi'chok inc'u'l tzite'j nin xquimok wa'n tul oyintzi'. Ej nin yi e' yi xchicyajk tetz xma'lca'n i'tz yi e' itetz ixkel tuml yi e' inixta'.

25 "Ej ko at jun tzixo'l wok yil tz'ak'on c'mo'n tetz junt tanum qui na waj yil sjak ta'al yi pu'k chi na chiban yi e' ak'ol c'mo'n.

26 Kol tak' jun yaj yi be'ch tetz, tetz prentil yi c'mo'n tajwe'n tan taje'n yi be'ch tetza'tz yil cu' k'ej.

²⁷ Na quicunin batz ntina'tz yi be'ch tetz, nin ko tzun lquim tan che'w ko quil tzitak' wok yi be'ch tetz. Na ko quil tzitak' wok, mbil xcon ta'n tan colol tib tk'ab che'w yil wit. Cha'stzun te tajwe'n tan itk'ol wok yi be'ch tetz. Ncha'tz in kol chijak xch'eybil cyetz swetz swak'e', na yi in wetz na el ink'ajab scye'j.

²⁸ "Ncha'tz quil cxo'c wok tan telse'n k'ej yi itaj-cawil scyuch' yi e' pujul xtisya' cwent Ryos yi ate' tztibaj.

²⁹ "Quil tz'el te ic'u'l tan tulse'n yi e'chk oy tzin-wutz chi tane'n yi bajx wutz yi na jal te icosech tu yi bajx ta'al uva yi na jal.

"Ncha'tz yi bajx icy'ajl tajwe'n tan ijatxol swetz.

³⁰ Ncha'tz yi bajx cyal yi e' itawun yi ko mam chi tane'n wacx nka cne'r, ba'n tz'ul tan itoyil swetz, ba'n chicyaj cyen juk k'ej te chitxu', poro le wajxaki'n k'ej tajwe'n tan itk'ol swetz.

³¹ "Ma jalu' yi axwok itetz tajwe'n tan itoque'n tetz intanum yi xansa'n che't. Qui tzun tzibajsaj wok yi xchi'bel jun itawun kol quim tan jun smaron txuc. Ma na ba'n tzi'ox wok len scyetz tx'i'.

23

Yi e'chk ca'wl tetz xtisya'i'n

¹ "Quil tzital yi e'chk takle'n yi qui'c xe' nin nk'era'tz bintzi. Quil cxo'c wok tetz stiw jun mal wunak, nin quil cxo'c wok tetz tuch' tan nuc'le'n jun xtxolbil yi nk'e'tz bintzi.

² "Ko at jun c'oloy wunak yi na chitzan tan nuc'le'n jun e'chk takle'n cachi' quil xom iwi' scye'j

ptzunk jun c'oloy cu'n chixone'n. Quil xom iwi' scye'j.

³ Ncha'tz quil xom iwi' te jun, ptzunk chin me'ba' nin i', ko i' aj paj. Quil xom iwi' te'j, mas balaj nque'n tan ma'le'n yi bintzi.

⁴ "Ncha'tz ko ja tx'akxij yi tawun yi acontr, chi tane'n jun wacx̄, nka jun cne'r, nka alchok scyetz tawun i', nin kol nojqwen tzawutz tajwe'n tan abene'n tan tak'le'n tetz i'.

⁵ Tajwe'n tan awoque'n tan x̄ch'eye'n yi acontr yi na chi'ch c'u'l tzawe'j. Kol tzawil yi ja cu' jok yi x̄chej tzak' yi tektz, ch'eyaj i' tan telse'n yi tektz yi x̄chej.

⁶ "Quil tz'el chik'ej yi e' me'ba' ita'n yil cxo'c wok tan jun xtisya'i'n, ma na tajwe'n yil cxom wok te yi txolbil yi bintzi.

⁷ "Quil xom iwi' te jun ajxochonl yi nk'e'tz bintzi na tal. Nin quil tzibiy wok cu'n jun yaj yi qui'c til. Na quil tzincuy chipaj yi e' yi ya'tz na chiban.

⁸ "Quil tzitz'am wok pwok tan tak'le'n til junt. Na na xcye' yi xo'c yi na ak'lij tzitetz tan jople'n iwutz nin tan txalbage'n yi txumu'n jun balaj yaj.

⁹ "Quil tzibuch wok yi e' awer nak yi ate' tzixo'l wok na ncha'tz axwok ocnakix tetz awer nak x̄chixo'l yi e' aj Egipto nin ilijt ita'n yi q'uixbel yi na ban jun yi awer nak," stzun Ryos bantz scyetz yi e' xonl Israel.

Yi e'chk ca'wl tetz uje'n

¹⁰ Ncha'tz tal Ryos: "Ba'n xak'uj wok kak yob swutz itx'otx', nin ba'n lje' yi e'chk cosech swutz tetz yi kak yoba'tz.

¹¹ Poro le juki'n yob tajwe'n yil tz'uje' yi tx'otx', quil tzitawaj wok jun wi' ujul swutz te yi jun

yoba'tz, na tajwe'n tan tujewe'n yi tx'otx'. Nin ba'n cyaj quen yi e'chk takle'n yi na ch'uy swutz scyetz e' me'ba', ncha'tz tetz chiwa' yi e' smaron txuc. Ban wok yi xtxolbile'j te cyakil yi icojbil, chi tane'n kale awije't e'chk uva nka yi e'chk oliw.

¹² "Ba'n cxak'uj wok kak k'ej. Na tajwe'n tan itujewe'n le juki'n k'ej. Ban wok yi xtxolbile'j tan cyujewe'n yi e' esclaw scyuch' yi e' awer nak yi na chak'uj tzituch'. Ncha'tz yi wacx tu yi e' chej tajwe'n tan cyujewe'n.

¹³ Cyakil yi xtxolbile'j yi ja wi't wal tzitetz, ban wok tane'n. Ej nin qui na waj yil tzina'wsaj wok junt ryos yi apart tzinwutz wetz mpe ik talche'n chibi'," stzun Ryos bantz scyetz yi e' xonl Israel.

Yi ox chin wutzile'n k'ej yi tajwe'n tan chibnol tane'n

¹⁴ "Tajwe'n tan ticy'e'n ox balaj k'ej ita'n tul jujun yob tan itk'ol ink'ej.

¹⁵ Ban wok tane'n yi wutz k'ej yi na baj yi pam yi qui'c xtx'amil ita'n. Ban wok chi yi walnak tzitetz. Tul yi juk k'eja'tz tajwe'n yil tzibajsaj wok yi pam yi qui'c xtx'amil. Tajwe'n tan iticy'sal le xaw Abib, na ya'stzun yi xaw yi itele'n tzaj Egipto. Nin cya'l jun nink tz'ul tzinwutz yi ko qui cy'a'n jun oy ta'n.

¹⁶ "Ncha'tz ban wok junt balaj k'ej yil je' yi bajx wutz icosech. Ncha'tz ban wok junt balaj k'ej yil tzimol wok yi wi'tzbil icosech, yi na baj wi' yi yob.

¹⁷ Tajwe'n tan cyopone'n cyakil yi e' yaj tzinwutz ox tir le jujun yob.

¹⁸ "Quil tzitoy wok yi xch'el itx'ixwatz swetz ko at mu'x xtx'amil pam tzituch'. Ncha'tz quil tzicolwok yi xepu'il itx'ixwatz tetz junt eklok.

19 Nin ncha'tz i'tz yi bajx wutz yi mas balaj yi na waj yil tz'ul ita'n tzinwutz, na i ina'tz in itajcawil, yi iRyosil.

"Ncha'tz quil tzitxic wok yi e' tal ne'x chiw tul yi xtxu'tx.

Yi ángel tetz Ryos yi bajxij xchiwutz yi e' xonl Israel

20 "Bit wok tzaj, tz'ul inchakol yi wetz inángel tan bajxe'n tziwutz wok tan xchajle'n ibe', nin tan iq'uicy'le'n tan itopone'n le ama'l yi bixba'n wa'n.

21 Quil tzijatx wok len itib te'j, nque'n wok c'ulutxum jak' ca'wl, quil tzipaj wok yi ca'wl i', na ya'stzun inxel yi stz'a'tok tzixo'l wok, nin ko at jun sjuch til quil clax tk'ab.

22 Poro kol cxom wok te yi tetz tajbil, nin kol tziban wok tane'n yi tetz ca'wl, nin kol xom wok te yi xtxolbil yi nwal tzitetz, nocopon tzuntz tan icolche'n tk'ab yi icontr, nin tan oyintzi' scye'j.

23 Na sbajxok yi wetz inángel tziwutz wok, nin mben tcy'al i' axwok le ama'l kale ate't yi e' amorreo, e' hitita, e' ferezeo, e' cananeo, e' heveo tu e' jebuseo. Ej nin cyakil yi e' wunaka'tz chico-pon insotzal.

24 Yil xopon wok le ama'la'tz quil xom wok te cyetz cyajtza'kl. Quil xmeje' wok xchiwutz yi cyetz chiryosil. Nin quil cxo'c wok tan chic'u'laje'n. Ma na ba'n tcu'n joy wok puntil tan xite'n cu'n chiryosila'tz yi banij tu' tane'n tu yi e'chk c'ub yi na chimeje' quen swutz.

25 Ak' wok ink'ej, swak'e' tzun imbanl tibaj iwa' tu itc'a'. Ej nin xincole' tk'ab cyakil ya'bil yi tz'ul tziwutz.

26 Nin nocopon tan icolche'n. Nin mben xkon yi itiemp wa'n jalen yil tz'opon yi itiemp. Kalena'tz

xquim wok. Ncha'tz kol tzitak' wok ink'ej quil jal jun xna'n tzixo'l wok yi quil jal tal nka jun yi quil jepon xa'wlil.

²⁷ "Tz'ocopon ink'ol jun chin xo'w scyetz cyakil wunak nin cyakil nación kale xicy'e't wok, nin chixobok tzitetz. Nocopon tan chixo'wse'n, tan cyele'n ojk tziwutz wok.

²⁸ Nocopon tan chixo'wse'n, bantz cyele'n ojk yi e' heveo scyuch' yi e' hitita, nin yi e' cananeo.

²⁹ Quil che'l chan yi e' wunaka'tz swutz yi ama'la'tz. Quil che'l tetz jun ntzi' yob wa'n. Ma ko che'l, qui cunin batz xchijalok wi'nin smaron txuc tul yi ama'l nin xlo'onk cya'n.

³⁰ Chelopon incy'al swutz yi tx'otx' poro chebele'n cuntu'. Quil che'l wa'n jalen yil jal wi'nin initxajil. Kalena's tzun che'l wa'n bantz itetzal yi ama'la'tz.

³¹ Ma yi mojomil yi ama'la'tz ja wi't cu' wa'n. Cho'n xe'tij kale atite't yi Cyak Mar nin cho'n na opon jalen stzi' mar kale ate't yi e' filistey. Ncha'tz cho'n na xe'tij le ama'l tz'inunin tu' nin na opon kale atite't yi tzanla' Eufrates. Ja wi't wak' yi jun ama'la'tz tzitetz. Nin axwok xe'lsan yi e' wunak yi ate' swutz.

³² "Quil tzitok'bej itib scyuch'. Nin quil cxom wok te cyetz cyajtza'kl. Nin quil tziban wok jun trat scyuch' mpe ik te chiryosil.

³³ Ncha'tz quil tzitak' wok ama'l tan chicyaje'n cyen tzixo'l wok, na ko tzun cxom wok scye'j tan lok'e'n yi cyetz chiryosil. Na ko ya'tz, xtx'akxok wok tan paj," stzun Ryos bantz scyetz yi e' xonl Israel.

24

Yi bixewe'n junt tir yi trat xchixo'l Ryos tu yi e' xonl Israel

¹ Itzun bantz nintzun jilont Ryos tetz Moisés itzun taltz:

—Ba'n cxu'l wok tzinwutz. Xomok tzaj Aarón tu Nadab tu Abiú tzawe'j. Ncha'tz chixomok tzaj oxc'al tu lajuj wi' banl wi' yi ate' xchixo'l yi e' xonl Israel. Catzamwok le ama'l kale atine't. Poro quil tziǎkans tzaj itib mas kale atine't, ma na ba'n tcu'n xcyaj wok joylajlen mu'ǎ. Ej nin tajwe'n tan imejewe'n cu'n.

² Ntin cu'n aǎ Moisés ba'n cǎu'l tzinwutz, ma yi e' mas wi' banl wi' tajwe'n tan chicyaje'n cyen joylajlen. Ej nin qui'c cuj tan chije'n tzaj wunak wi wutze'j, stzun Ryos bantz tetz Moisés.

³ Bene'n tzun Moisés tan talche'n scyetz cyakil yi e' xonl Israel yi mbi cu'n tal Ryos tetz. Ncha'tz tal i' cyakil yi e'chk ca'wl yi alijt tan Ryos tetz. Yi quibital yi e' xonl Israel yi e'chk ca'wla'tz nintzun e' cujijt nin cyaltz:

—Skabne' tircu'n, quib yi ntal Ryos yi tajwe'n tan kabnol.

⁴ Toque'n tzun Moisés tan stz'ibe'n cyakil yi xtx-olbil yi tal Ryos tetz.

Ma le junt eklok jalchan cunin c'ase'n Moisés nintzun ben i'-tz tan banle'n jun patbil xtx'ixwatz xe c'u'l yi wutz. Ncha'tz cu' tawal coblaj c'ub, jujun te jujun k'u'j xonl Israel.

⁵ Yi wi't bnixe'n yi patbil xtx'ixwatz nin ben xchakol cobox xicy tan quicy'le'n tzaj cobox mam tor, tan chicwe'n biyij nin tan pate'n tetz chitx'ixwatz swutz Ryos, tan jale'n cuybil chipaj

swutz i'. Ncha'tz e' cu biyol cobox mam tora'tz tan toye'n tetz tan xchajle'n yi tzatzin paz yi ja jal xchixo'l tu Ryos.

⁶ Toque'n tzun Moisés tan stz'amle'n yi chi xch'el yi mam tora'tz tul e'chk xal. Cob tzun eltz ta'n. Jun tx'akaj cho'n cwe'n ta'n tul xal, nin junt tx'akaj cho'n bene'n kojol tibaj yi pathil tx'ixwatz.

⁷ Kalena'tz tzun je'n tcy'al Moisés yi liwr kale atit yi trat yi bnixnak tu Ryos, nin oc i'-tz tan si'le'n xchiwutz cyakil yi e' xonl Israel. Yi quibital cyakil yi xonl Israel nintzun cyaltz:

—Skabne' tane'n cyakil yi na tzan Ryos tan talche'n sketz nin kocopon c'ulutxum jak' ca'wl i'.

⁸ Bene'n tzun Moisés tan xchitle'n yi chich' xchiwi' cyakil yi e' wunak yi ate'-tz, nin tal i'-tz:

—Yi chich'e'j i'tz jun techl yi ja bixe' chitratu' tu Ryos. Cyakil yi yol yi minsi'lej xchiwutzu' ya'stzun xe' yi katrat tu Ryos.

⁹ Chibene'n tzun tetz Moiséstz wi'wtz. Xomche' Aarón, Nadab tu Abiú te'j. Ncha'tz xomche' oxc'al tu lajuj wi' banl wi' scye'j.

¹⁰ Cho'n tzun quilol wutz yi chiRyosil. Tzak' tkan Ryos at jun yi chin litz'unin chi tane'n yi jun jilwutz c'ub yi na bi'aj zafiro, nin yi chin skoj nin chi tane'n yi tcyaj'.

¹¹ Qui'c nin tzun e' ban yi e' yaja'tz yi quil wutz Ryos, na qui'c e' tulej Ryos. Ncha'tz e' wan nin e' uc'a'-tz swutz yi jun ama'la'tz.

Yi ta'te'n Moisés le wi'wtz Siná

¹² Jilone'nt tzun Ryos tetz Moisés. Itzun taltz:

—Moisés, ba'n cxu'l wi'wtz kale atine't wetz, nin ba'n chin ach'iw na swak'e' cobox lepaj c'ub tzatz

kale tz'ibane't yi e'chk ca'wl tu e'chk ley yi tajwe'n tan chibnol tane'n yi e' xonl Israel.

¹³ Bene'n tzun Moisés le ama'l kale talwit Ryos tetz. Cho'n tzun je'n i' wi'wtz nin xomnin Josué te'j, yi tetz xch'eyum.

¹⁴ Yi chijatxol quib nintzun tal Moisés scyetz yi e' wi'banl wi':

—Chicyajku' tzone'j nin ba'n ko' chich'iwu' tzone'j jalen yil kacu'ul. Xchicyajk cyen Aarón tu Hur scye'ju', nin ko at jun tajwe'n nka jun chiproblemu' ba'n cyalu' scyetz, stzun Moisés ban.

¹⁵ Yi baje'n tlol Moisés yi txolbile'j nintzun je'-tz wi'wtz. Saje'n tzun jun c'olaj sbak' nin jopxij yi wi'wtz ta'n.

¹⁶ Cwe'n mule'n tzun yi k'ej tu pak'puchal Ryos tibaj yi wi'wtz Sinaí. Kak k'ej ban yi sbak' tibaj yi wi'wsa'tz, ma le juki'n k'ej nintzun xchak Ryos Moisés tul yi sbak'a'tz.

¹⁷ Ma yi e' xonl Israel ja quil yi pak'puchal Ryos yi at tibaj yi wutz Sinaí. Cho'n cunin ban yi sbak' chi na ban k'ak'.

¹⁸ Inti Moisés nintzun octz tc'u'l yi sbak'a'tz nintzun je'-tz jalen wi'wtz. Ca'wunak k'ej nin ca'wunak ak'bal a'tij Moisés tul yi jun sbak'a'tz.

25

Yi cyoque'n yi xonl Israel tan molche'n yi e'chk oy tan banle'n yi ca'l Ryos

¹ Nintzun tal Ryos tetz Moisés:

² “Moisés, alaj scyetz cyakil yi e' xonl Israel tan chimolol jun balaj oy tan cyak'ol swetz. Poro ntin na waj yil cyak' yi e' yi tetz cu'n cyalma' yi na cyaj

cyak'. Nin quil tziban wok puers scyetz yi e' yi qui na cyaj cyak'.

³ Nin cyakil yi e'chk takle'n yi ba'n cyak' i'tz yi oro, sakal tu cobre.*

⁴ Ncha'tz ba'n cyak' yi e'chk nok' yi txib yubil tu púrpura, nin cyak. Ncha'tz ba'n cyak' yi balaj nok' lino† tu yi xi'il chiw.

⁵ Nin ba'n chimol yi stz'uml cne'r yi ocnak stz'acl yi cyak yubil. Nin ba'n chimol balaj tz'u'm, tu yi e'chk balaj tze' chi tane'n yi acacia.

⁶ Ncha'tz ba'n cyak' aceit yi xconk tetz lampr, nin yi e'chk tz'ac'bil yi na cu' tc'u'l tetz perfum yi xconk tan xanse'n e'chk takle'n nin tan pate'n tan c'o'caxe'n tzinwutz.

⁷ Nin ncha'tz ba'n cyak' yi e'chk balaj c'ub, chi tane'n yi cornalina, nka yi e'chk mas balaj c'ub. Na xconk tetz yi lantar tu yi xbu'k yi xconk wutz c'u'l yi wi'tz pale'.

⁸ Ncha'tz ban wok jun innajbil tan innajewe'n tzixo'l wok.

⁹ Poro yi jun innajbila'tz tu cyakil yi e'chk takle'n yi tz'ocopon tc'u'l, tajwe'n tan ibanol chi yi swale' tzatz. Tajwe'n yi ni'cu'n tz'an chi yi tzinchaje' tzawetz.

Yi caġa' kale atite't yi lajuj ca'wl Ryos

¹⁰ "Ban wok jun caġa' te yi balaj tze' acacia. Nin je yi ma'lbil yi ba'n xcon ita'n tan banle'n. Jun metr tu lajuj centimetr tzitulej wok yi tkan, ma yi wutz,

* **25:3** "Cobre" i'tz jun jilwutz ch'ich' yi wi'nin na litz'un nin yi qui na pusin. † **25:4** "Lino" i'tz jun jilwutz nok' yi chin putzpuj nin. Ja bnix te jun jilwutz xtze' yi na bi'aj "lino" yi cho'n na jal Egipto.

oxc'al tu o' centimetr tz'an. Ncha'tz tz'an yi wutz tkan, oxc'al tu o' centimetr tz'an.

¹¹ Yil bnix, ba'n tz'oc jun yubil stzi'ak chi tane'n cornis, yi oro cu'n.

¹² Ncha'tz ban wok cyaj argoy yi oro cu'n, nin ba'n tz'oc te c'u'l yi caġa'. Cob le jalaj xljaj nin cob le jalajt.

¹³ Nin ban wok cob k'a'j te yi tze' acacia. Nin ba'n tz'oc oro te'jak.

¹⁴ Yil bnix ba'n tz'icy' ita'n tc'u'l yi e'chk argoy yi at te c'u'l yi caġa', na xconk tan palche'n nin.

¹⁵ Yil tz'oc yi e'chk k'a'jila'tz tul e'chk argoy, nin ba'n cyaj quen tu' tul.

¹⁶ Ej nin tul yi caġa'a'tz ba'n tzitak' wok cu'n yi cob lepaj c'ub kale tz'ibane't yi ca'wl yi swak'e' tzitetz.

¹⁷ Ncha'tz ban wok jobsel yi caġa'‡, tan balaj oro. Jun metr tu lajaj centimetr yi tkan, ma yi wutz, i'tz oxc'al tu o' centimetr tz'an.

¹⁸ Ban wok teblal cob querubim,§ txak'ij tzitulej wok te yi balaj oro. Nin ak'woke'n tibaj yi jobsel yi caġa'a'tz. Ba'n cyaj jun le max nin jun le sbal.

¹⁹ Yi jobsel yi caġa'a'tz, tu yi cob teblal querubima'tz, junit tz'an yi bambil tetz. Nin yi cob querubima'tz ba'n lcyaj jujun le jalaj stzi' yi jobsel yi caġa'.

‡ 25:17 "Jobsel yi caġa'", na bi'aj "propiciatorio" le castiy nin na elepont yi ama'l kale na jopxe't quil wunak tan yi xġh'el yi chitx'ixwatz. Jopij tu' quil, jalen yi quime'n yi mero chitx'ixwatz, yi Mesías. § 25:18 Yi e' "querub", nka "querubim" le hebrey, yi "-im" le hebrey na xġhaj "plural". Ni'cu'n mu'ġ e' scyuch' yi e' ángel, poro apart chimunl. E' q'uicy'lom te e'chk takle'n cwent Ryos. Gn 3:24; Ex 25:18; 25:22; Lv 16:2; Is 37:16; Ez 10:5; Heb 9:5.

20 Ma yi cob teblal querubima'tz, yi ate' tibaj yi jopsel, tajwe'n tan chixmayil quib squibil quib. Poro na taj yi cho'n chixmayin cu'n te jobsel yi caña'a'tz. Ncha'tz tz'an yi chixicy'. Cho'n tz'aj cu'n wi yi caña', tan jople'n cu'n yi caña' tan chixicy'.

21 Yil bnix yi jobsel yi caña' ita'n, ba'n tzitak' woke'n tibaj yi jun caña'a'tz.

22 Ma jalu' Moisés, cho'n chinjilon tzaj tzatz tibaj yi jobsel yi caña'a'tz nin xchixo'l yi cob teblal querubima'tz. Cho'n chinjilonk tzatz nin swale' yi inca'wl tzawetz tan awalol scyetz yi e' xonl Israel tan chixome'n te'j," stzun Ryos bantz tetz Moisés.

Yi mes kale je't yi pam

23 Ncha'tz tal Ryos tetz Moisés: “Ban wok jun mes tan yi balaj tze' yi acacia. Nin je yi ma'lbil yi ba'n xcon ita'n. Jun mutx' tu lajuj centimetr tz'an yi tkan. Ma yi wutz, ca'wunak o' centimetr tz'an.

24 Ba'n tz'oc oro ita'n te cyakil yi jun mesa'tz tan jople'n cyakil yi tze'. Nin ba'n tz'oc jun yubel stzi'ak yi mes yi oro cu'n tz'an.

25 Ncha'tz ba'n bnix junt yubil yi oro cu'n tibaj yi mesa'tz nin loxcunin tz'an stzi'ak. Juk centimetr tz'an yi wutz tkan yi jun yubila'tz.

26 Ncha'tz ban wok cyaj argoy yi oro cu'n, nin oken jujun te'jak yi xtx'u'c yi mes, kale atit yi cyaj tkan.

27 Yi cyaj argoy ba'n tz'oc tzak' yi yubil yi at stzi' yi mes, na yi xac i'tz tan ticy'e'n jun k'a'j tul tan palche'n nin yi mes.

28 Ncha'tz ban wok yi cob k'a'j tan acacia nin ba'n tz'oc oro te'jak. Xconk yi cob k'a'ja'tz tan palche'n nin yi mes.

²⁹ Ncha'tz cyakil yi e'chk ma'cl yi xconk xe inna-jbil, chi tane'n yi e'chk lmak cuchar, nka yi e'chk xaru', nka yi e'chk xwok' yi na xcon tan molche'n yi e'chk oy yi na opon, tajwe'n yi oro cu'n tz'an tircu'n.

³⁰ Yi pam yi ilenin tz'ul ita'n tan cyaje'n cyen tzinwutz, ba'n cyaj tibaj yi jun mesa'tz," stzun Ryos bantz tetz Moisés.

Yi jun chin wutzile'n cantil yi juk cu'n wi'

³¹ Ncha'tz tal Ryos tetz Moisés: "Ban wok jun cantil yi oro cu'n. Yil cxo'c tan banle'n txak'ij tztitulej wok tan martiy. Juk wi' tz'an yi jun cantila'tz. Junit tz'an cyakil weklil yi jun cantila'tz. Yi xe' tu yi tkan tu yi juk cu'lbil aceit tu yi yubil chi tane'n tal ne'x buch yi ntaxk je pok'l, junit tz'an tircu'n tan jun ntzi' piñ oro.

³² Nin te yi jun cantila'tz, ba'n tz'el kak k'ab, ox le jalajchak xlaj, nin jun nicy'al.

³³ Ncha'tz te'jak yi kak k'ab yi na el te yi tkan, ba'n tziban wok ox tal ne'x buch. Cho'n cunin tz'an chi tane'n tal buchil jun wi' almendro yi ntaxk je chitp.

³⁴ Nin te yi tkan, ba'n bnix cyajt tal ne'x buch. Cho'n tz'an chi tane'n yi buchil yi almendro yi ntaxk je' chitp.

³⁵ Ba'n tz'oc jujun tzak' e'chk k'ab yi na el te yi tkan.

³⁶ Yi e'chk tal ne'x bucha'tz tu e'chk k'ab junit tz'an tu yi tkan. Oro cu'n tz'an tircu'n nin txak'ij tztitulej wok tan martiy.

³⁷ Nin tibaj yi jujun k'ab, ban wok jujun tal ne'x txekbil tan xcone'n tan xtxeke'n cyakil yi at swutz.

³⁸ Cyakil yi e'chk ma'cl chi tane'n yi elsbil yi mecha' yi tz'e'nak tu e'chk tal ne'ġ lak tajwe'n yi oro cu'n tz'an chicyakil cu'n.

³⁹ Ba'n xcon ox arow balaj oro ita'n, tan banle'n yi jun cantila'tz tu cyakil yi e'chk ma'cla'tz yi na taj.

⁴⁰ Ban wok yi jun ak'une'j Moisés, nin ban wok chi yi e'chk techl yi minchaj tzatz tzone'j wi'wtz," stzun Ryos bantz tetz.

26

Yi pach yi mantial tu'

¹ Ncha'tz tal Ryos tetz Moisés: "Ban wok jun innajbil yi mantial cu'n tz'an. Ba'n xcon lajuj xbu'k yi lino cu'n yi bak'u'n wutz, tu yi e'chk yubil yi txib, xk'ayk'uj nin cyak. Nin ban wok teblal e' querubim swutz. Nin joy wok puntil yi sk'il cunin tz'an.

² Cyakil yi e'chk xbu'k yi tzibne', tajwe'n yi junit ma'lbil tz'an tircu'n. Nin je yi ma'lbile'j: Coblaj metr tu ni'cy tz'an yi tkan, ma yi wutz cob metr tz'an.

³ Chup wok cu'n o' xbu'k. Ncha'tz tz'an yi o'-t, chup wok cu'n, ba'n tok'bej tib yi stzi'ak tan yi stz'isbil tetz yi junt.

⁴ Ban wok e'chk jul stzi'ak yi cob chin xbu'ka'tz, tan ticy'e'n yi c'albil tetz tc'u'l. Ba'n xcon yi lino yi txib yubil ita'n tan banle'n e'chk c'albila'tz. Ncha'tz ni'cu'n sban yi cob chin xbu'ka'tz yi chupi-jche'.

⁵ Ban wok nicy' cient jul te yi cob xbu'ka'tz. Nicy' cient te yi jujun, nicy' nin tu' tz'an yi xo'l tan cwe'n tok'bel tib yi cob xbu'ka'tz.

⁶ Nin ban wok nicy' cient ganch yi oro cu'n tan xchuple'n yi cob xbu'ka'tz, na xconk tan stz'amle'n yi xbu'k tu yi junt bantz junit tz'an yi wi' yi jun innajbila'tz.

⁷ "Ncha'tz ban wok junlaj xbu'k tan xi'il chiw tan je'n tibaj yi bajx xbu'ka'tz yil je' tibaj innajbil.

⁸ Junit ma'lbil tz'an cyakil yi e'chk xbu'k yi xi'il chiw cu'n. Nin je yi ma'lbile'j: Oxlaj metr tu ni'cy yi tkan. Ma yi wutz cob metr.

⁹ Tz'is wok cu'n o' xbu'k nin junit sban. Ncha'tz yi kakt, tz'is wok cu'n. Ma yi bajx te yi kaka'tz yil cyaj swutz, ba'n tzipak wok cu'n nicy'al.

¹⁰ Ba'n tziban wok nicy' cient jul te'jak yi cob lmak xbu'ka'tz kalel tz'icy'e't e'chk ganch tan chic'alche'n.

¹¹ Ban wok nicy' cient ganch yi brons cu'n. Nin ba'n tz'oc te'jak yi e'chk julil yi cob xbu'ka'tz bantz junit tz'an yi wi' innajbila'tz.

¹² Nin yi sobril yi cob xbu'ka'tz yi junit mban, ba'n cyaj tu' ch'imba'n wutz coc yi innajbila'tz.

¹³ Ma yi xlajak yi innajbila'tz sobrink cyen ca'wunak o' centimetr swutz yi bajx xbu'k.

¹⁴ "Ncha'tz ban wok jun pa'tbil tan stz'uml cne'r nin ba'n je' ita'n tibaj innajbil. Ba'n cu' yi tz'u'ma'tz tul stz'acl yi cyak yubil. Ncha'tz ban wok junt pa'tbil tan junt jilwutz tz'u'm tan jople'n tircu'n.

¹⁵ "Ban wok cobox tablón te yi balaj tze' acacia tan xcone'n tetz cajonil innabil. Nin joy wok puntil tan banle'n yi sk'il cunin tan yube'n.

¹⁶ Yi jujun tablóna'tz tajwe'n yi cyaj metr tu ni'cy tz'an yi tkan. Ma yi wutz oxc'al tu o' centimetr tz'an.

17 Te yi e'chk tablóna'tz ba'n bnix cob stz'ambil tetz te yi jujun. Nicy' nin tu' tzitulej cyakil yi e'chk tablóna'tz yi xconk tetz cajonil yi innajbil.

18 Ban wok junak tablón te yi jalaj xljaj yi na xmayin nin cwe'n tzi'n.

19 Nin ban wok ca'wunak simient yi sakal cu'n tz'an tan cyaje'n cyen xe yi e'chk tablóna'tz. Cob simient te yi jujun tablóna'tz tan toque'n yi cob stz'ambil tetz tul.

20 Ncha'tz tz'an yi jalajt xljaj yi innajbil yi na xmayinin je'n tzi'n. Tajwe'n yil xcon junak tablón ita'n te yi jalaja'tz.

21 Nin ban wok ca'wunak simient yi sakal cu'n tz'an tan cyaje'n cyen cob tzak' yi jujun tablón.

22 Ma yi jalajt xljaj innajbil, yi jalaj yi na xmayin nin toque'n tzi'n, ban wok kak tablón tan xcone'n te yi jalaja'tz.

23 Nin ba'n xcon cobt tablón tetz yi cob xtx'u'c.

24 Ba'n tz'oc te yi jujun yi at lakak xtx'u'c. Nin ba'n chic'alxij tan ch'ich'.

25 Nin yi wajxak tablóna'tz tajwe'n yi at len cob simientil te jujun yi sakal cu'n. Waklaj tzun simient na taj tan cyaje'n cyen tzak' yi wajxak tablóna'tz.

26 "Ban wok o' k'a'j tan tze' acacia. Na xconk tetz k'a'jil yi tablón yi tz'ocopon te yi jalaj xljaj yi cajonil innajbil.

27 Ncha'tz ban wok o't k'a'j tetz yi jalajt xljaj yi cajonil, nin ban wok o't k'a'j tetz yi jalajt wutz coc yi na xmayinin toque'n tzi'n.

28 Yi jun k'a'j yi tz'icy'pon tul yi e'chk tablón, tajwe'n yil tz'icy' tc'u'l tircu'n nin nicy'al cu'n tz'an.

²⁹ Ncha'tz ba'n tz'oc oro te'jak yi e'chk tablóna'tz tu yi e'chk k'a'jil yi xconk tetz solte'j. Ncha'tz ban wok cobox argoy yi oro cu'n tz'an kalel chicy'e't yi e'chk k'a'jila'tz.

³⁰ Nuc' wok bin yi jun innajbila'tz, tajwe'n tan ixome'n te yi plan minchaj tzatz wi'wtz," stzun Ryos tetz Moisés.

³¹ Ncha'tz tal Ryos tetz Moisés: "Ban wok jun xbu'k tan jople'n yi ama'l yi chin xan nin. Tajwe'n xcon yi nok' yi txib yubil tu xk'ayk'uj nin cyak, nin ba'n bnix tan yi balaj lino yi bak'u'n tz'an. Yi jun xbu'ka'tz chemij tztulej wok nin ba'n tz'oc teblal cob querubim swutz yi chin c'otij cunin tz'an.

³² Ba'n cho'c cobox ganch yi oro cu'n te'j nin ba'n je' ch'imba'n te'j cyaj tkan ca'l. Yi cyaj tkan ca'la'tz ba'n bnix tan acacia nin ba'n tz'oc oro te'j, nin ba'n je' len tibaj jujun xe' yi sakal cu'n.

³³ Ba'n tzun tzich'imbaj woke'n yi xbu'ka'tz te yi e'chk gancha'tz. Ej nin tc'u'l yi jun xbu'ka'tz ak'wok quen yi caña' kale tz'ibane't yi contrat yi bnixnak wa'n tztituch'. Ncha'tz yi jun xbu'ka'tz xconk tan jatxle'n xo'l yi ama'l yi xan, tu yi ama'l yi wi'nin xanil.

³⁴ Nin tc'u'l yi ama'la'tz yi wi'nin xanil ba'n tz'oc yi caña' kale atit yi incontrat yi bnixnak wa'n tztituch', nin ak'woke'n yi jopselil.

³⁵ Swutze'l tzaj yi jun xbu'ka'tz ba'n cyaj cyen yi mes kale na je't yi pam. Ba'n tz'oc xlaj yi tapij yi na xmayinin je'n tzi'n. Ma yi jun cantila'tz yi juk cu'n wi' at, ba'n cyaj te yi jalaj xlaj yi na xmayinin cwe'n tzi'n.

³⁶ "Ncha'tz banaj junt xbu'k yi xconk tetz yi puertil yi innajbil. Ba'n xcon yi nok', yi lino bi',

ita'n, yi bak'u'n tane'n. Nin ba'n xcon yi txib yubil tu yi xk'ayk'uj nin cyak. Chin c'otij cunin tztitulej wok.

³⁷ Ej nin ncha'tz ban wok o' tkan ca'l te yi tze' acacia yi xconk tan je'n yi xbu'k te'j. Nin oken oro te'jak. Ba'n tz'oc jujun ganch yi oro cu'n te'jak yi jujun tze'a'tz. Nin ban wok o' xe' tetz yi e'chk tkan ca'la'tz tan brons,"* stzun Ryos tetz Moisés.

27

Yi patbil tx'ixwatz

¹ Ncha'tz tal Ryos tetz Moisés: “Ban wok jun patbil itx'ixwatz tan acacia yi cyaj xtx'u'cnaki'n, nin je yi ma'lbil tztituleje'j: Cob metr tu junak o' centimetr tztitulej yi xlajak, ma yi wutz tkan jun metr tu junak o' centimetr tz'an.

² Ban wok cyaj tuc', jujun lakak xtx'u'c. Junit tz'an yi tuc'a'tz tu yi patbil tx'ixwatz. Ej ba'n tz'oc brons te'jak nin tul yi jun altara'tz.

³ Ncha'tz ban wok cobox ma'cl yi xconk te yi patbil itx'ixwatz, chi tane'n yi cu'lbil tza'j tu yi e'chk pale't nin yi e'chk xwok' nin cyakil yi e'chk pac'bil xwok' tu e'chk cu'lbil xtxak'ak'. Brons cu'n tztitulej wok tircu'n.

⁴ Ban wok jun patbil chi'baj tan brons nin oken cyaj argoy te'jak xtx'u'c yi jun patbil chi'baja'tz.

⁵ Yil bnix yi jun ch'ich'a'tz ba'n cu' ita'n tc'u'l yi altar poro tul nicy'an cyen tu', na qui tajwe'n tan cwe'n pone'n jalen txe' cu'n.

* **26:37** “Brons” I'tz jun jilwutz ch'ich' yi tajwe'n yil mak'tij tan k'ak' bantz bnixe'n jun e'ch takle'n te'j.

⁶ Ncha'tz ba'n tziban wok cobox k'a'j nin ba'n xcon yi tze' acacia ita'n tan banle'n, nin ba'n tz'oc brons ita'n te'j.

⁷ Yil bnix yi e'chk k'a'ja'tz ba'n tzun tz'icy'tz ita'n tul yi e'chk argoy yi at te yi altar. Na xconk tan palche'n nin yi altar, nin tan ticy'le'n nin.

⁸ Yi jun patbil itx'ixwatza'tz, jul tz'an tc'u'l nin ba'n xcon tz'lum acacia ita'n tan banle'n chi yi jun yi minchaj tzatz wi'wtz," stzun Ryos ban tetz Moisés.

Yi wutzk'anil yi najbil Ryos

⁹ “Ban wok jun tapij solte'j yi wutzk'anil yi innajbil. Ca'wunak o' metr tz'an yi xlay yi na xmayin nin cwe'n tzi'n. Ba'n xcon yi balaj lino yi bak'u'n tan banle'n jun xbu'k yi xconk tetz yi jun tapija'tz.

¹⁰ Ncha'tz ban wok junak tkan tze' kalel je't yi jun xbu'ka'tz. Ncha'tz ban wok junak cu'lbil tkan yi tze'a'tz te'j. Brons cu'n tzitulej. Ncha'tz ban wok junak ganch tu yi stz'amol tetz yi e'chk cu'lbila'tz, tan yi ch'ich' yi sakal, na xconk tan stz'amle'n yi xbu'k.

¹¹ Ncha'tz tz'an yi jalaj xlay yi na xmayin nin je'n tzi'n, tajwe'n yil tz'oc yi balaj xbu'k te'j, nin ite'n nin ma'lbila'tz sbne' chi yi jalajt xlay. Ncha'tz yi junak tkan tu e'chk cu'lbil tkana'tz, brons cu'n tz'an. Ma yi e'chk ganch tu e'chk tz'ambil tetz, sakal cu'n tz'an.

¹² Ma te yi jalaj xlay yi na xmayin nin toque'n tzi'n, tajwe'n yi junak cob metr tu ni'cy tz'an. Nin ban wok lajaj tkan tu yi e'chk cu'lbil.

¹³ Ej ite'n nin tz'ana'tz yi jalajt xlay yi na xmayin nin tele'n tzi'n. Junak cob metr tu ni'cy tz'an, nin

xconk xbu'k tan jople'n. Nin te yi xlaje'j ba'n cyaj cyen yi puertil yi innajbil.

¹⁴ Xlajak yi puert ba'n tziban wok juk metr balaj xbu'k tetz tapij. Ban wok ox tkan tu ox simientil te yi bajx xlaj.

¹⁵ Ncha'tz tz'an le jalajt xlaj, juk metr tz'an nin ba'n tz'oc ite'n nin ma'lbil xbu'ka'tz. Ej nin ban wok oxt tkan tu yi cu'lbil tkan.

¹⁶ Ma tetz yi puertil, ba'n xcon yi e'chk nok' yi txib yubil tu xk'ayk'uj nin cyak, nin ba'n bnix tan yi balaj lino yi bak'u'n tz'an. Yil cxo'c wok tan xchemle'n chin c'otij cunin tz'an. Beluj metr tz'an yi jun xbu'ka'tz yi xconk tetz yi puert. Ncha'tz ban wok cyaj tkan tu cyaj xe' yi e'chk tkana'tz yi tz'ocopon tzak' yi xbu'k tetz puert.

¹⁷ Cyakil yi e'chk tkan yi tz'ocopon solte'j yi innajbil tajwe'n yil xcon sakal tan banle'n yi e'chk ganch tu yi stz'ambil tetz yi ganch. Ncha'tz tajwe'n yil xcon brons tan banle'n yi e'chk xe'.

¹⁸ Ma yi wutzk'anil yi innajbil ca'wunak o' metr yi tkan tz'an, nin yi wutz junak cob metr tu ni'cy tz'an. Iten nin tz'ana'tz yi wutz coc. Ma yi wutz tkan cob metr tu junak o' centimetr tz'an. Ej nin yi e'chk xbu'k yi xconk te yi innajbil lino cu'n yi bak'u'n tane'n. Ma yi e'chk xe', brons cu'n tz'an.

¹⁹ Nin cyakil yi e'chk ma'cl yi xconk ita'n wutzk'anil tan inna'wse'n tajwe'n yi brons cu'n tz'an tircu'n. Ncha'tz cyakil yi e'chk staqui yi at tc'u'l nin solte'je'l tzaj yi pe'm, tajwe'n yi brons cu'n tz'an.

Yi aceit yi xcon tetz txekbil

20 "Ma jalu' Moisés alaj scyetz cyakil yi e' xonl Israel tan tule'n balaj aceit tetz oliw yi che'ja'n tane'n, na xconk tan cu'se'n tul yi e'chk cantil tan xtxeke'n cyakil k'ej xe innajbil.

21 Nin ba'n cho'c Aarón scyuch' e' cy'ajl tan cu'se'n aceit tul yi e'chk cantil yi at tul yi bajx cuart yi at swutz yi xbu'k yi na jopon tetz yi caña' kale atit yi ca'wl tetz katrat yi bnixnak wa'n tzituch'. Nin yi e'chk cantila'tz tajwe'n yi tuninl txekun cu'ntz cyakil ak'bal tul yi ama'l kalel kac'ulwit kib tzituch'. Ej nin yi txolbila'se'j i'tz jun ca'wl sbne' scyetz yi e' xonl Israel scyuch' cyakil chixonl sbne' opon tunintz," stzun Ryos bantz tetz Moisés.

28

Yi be'ch cyetz yi e' pale'

1 "Ma jalu' Moisés, xchixo'l cyakil yi e' xonl Israel chakwe' yi awutzicy Aarón scyuch' yi e' cy'ajl yi na chibi'aj Nadab tu Abiú tu Eleazar nin Itamar. Chakwe' tan cyule'n tzawutz, na tajwe'n tan chixcone'n swetz tetz pale'.*

2 Nin ba'n tzaban be'ch tetz yi awutzicy Aarón, tan jale'n k'ej i' nin tan yube'n. Chin xan nin sbne' yi be'choka'tz.

3 Joywe' cobox balaj yaj yi ja wak' cyajtza'kl tan banle'n yi balaj be'choka'tz. Ba'n tzawal scyetz tan cyoque'n tan banle'n yi be'ch tetz Aarón. Bantz xansal tib Aarón tetz jun pale' tzinwutz.

* **28:1** "Pale'" nka "sacerdote" le castiy. Yi chipale'il yi e' xonl Israel apart xchiwutz yi e' pale' te yi tiemp jalu'. Apart chimunl, nin apart be'ch cyetz.

4 Nin yi be'ch tetz i' yi tajwe'n tan ibnol i'tz yi je'j: jun tal ne'x xbu'k yi tz'ocopon wutz c'u'l yi na bi'aj pectoral tu jun lantar yi na bi'aj efod. Ncha'tz banaj junt xbu'k yi chitpu'n nintu' yi at yubil stzi'ak nin yi xconk tzak' yi lantar. Nin ban wok junt xbu'k yi nim tcu'n tkan yi scyajk tzak' yi mant. Ncha'tz banaj jun xbu'k yi jepon te wi', nin banaj jun c'albil yi tz'ocopon xe c'u'l. Ban wok bin yi balaj be'choka'tz tetz yi awutzicy Aarón tu yi e' cy'ajl, bantz chixcone'n tetz pale' tzinwutz.

5 Yil tz'oc banle'n, ba'n xcon oro tu e'chk xbu'k yi txib yubil tu xk'ayk'uj nin cyak. Ej nin chemij tz'an tan balaj lino yi bak'u'n wutz.

6 "Yi yubil yi nok' yi xconk tan banle'n yi lantar i'tz oro, tu e'chk nok' yi txib nin xk'ayk'uj tu cyak yubil. Ej nin ba'n xcon yi e'chk lino yi bak'u'n wutz. Chemij tz'an, nin chin c'otij cunin tz'an yil tz'oc xchemle'n.

7 Nin ba'n tz'oc cob ganchil wi xulchub tan stz'amle'n.

8 Ncha'tz banaj jun c'albil yi tz'ocopon xe c'u'l tan c'alche'n yi jun lantara'tz. Ite'n nin tztulej yi bambil tetz. Ba'n xcon nok' yi txib yubil tu yi xk'ayk'uj nin yi cyak. Chemwok tan lino yi bak'u'n wutz.

9 "Ej nin ba'n tzajoy cob balaj c'ub yi ónice na bi'aj. Nin ba'n tz'oc chibi' yi coblaj k'u'j xonl Israel te'j.

10 Yil tz'oc chibi' yi e' xonl Israela'tz te'j yi cob c'uba'tz tajwe'n yi tunin lxiom cyen te chitiemp. Bajx tz'oc yi bi' yi bajx nak nin wi'tzibil tlen yi ch'i'p. Kakchak bi'aj te yi jujun balaj c'uba'tz tz'an.

11 Tan tocse'n yi e'chk bi'aja'tz te yi cob lepaj

c'uba'tz ba'n xcon jun yaj yi na a'w se'le'n c'ub ta'n, chi yi e' bnol xmalk'ab. Cho'n tz'an chi jun sey. Ba'n xcon oro tan banle'n yi cob gancha'tz, nin ba'n je' jun c'ub tibaj jujun gancha'tz.

¹² Yi gancha'tz xconk tan stz'amle'n yi lantar wi xulchub Aarón. Ej nin yil tz'opon i' tzinwutz, xconk yi cob c'uba'tz kale atit chibi' yi coblaj k'u'j xonl Israel tan cyulse'n tx'akx tinc'u'l.

¹³ Ban wok bin yi cob gancha'tz nin oro cu'n tzitulej wok.

¹⁴ Ej nin ncha'tz ban wok cob caren yi oro cu'n, nin lasu'n tzitulej. Nin yil bnix ba'n tzilac'baj wok cyen te yi cob gancha'tz yi tz'ocopon wi xulchup Aarón.

Yi ne'x̄ xbu'k yi ocnak wutz c'u'l Aarón

¹⁵ "Ma yi ne'x̄ xbu'k yi tz'ocopon wutz c'u'l Aarón kale atit yi ma'cl yi xconk tan xtisya'i'n, chemij tz'an. Chin c'otij cunin tzitulej. Ba'n xcon balaj nok' yi banij te oro tu lino yi txib yubil, nin xk'ayk'uj tu' cyak. Ej nin bak'u'n wutz yi lino.

¹⁶ Pakwutzi'n tz'an tan jale'n yi cyaj xtx'u'c. Ej nin junak cob centimetr tz'an yi jalajchak xljaj.

¹⁷ Ba'n tz'oc cyaj txol ne'x̄ c'ub te'j, yi na litz'un. Te yi bajx txol ba'n tz'oc ox tal ne'x̄ c'ub, yi na bi'aj rubí, crisólito nin esmeralda.

¹⁸ Ma te yi ca'p txol ba'n tz'oc oxt balaj c'ub yi na bi'aj granate, safiro nin jade.

¹⁹ Ma tetz yi toxi'n txol ba'n tz'oc oxt c'ub yi na bi'aj jacinto, ágata nin amatista.

²⁰ Ma te yi cyaji'n txol ba'n tz'oc yi e'chk ne'x̄ c'ub yi na bi'aj topacio, cornalina nin jaspe. Yi e'chk

tz'amol tetz yi e'chk c'uba'tz tajwe'n yi oro cu'n sban.

²¹ Tajwe'n yi coblaj xone'n yi tal ne'ḫ c'uba'tz, na coblaj chixone'n yi e' cy'ajl Israel. Nin te yi coblaj c'uba'tz tajwe'n yil tz'oc cyen yi chibi' yi coblaj k'u'j xonl Israel, jujun bi'aj te jujun c'ub. Cho'n sban cyen chi na ban jun sey.

²² "Ncha'tz banwok cob caren yi oro cu'n tz'an. Bak'u'n tzitulej chi jun akwil. Xconk tan stz'amle'n yi jun ne'ḫ xbu'ka'tz yi tz'ocopon wutz c'u'l Aarón.

²³ Nin ncha'tz banwok cob argoy yi oro cu'n tz'an. Nin yi cob argoya'tz ba'n tz'oc stzi'ak yi jalaj xlj tibe'n tzaj yi tal ne'ḫ xbu'ka'tz.

²⁴ Ba'n tz'oc yi cob carena'tz te yi cob argoya'tz yi ate' te yi jalaj xlj tibe'n tzaj.

²⁵ Ej nin ba'n c'alxij yi ju' yi cob carena'tz te yi cob gancha'tz yi oro cu'n, nin yi cho'n at wi xulchub. C'alwok cyen te yi jalaj xlj swutz.

²⁶ Ncha'tz banwok cobt argoy yi oro cu'n, nin ak'we' cyen te yi cob xtx'u'c tzak' cu'n tzaj yi jun xbu'ka'tz.

²⁷ Nin banwok cobt argoy nin tz'iswok cyen te yi lantar tibe'n tzaj mu'ḫ tal kale na icy'e't yi c'albil tetz.

²⁸ Nin ba'n tzic'al wok cu'n yi cob argoya'tz yi at te yi ne'ḫ xbu'k te yi cob argoy yi at te yi lantar. Nin c'alwok tan cob tal ne'ḫ c'albil yi txib yubil. C'al wok cu'n tan qui jatxol tib yi ne'ḫ xbu'k tu yi lantar.

²⁹ Ej nin cyakil tir yil tz'oc Aarón xe ama'l yi wi'nin xanil tan yol swetz, tz'ul tcy'al yi chibi' yi e' xonl Israel yi se'ij te'jak yi balaj c'uba'tz yi at

swutz yi tal ne'x̄ xbu'ka'tz† yi at wutz c'u'l nakajil yi talma'. Tz'ul tzun tx'akx chibi' yi e' xonl Israel tinc'u'l.

³⁰ Ma yi Urim tu Tumim,‡ ak'wok cu'n tc'u'l yi ne'x̄ xbu'ka'tz yi at wutz c'u'l. Ak'wok cu'n bantz ta'te'n wutz c'u'l, nin cy'a'n nintz ta'n yil tz'ocopon tzinwutz tan yol.

³¹ "Ej nin ncha'tz banwok yi xbu'k yi tz'ocopon jak' yi lantar. Txib cu'n tz'an yubil.

³² Ej nin nicy'al yi jun xbu'ka'tz ba'n tzic'aple'n kul. Nin stzi'ak yi kul ba'n tz'oc baltz'e'n tan qui katze'n. Cho'n sbne' cyen chi na ban jun colbaj.

³³ Cho'ken e'chk yubil stzi'ak yi xbu'k. Woloji'n tztulej. Nin ba'n xcon yi xbu'k yi txib yubil tu xk'ayk'uj nin cyak. Nin ba'n tziban wok e'chk tal campanu' yi oro cu'n tan toque'n stzi'ak yi xbu'ka'tz.

³⁴ Je puntil tztuleje'j, jun woloj nok' nin jun campanu' tz'an, jalen yil bnix cyakil yi stzi'ak yi xbu'k.

³⁵ Tajwe'n tz'oc jun xbu'ka'tz te Aarón yil tz'oc tan banle'n yi munl xe yi mantial. X̄ch'ink e'chk campanu' yil tz'oc Aarón xe yi ama'la'tz yi wi'nin xanił nin yil tz'el tzaj. Kol xom te e'chk ca'wla'tz quil tzun lquim i'-tz.

³⁶ "Ncha'tz tajwe'n tan bnixe'n jun tal ne'x̄ placa yi oro cu'n, nin ba'n tz'oc cobox yol te'j chi na ban

† **28:29** Yi ne'x̄ xbu'k ncha'tz na bi'aj "pectoral" nka "pectoral de juicio" le castiy. Ej nin i'tz kale at cu'nt yi Urim tu Tumim. Ej nin cho'n na oc wutz c'u'l yi wi'tz pale'. ‡ **28:30** "Yi Urim tu yi Tumim" i'tz cob tal ne'x̄ c'ub yi xconak cyak'un yi e' wi'tz pale' tan lajluchaxe'n yi tajbil Ryos. Ej nin cho'n at cu'n tul yi ne'x̄ xbu'k yi at wutz c'u'l yi wi'tz pale'.

yi na bnix jun sey. Nin je yi yole'j yi tajwe'n tz'oc te'j: 'Xansa'n cho't tan kaxcone'n tetz Jehová yi kaRyosil.'§

³⁷ Yi jun tal ne'x placa-a'tz ba'n tz'oc swutz plaj yi xbu'k yi tz'ocopon te yi wi', nin c'alwok cyen tan jun xbu'k yi txib yubil bantz cyaje'n cyen junawes te yi xbu'ka'tz.

³⁸ Yi jun tal ne'x placa-a'tz tajwe'n yil cyaj cyen wutz plaj Aarón yil tz'ocopon i' tzinwutz tan toye'n yi cyoy yi e' intanum, yi e' xonl Israel, na yi tetz munl i'tz tan toye'n yi cyoy yi e' xonl Israela'tz tan jople'n cyakil quil yi juchij cya'n te cyakil e'chk takle'n yi wi'nin xtxintxal. Ej nin yil wil yi jun placa-a'tz chintzatzink te cyoy.

³⁹ "Banwok yi jun xbu'k yi chitpu'n nintu' yi at yubil tzi'ak tan lino. Ncha'tz yi xbu'k yi jepon te yi wi', lino cu'n tz'an. Ej nin ncha'tz banaj jun c'albil. Chemij tzitulej wok. Nin chin c'otij cu'n tz'an.

⁴⁰ Ncha'tz tz'an be'ch cyetz yi e' cy'ajl Aarón. Banwok jujun chixbu'k yi chitpu'n nintu' nin jujun chic'albil tu yi xbu'k yi jepon te chiwi'. Banaj yi je'j tan jale'n chik'ej.

⁴¹ "Ya'stzun yi be'ch cyetz yi awutzicy scyuch' yi e' tetz cy'ajl yi xconk tan awekol e'. Ej nin ncha'tz tajwe'n yil je' aceit xchiwi' tan chibixbaje'n sju' chimunl, na tajwe'n tan chixansaje'n tan cyoque'n tetz pale'.

§ 28:36 "Xansa'n cho't tan kaxcone'n tetz Jehová, yi kaRyosil," na elepont yi "jatxij che' ntin tan chixcone'n tetz Ryos". Ncha'tz kutane'n ketz jalu', yi o' creyent, xansa'n cho'. Qui'c ketz kil swutz Ryos na ja wi't quim katx'ixwatz, nin jatxij cho' tan kaxcone'n tetz Ryos.

⁴² Ncha'tz banwok ne'x̄ wex tan toque'n scye'j tan tewe'n chiwankil.

⁴³ Nin yil cho'c wutzk'anil yi ama'l kale tz-inc'ulwit wib scyuch' tan banle'n chimunl tajwe'n yi at yi ne'x̄ wexa'tz scye'j. Tajwe'n tan chixome'n Aarón scyuch' yi e' cy'ajl te yi xtxolbila'se'j tan qui jale'n quil, bantz qui chiquime'n. Yi jun leya'tz i'tz tetz Aarón scyuch' yi e' cy'ajl tu cyakil chixonl sbne' opon tunintz.

29

Yi xtxolbil tan xanse'n jun pale'

¹ "Je xtxolbile'j yi tajwe'n tan abnol yil c̄xo'c tan chixansaje'n yi e' pale'. Cy'aj tzaj jun ne'x̄ wac̄x̄ yi mam tu cob tal ne'x̄ cne'r yi mam yi qui'c chiyab, nin qui'c mu'x̄ chiyana'sil.

² Ncha'tz banaj cobox pam yi qui'c xtx'amil tan balaj jarin. Ncha'tz banaj cobox torta nin cobox wotz' yi na bnix tan jarin. Ej nin ba'n tz'oc mu'x̄ tal aceit swutz.

³ Yil bnix, ba'n cu' tul jun tal ne'x̄ mi't nin tz-ity'aj wok nin swutz yi mantial. Ncha'tz tz'an jun tal ne'x̄ wac̄x̄ yi mam tu cob tal ne'x̄ cne'r yi e' cu'n mam.

⁴ Ej nin cy'ajwe' nin Aarón scyuch' yi e' cy'ajl stzi' yi puertil yi mantial kale na kac'ul wit kib tu intanum. Ej nin ba'n chicu' tan jichi'n.

⁵ Ncha'tz ba'n tzacy'aj nin yi be'ch cyetz yi ja bnix. Nin wek cu'n Aarón tan yi be'choka'tz. Ak' cyen yi xbu'k yi chitpu'n nintu', tu yi junt yi at yubil stzi'ak. Ncha'tz ak' cyen yi lantar yi na bi'aj efod, tu yi ne'x̄ xbu'k yi tz'ocopon wutz c'u'l. Ej nin c'al cyen yi c'albil xe c'u'l.

⁶ Ncha'tz ak'e'n yi xbu'k te wi' nin ak' cyen yi jun tal ne'x̄ placa swutz.

⁷ Nin cy'ajwok nin aceit yi na xcon tan chixanse'n yi e' pale'. Nin ba'n tzakoje'n twi' Aarón tan xanse'n tan toque'n tetz jun pale'.

⁸ Ncha'tz chiban yi e' cy'ajl tajwe'n yil che' awek tan yi xbu'k yi chitpu'n nintu'.

⁹ C'al cyen yi c'albil xe c'u'l Aarón. Ncha'tz tzawulej yi e' cy'ajl. Ej nin ak'e'n yi xbu'k te chiwi'. Tan yi xtxolbila'se'j tzaxanse' Aarón scyuch' yi e' cy'ajl te chimunl. Yi jun munla'tz i'tz tetz sbne' opon tunintz.

¹⁰ "Ej nin ncha'tz cy'aj wok nin yi jun tal ne'x̄ wacx̄ yi mam swutz yi mantial kalel kac'ulwit kib tan je'n cyak'ol Aarón scyuch' yi e' cy'ajl chik'ab tibaj yi wi'.

¹¹ Biycu'n yi jun tal ne'x̄ wacxa'tz tzinwutz stzi' yi puertil yi mantial kalel kac'ulwit kib.

¹² Yil tziyiw wok cu'n yi jun tal wacxa'tz ba'n tziyiw wok yi x̄ch'el nin tz'aj cyen mu'x̄ chich' tan yi ak'ab te yi e'chk tuc' yi at te yi patbil tx'ixwatz. Ma yi mas chich', ba'n tzikoj cyen xe yi patbil itx'ixwatz.

¹³ Ma cyakil yi until yi tal wacx̄ chi tane'n yi at te'j yi xtx'otx', nin chi tane'n yi at te'j yi xtxicunil, cy'aj wok len tan pate'n tibaj yi patbil itx'ixwatz.

¹⁴ Poro yi x̄chi'bel tu yi stz'uml tu xtxa' yi wacx̄ tajwe'n yi cho'n tz'oc stz'e'se'n joylaj len yi ama'l kale atixe't. Na i'tz jun itx'ixwatz tan jale'n cuybil ipaj.

¹⁵ "Ej nin ncha'tz ba'n tzicy'aj wok nin jun scyeri yi cob cne'ra'tz swutz yi mantial tan je'n chik'ol Aarón scyuch' yi e' cy'ajl chik'ab tibaj yi wi'.

16 Ba'n tzibiy wok cu'n nin ba'n tzichit wok cyen yi xch'el xljajak yi patbil itx'ixwatz.

17 Ej nin ba'n tzipiḡ wok cu'n yi jun cne'ra'tz nin tx'aj wok yi lasu' tu yi e'chk tkan, nin junit tz'an yi wi' tu yi mas piḡa'l.

18 Nin ba'n tzapat cyakil yi xchi'bel yi jun cne'ra'tz wi yi patbil itx'ixwatz, tetz jun balaj oy tan c'o'caxe'n tzinwutz.

19 "Ej nin ba'n tzitcy'aj wok nin yi junt cneru' tan je'n cyak'ol Aarón scyuch' yi e' cy'ajl chik'ab tibaj.

20 Ej nin biy wok cu'n yi jun cne'ra'tz nin te yi xch'el ba'n tzatz'aj cyen mu'ḡ tal te yi chiḡchin Aarón nin yi e' cy'ajl. Tajwe'n cho'n tz'oc yi chich'a'tz te jalaj chiḡchin yi sbal. Ncha'tz tz'an te mamil yi wi' chik'ab. Ba'n tz'oc tz'ajij yi chich' te yi sbal. Ej nin ncha'tz tz'an mamil yi wi' quikan, yi jalaj chisbal. Ma yi sowril yi chich' chite'n tibaj nin solte'j yi patbil itx'ixwatz.

21 Cy'aje'l tzaj mu'ḡ te yi chich'a'tz tib yi aceit yi na xcon tan xanse'n jun tan toque'n tetz pale' nin ban tzachit nin te Aarón tu yi be'ch tetz nin ncha'tz scye'j yi e' cy'ajl tu yi be'ch cyetz. Tan yi xtxolbile'j xchixansok Aarón scyuch' yi e' cy'ajl nin ncha'tz tz'an yi be'ch cyetz.

22 "Kalena's tzun tzacy'aj len yi xepu'il yi at te yi je' nin yi at te yi xtx'otx' nin yi at te yi lasu'. Nin ncha'tz cy'aj len yi cob xtxicunil nin cyakil yi xepu'il yi at te'j, tuml yi jalaj cux yi sbal, na i'tz yi jun ne'ḡ cne'r yi mam yi xconk tan chixanse'n yi e' pale'.

23 Ej nin ncha'tz cy'aje'n jun pam te yi pam yi at tc'u'l yi tal ne'ḡ mi't yi at xe yi mantial tzinwutz.

Ncha'tz cy'aje'n jun tort tu jun wotz' yi banijt te jarin yi at aceit swutz.

²⁴ Ak'wok cyakil yi e'chk takle'na'tz tetz Aarón scyuch' yi e' cy'ajl nin ba'n cyak'e'n nin chichuque'n tzinwutz.

²⁵ Yil bnix cyen yi jun xtxolbila'tz ba'n tzacy'aje'n tzaj yi e'chk takle'na'tz yi at chik'ab nin ba'n tzapat cu'n tibaj yi patbil itx'ixwatz tuml cyakil yi wankil yi bajx cne'r.* Banaj yi xtxolbile'j bantz itoyil jun balaj oy swetz yi wi'nin c'o'cal, jun oy yi pati'n cu'n tz'an.

²⁶ "Yil cǎo'c tan xanse'n Aarón ba'n tzacy'aj cyen yi wutz c'u'l yi cneru' yi nquim tan chixanse'n Aarón nin ba'n tzachuque'n tzinwutz. Ej nin yi jun piǎ chi'baja'tz awetz sbne'.

²⁷ Jatxle'n yi wutz c'u'l tu yi k'ab yi cneru' yi nquim tan chixanse'n Aarón na cyetz sbne', tetz chichib.

²⁸ Cyetz Aarón sbne' scyuch' yi e' cy'ajl. Nin yi xtxolbile'j i'tz jun ley yi tajwe'n tan chibnol yi e' xonl Israel sbne' opon tunintz yil cyak' chitx'ixwatz tzinwutz. Nin yi jun oya'tz ni'cu'n chi nak chitzan tan toye'n swetz tan ǎchajle'n yi ja wi't jal tzatzin paz skaxo'l tzituch'.

²⁹ "Ma yi be'ch tetz Aarón, ba'n cyaj cyen tk'ab yi e' xonl i' yil quim, yil chibixe' tetz pale', nin yil tz'ak'lij yi ca'wl scyetz tan cyoque'n tetz pale'.

³⁰ Yi jun pale'a'tz yi tz'ocopon cyen tetz xel Aarón yil quim, ej nin yil tz'oc le ama'l kalel kac'ulwit kib, tajwe'n tan xcone'n yi be'choka'tz ta'n tetz juk k'ej.

* **29:25** Yi na patij cyakil yi wankil jun chitx'ixwatz, na bi'aj "holocausto" le castiy.

31 "Ma yi xchi'bel yi cneru' yi nquim tan xansaje'n Aarón, ba'n tzitcy'aj nin tc'u'l jun ama'l yi xansa'nt, nin ba'n tzitxicwoktz.

32 Ba'n tzawak' scyetz Aarón scyuch' yi e' cy'ajl tan chibajsal yi xchi'bel yi cneru'a'tz na jatxijt tetz Ryos. Ncha'tz tz'an yi pam yi at tul tal ne'x mi't, e' chibajsan. Ba'n baj cya'n stzi' yi puertil yi mantial kale kac'ulwit kib.

33 Tajwe'n tan baje'n cya'n, na ya'stzun yi oy yi ncyak' swetz tan jople'n yi quil nin tan chibixbaje'n tetz pale'. Poro qui'c cuj tan bajsajal junt, na nk'e'tz alchok scyetz lbajsan yi e'chk takle'na'tz, na xansa'nt swutz Ryos.

34 Ma yi kol sowrin mu'x tetz junt k'ej, mpe ik yi pam nka yi chi'baj tajwe'n tan cwe'n ipatil wok na xansa'nt tetz Ryos, nin qui'c cuj tan bajsajal junt.

35 "Banaj bin cyakil yi xtxolbila'tz te'j Aarón scyuch' e' cy'ajl chi nwal tzatz. Juk k'ej tzabne' tan chixanse'n nin tan tak'le'n yi ca'wl scyetz.

36 Tul yi jujun k'ej te yi yuk k'ejat'z, tajwe'n tan awoyil jujunt tal ne'x wacx yi mam tetz yi chitx'ixwatz tan jale'n cuybil chipaj tzinwutz. Tajwe'n tan axansal yi patbil chitx'ixwatz tan jun chitx'ixwatz yil xcon tan jale'n cuybil chipaj nin ba'n tzakoj nin aceit tibaj tan xansaje'n.

37 Juk k'ej tzaban tan pate'n yi e'chk itx'ixwatz tibaj yi patbil tetz tan jale'n cuybil ipaj. Tan yi xtxolbila'tz, tzaxanse' yi jun patbil tx'ixwatza'tz. Chin xan nin sbne', na al scyetz jun yil smac cyen yi jun patbil tx'ixwatza'tz, xanse' tib tantu' yil smac cyen.

Yi e'chk oy yi stz'ak'lok cyakil k'ej

38 "Cyakil k'ej tajwe'n tan apatil cob tal ne'x cneru' yi ja tz'ak jun yob cya'n. Eli'ch yi jun xtxolbila'se'j te'j ac'u'l.

39 Ba'n tzapat jun scyeri yi cob ne'x cne'ra'tz jalchan nin ba'n tzapat yi junt cwe'n k'ej.

40 Tetz tuch' yi bajx cne'r tajwe'n tzawoy cyaj liwr balaj jarin tu jun litr aceit oliw. Ej nin ba'n tzakoj nin jun litr win tibaj tetz jun oy tzinwutz.

41 Ite'n nin tz'ana'tz cyakil yil tzitoy yi jun cne'r cwe'n k'ej. Tajwe'n tan awak'ol yi jarin tu yi aceit nin yi vino, na i'tz jun oy yi tajwe'n yil pat-xij cyakil cwe'n k'ej tan c'o'caxe'n tzinwutz.

42 Ya'stzun yi e'chk oy yi tajwe'n yil tzitak' wok swetz nin yi sbne' opon tunintz tajwe'n tan itk'ol yi e'chk oya'tz. Ncha'tz chiban yi e' icy'ajl. Ba'n cxopon wok tan toye'n yi oya'tz stzi' yi mantial, yi mantiala'tz kalel lna'te't tan ich'iwe'n wok tan kajilone'n tzituch'.

43 Cho'n sna'tok le ama'la'tz tan kilol kib tzituch' wok yi axwok xonl Israel. Ej nin yi jun ama'la'tz chin xan nin sbne', na cho'n sna'toktz tul.

44 Tzinxansaje' bin yi mantial kalel kac'ulwit kib scyuch' yi e' xonl Israel. Ncha'tz sbne' yi pat-bil itx'ixwatz, tzinxansaje'. Ej nin ncha'tz tzinxansaje' Aarón scyuch' yi e' cy'ajl, tan chixcone'n tetz pale' tzinwutz.

45 Sna'tok xchixo'l yi e' xonl Israel nin nocopon tetz chiRyosil.

46 Tan yi xtxolbile'j tz'elepon chitxum tetz yi in yi chiRyosil nin Cyajcawil. Tz'elepon chitxum tetz yi in yi jun yi e' elsan tzaj Egipto tan wa'te'n xchixo'l, in chiRyosil, yi Cyacawil.

30

Yi patbil insens

¹ "Ncha'tz banwok jun patbil insens tan yi tze' acacia.

² Tajwe'n yi cyaj xtx'u'cnaki'n tz'an. Ej nin ca'wunak o' centimetr tz'an yi tkan nin ca'wunak o' centimetr tz'an yi wutz. Ej nin jun mutx' tu lajuj centimetr tz'an yi wutz tkan. Ej nin yi e'chk tal tuc' junit tz'an yi bambil tetz.

³ Ba'n tz'oc oro ita'n tan jople'n cyakil. Ncha'tz tz'an yi cyaj xljaj tu yi e'chk tal tuc', oro cu'n tz'oc te'j. Ej nin ba'n tz'oc jun yubil chi tane'n jun tal cornis tzi'ak, yi oro cu'n.

⁴ Nin tzak' yi cornisa'tz ba'n tz'oc cyaj argoy yi oro cu'n. Cucob le jalajchak. Na xconk tan toque'n jun k'a'j tan palche'n.

⁵ Ma yi e'chk k'a'jila'tz ba'n tziban wok tan yi acacia. Ej nin ba'n tz'oc oro ita'n te'j tan jople'n cyakil yi tze'.

⁶ Ej nin yil bnix yi jun patbil insensa'tz ba'n tzitak'wok cyen swutz yi xbu'k yi at swutz yi caḡa' kale atit yi quiwel yi katrat yi ja bixe' skaxo'l tzituch'. Cho'n tz'oc mero swutz cu'n yi jopsel yi caḡa' kalel kac'ulwit kib tzituch'.

⁷ Ej nin cyakil jalchan yil tz'oc nuc'le'n yi jun chin cantil yi juk cu'n wi' at, ba'n spat Aarón yi insens yi at wi'nin c'o'cal tibaj yi jun patbil insensa'tz.

⁸ Ncha'tz tz'an cwe'n k'ej yil tz'oc i' tan tocse'n k'a'kl yi jun cantila'tz, ba'n spat i' insens tibaj. Yi jun xtxolbile'j tajwe'n tan ixome'n te'j sbne' opon tunintz.

⁹ Qui'c cuj yi nink tzipat wok junt tx'akaj insens nka jun itx'ixwatz tibaj. Nin qui'c cuj tan toque'n tk'ol alchok jilwutz oy tibaj chi tane'n jarin nka win.

¹⁰ Yi jun patbil insensa'tz xansok ntin tetz wetz, nin jun ntzi' tir tul jujun yob tz'ocopon Aarón tan tak'le'n cyen yi xch'el yi itx'ixwatz yi tzipate' tan jale'n cuybil ipaj tzinwutz. Tajwe'n tan itoyil yi jun oya'tz jun tir le jujun yob. Na te'jak yi tuq'uil yi jun patbil insensa'tz cho'n jepon yi xch'el yi itx'ixwatz yi tzitk'e' swetz tan jale'n cuybil ipaj.”

Yi cutxuj yi tajwe'n tan cyak'ol cyakil

¹¹ Itzun bantz nintzun jilont Ryos tetz Moisés, itzun taltz:

¹² “Yil cxo'c tan cyajle'n cyakil yi e' xonl Israel tajwe'n yil cyak' len jun cutxuj tan chiclaxe'n tan qui saje'n jun quimichil xchiwutz, tan paj yi tz'ocopon cyajle'n.

¹³ Cyakil yi e' yi ja wi't tz'ak chitiemp, tajwe'n tan cyak'ol yi jun cutxuja'tz. Nin i'tz o' tz'el jun ons sakal, ni'cu'n tu me' sakal te yi jilwutz pwok yi banijt tan xcone'n le mantial.

¹⁴ Cyakil yi e' yaj yi ja tz'ak junak yob cya'n nka mas, tajwe'n tan cyak'ol yi chicutxuj swetz.

¹⁵ Nin yil cyak' yi e' xonl Israel chicutxuj, tajwe'n yi nicy' nintu' tz'an. Quil sc'ul yi nim tcu'n stak' jun ric, nin ncha'tz quil sc'ul yi mu'xe'nk ltak' jun me'ba'. Ma na tajwe'n yi nicy' nintu' chibaj ben yil cyak' chicutxuj tan qui chiquime'n.

¹⁶ Ma yil cyak' yi xonl Israel yi chicutxuj, yi scyak'e' tan qui chiquime'n, ba'n tzamolnin tircu'n, nin ba'n tzacy'aj nin xe yi mantial, na cho'n xconktz. Nin yi jun txolbila'tz xconk tan

na'wse'n swetz yi ja cyak' yi e' xonl Israel yi chicutxuj tan qui chiquime'n," stzun Ryos bantz tetz Moisés.

Yi jun chin wutzile'n plancan yi brons cu'n

¹⁷ Itzun bantz nintzunt jilon Ryos tetz Moisés itzun taltz:

¹⁸ “Banwok jun chin wutzile'n plancan yi brons cu'n tz'an tircu'n tu yi xe'. Na xconk tetz tx'ajbil. Yil bnix, ba'n tzitak' wok quen txo'l yi mantial tu yi patbil itx'ixwatz. Ej nin nojswok cu'n tan a'.

¹⁹ Na xconk yi a' tan Aarón scyuch' yi e' cy'ajl tan xtx'ajle'n chik'ab tu quikan.

²⁰ Na tajwe'n tan chitx'ajone'n Aarón scyuch' yi e' cy'ajl yil cho'c xe yi mantial kalel kac'ulwit kib. Ncha'tz yintaxk cho'c tan banle'n chimunl swutz yi altar tan pate'n yi cyoy tzinwutz, tajwe'n tan chitx'ajone'n tan qui chiquime'n.

²¹ Sbne' opon tunintz i'tz jun ley tetz Aarón scyuch' yi e' cy'ajl, yi tajwe'n tan chitx'ajol yi chik'ab tu quikan tan qui chiquime'n yil cho'c xe yi mantial,” stzun Ryos bantz.

Yi aceit yi xconk cyakil rat xe yi mantial

²² Jilone'nt tzun Ryos tetz Moisés itzun taltz:

²³ “Ba'n tzajoy e'chk balaj xtze' yi na xcon tan banle'n yi e'chk perfum. Molaj coblaj liwr mirra, nin kak liwr canel, tu kak liwr yi jun jilwutz aj yi wi'nin c'o'cal.

²⁴ Nin ba'n tzajoy kak liwr yi balaj xtze' casia. Ba'n tzama'laj chi yi ma'lbil yi na xcon xe yi mantial. Ncha'tz joyaj ox litr tu ni'cy aceit oliw.

²⁵ Te cyakil yi e'chk balaj perfuma'tz yi tzajoye', ba'n tzaban jun jilwutz aceit yi at xanil. Xconk tan

xanse'n yi mantial. Ba'n tzaban yi aceita'tz chi na ban banle'n yi e'chk balaj perfum. Ya'stzun yi aceit yi wi'nin xanil yi xconk awa'n tan xansaje'n cyakil yi mantial tuml yi at txe'.

²⁶ Yil bnix yi perfuma'tz, ba'n tzun c̄xo'c tan kojle'n te yi mantial kalel kac'ulwit kib. Ncha'tz na taj tzakoj cyen te yi cāxa' kale atit yi quiwel kayol.

²⁷ Ncha'tz tz'an wi yi mes kale na je't yi pam yi xansa'nt, tu yi cyakil yi ma'cl yi na xcon te'j. Ncha'tz tz'an yi jun chin wutzile'n cantil yi juk cu'n wi' tuml yi e'chk ma'cl yi na xcon te'j. Tajwe'n tan toque'n kojij yi aceita'tz te'j. Nin ncha'tz tz'an yi patbil insens.

²⁸ Nin tajwe'n tan je'n akojol tibaj yi patbil itx'ixwatz tu yi cyakil yi e'chk ma'cl yi na xcon te'j. Ncha'tz tz'an yi jun chin wutzile'n plancan tu yi xe' tajwe'n tan je'n akojol tibaj.

²⁹ Tan yi txolbila'tz tzaxanse' yi e'chk ma'cla'tz nin chin xan nin sbne', nin alchok scyetz yil smac cyen yi e'chk ma'cla'tz xansaj tib tantu' yi smac cyen.

³⁰ "Ncha'tz tajwe'n tan je'n akojol yi aceit twi' Aarón tan xanse'n. Ncha'tz yi e' cy'ajl tajwe'n tan abnol yi jun txolbila'tz scye'j bantz chixcone'n swetz tetz pale'.

³¹ Nin ba'n tzawal yi txolbile'j scyetz cyakil yi e' xonl Israel nin je tzawale'j: 'Sbne' opon tunintz ntin xconk yi jun jilwutz aceite'j tan xanse'n yi e'chk takle'n yi xconk tzinwutz.

³² Ej nin yi jun aceita'tz quil tzitak'e'n wok x̄chiwi' alchok wunak. Nin quil tziban wok junt clas aceit swutz yi je'j. Na yi aceit xansa'nt, nin na taj yil tzitek wok x̄chi'.

33 Alchok scyetz yil sban junt tx'akaj aceit yi ni'cu'n tu yi je'j nin kol xconsaj, tz'elpon laju'n tzixo'l wok,'” stzun Ryos bantz.

Yi insens

34 Ej nin ncha'tz tal Ryos tetz Moisés: “Ba'n tzajoy yi e'chk jilwutz takle'ne'j: yi k'olil yi sturaqui, tu jun jilwutz x̄mecy' yi patu'n tzawulej, tu junt jilwutz k'ol yi na jal te jun wi' tze' yi na bi'aj gálbano, tu insens puro. Nicy' nintu' ma'lbil te yi jujun k'ol.

35 Tan yi e'chk c'o'csbila'tz ba'n tzaban jun balaj insens, yi chin xan nin sbne'. Na taj yi cwenta cunin tzaban tan banle'n chi na ban jun balaj bnol perfum.

36 Ba'n tzajocy'e'n mu'x̄. Chin coch' nin tzawulej. Ba'n tzun ben awuk'e' swutz yi caxa' kale atit yi quiwel kayol. Yi jun insensa'tz chin xan nin sbne'.

37 Qui'c cuj tan ibnol wok jun tx'akaj insens tan xcone'n tzitetz chi yi jun tx'akaja'tz. Na yi jun insensa'tz i'tz tetz wetz nin chin xan nin sbne'. Ncha'tz chin xan nin sbne' tetz itetz.

38 Alchok scyetz yil sban junt tx'akajt insens yi ni'cu'n c'o'cal tan xcone'n tu' tetz, tz'elepon laju'n x̄chixo'l wok.”

31

Yi e' ak'unwil yi bnon yi mantial tuml yi e'chk ma'cl

1 Itzun bantz nin jilont junt tir Ryos tetz Moisés itzun taltz tetz:

2 “Moisés bit tzaj, ja wi't je' intxa'ol jun xonl Judá yi na bi'aj Betzaleel, i' cy'ajl Uri. Ej nin i' jun scyeri e' mam Hur.

³ Ja wi't wak' yi inespíritu tetz nin ja wi't wak' tajtza'kl tu yi xtxumu'n. Nin chin list nin i' sbne' tan banle'n wi'nin e'chk takle'n.

⁴ Ej nin xcyek i' tan xtxumle'n nin tan banle'n e'chk balaj ak'un te oro, sakal tu brons.

⁵ Xcyek i' tan chinuc'le'n yi e'chk balaj c'ub tan chiyube'n mas nin tan chiwekle'n. Ncha'tz xcyek tan se'le'n balaj tze' tan yube'n. Xcyek te alchok jilwutz ak'unil.

⁶ Ncha'tz tz'ocopon Aholiab tetz xch'eyum i'. Yi jun Aholiaba'tz i' cy'ajl Ahisamac yi xonl Dan. Nin cyakil yi e' yi at cyajtza'kl, ja wak' mas cyajtza'kl tan banle'n cyakil yi e'chk takle'n yi nwal tzatz,

⁷ chi tane'n yi mantial kalel kac'ulwit kib tu yi caña' kale atit yi quiwel kayol tuml yi jopsel yi jun caña'a'tz. Ncha'tz ja wak' cyajtza'kl tan banle'n cyakil yi e'chk ma'cl yi na xcon xe yi mantial,

⁸ chi tane'n yi mes tu cyakil yi e'chk ma'cl, nin yi jun chin wutzile'n cantil yi oro cu'n sbne' tu yi patbil insens.

⁹ Ncha'tz tan chibnol e' yi patbil itx'ixwatz tu yi e'chk ma'cl yi na xcon te'j, nin yi jun chin wutzile'n plancan tu yi wi'txlil.

¹⁰ Nin ja wak' cyajtza'kl tan stz'isle'n yi balaj be'chok yi xconk tetz Aarón scyuch' yi e' cy'ajl, na xconk be'ch cyetza'tz yil cho'c tan banle'n chimunl tetz pale' tzinwutz.

¹¹ Ncha'tz ja wak' cyajtza'kl tan cyoque'n tan banle'n yi aceit yi na xcon tan xanse'n jun takle'n. Nin ncha'tz yi insens yi spat-xok xe yi mantial. Tajwe'n tan chibnol yi ak'un chi nwal tzatz," stzun Ryos bantz.

Yi jun k'ej ujle'n

¹² Ncha'tz tal Ryos tetz Moisés:

¹³ “Ma jalu' Moisés, na waj yil cǵjilon scyetz cyakil yi e' xonl Israel nin ba'n tzawal yi xtxolbile'j scyetz: ‘Na waj yil chiban tane'n yi inca'wl te yi e'chk k'ej tetz ujle'n. Na ya'stzun jun techl yi copon skaxo'l tzituch' sbne' opon tunintz tan tele'n itxum tetz yi I ina'tz yi itajcawil, nin I ina'tz intxa'one'n ax wok.

¹⁴ Tajwe'n tan ixansal wok e'chk k'eja'tz. Nin tajwe'n tan itekal ǵchi'. Ej nin alchok scyetz yi quil xom te yi xtxolbile'j tajwe'n tan cwe'n biyij. Nin yi e' yil chak'uj te yi jun k'eja'tz sotzel wutz ǵchibne'.

¹⁵ Ej nin ba'n xak'uj wok kak k'ej le sman. Poro le juki'n k'ej i'tz jun ke'j ujle'n yi xansa'nt tan Ryos. Ej nin al scyetz jun yil tz'ak'uj te yi jun k'eja'tz squimok.

¹⁶ Cha'stzun te tajwe'n tan chixome'n yi e' xonl Israel te yi jun ca'wle'j na tajwe'n tan chibnol tane'n yi jun k'ej ujle'n. Na i'tz jun trat yi ja bixe' skaxo'l tzituch' nin tu yi chixonl sbne' opon tunintz.

¹⁷ Sbné' opon tunintz, i'tz jun techl yi scyajk cyen skaxo'l tzituch' wok yi axwok xonl Israel. Na kak intzi' k'ej mimban tan banle'n yi tcya'j tu yi wuxtx'otx', ma le juki'n k'ej qui nnak'uj ma na ja nuje',’” stzun Ryos bantz tetz Moisés.

¹⁸ Yi wi't jilone'n Ryos tetz Moisés wi'wtz Sináí nintzun tak' i' cob lepaj c'ub kale tz'ibane't yi tetz ca'wl. Ej nin i' tz'iban tetz tan yi tetz k'ab.

32

Yi bnixe'n yi teblal yi ne'ǵ wacǵ yi oro cu'n ban

¹ Ej itzun bantz yi quilol yi e' xonl Israel yi lolch nin na cu'ulo'k Moisés wi'wtz, nintzun e' bentz tan yol tetz Aarón. Itzun cyaltz:

—Or, Aarón, banaj jun karyosil tan bajxe'n cu'n skawutz tan xchajle'n kabe', na qui na kil yi mbi mban Moisés, yi jun yi nke'lsan tzaj Egipto, che'ch tzun bantz tetz Aarón.

² Nintzun tal Aarón scyetz:

—Ba'n bin tzitcy'aj wok tzaj yi tc'u'l chiχchin yi e' itxkel, e' icy'ajl tu e' ime'l. Ba'n tz'ul ita'n swetz.

³ Yi quibital yi e' xonl Israel, cyoque'n tzuntz tan telse'ne'l tzaj e'chk tc'u'l chiχchin, nin e' ben tan tak'le'n tetz Aarón.

⁴ Yi wi't molxe'n yi e'chk oroja'tz tan Aarón nin octz ta'n wi k'ak', kalena's tzun cwe'n ta'n tul jun molt tan banle'n jun teblal jun ne'x wacx. Yi bnixe'n, nintzun octz tan nicy'se'n tan skub. Yi bnixe'n yi jun teblala'tz nintzun tal i'-tz scyetz cyakil yi e' xonl Israel:

—Je yi iryosile'j yi nxcye' tan itelsene'l tzaj Egipto.

⁵ Ncha'tz oc Aarón tan banle'n jun patbil tx'ixwatz swutz yi jun teblala'tz yi oro cu'n. Yi bnixe'n ta'n, nintzun taltz:

—¡Eklen kaban jun chin wutzile'n k'ej tan tak'le'n k'ej kajcawe'j! stzun Aarón scyetz.

⁶ Ma yi tule'n skil le junt eklok, chin jalchan cunin tzun chic'ase'ntz tan pate'n cu'n

chitx'ixwatz.* Ej nin tan toye'n chitx'ixwatz swutz yi teblal yi ne'x̄ wacx̄a'tz, yi na x̄chaj yi ja wi't jal tzatzin paz tu chiryosila'tz. Yi wi't cyoyil yi e'chk chitx'ixwatz nintzun e' baj cu' c'olchoktz tan wa'a'n te'j yi chi'baj te yi chitx'ixwatz tetz tzatzin paz. Ej nin yi wi't chiwane'n nin e' baj octz tan banle'n yi cyetz cyajbil scye'jak yi e' xna'n.

⁷ Ma Kataj Ryos nintzun tal tetz Moisés:

—Ma jalu' Moisés, quilo'k, cun ilwe' yi atanum yi e' yi elnake' tzaj awucy'al Egipto, na tircu'n e' ja chijuch quil.

⁸ Na jalcu'n mme'l chijatxol quib te yi be' yi nwal scyetz tan chixome'n te'j. Qui nin nchixom te'j na ja cho'c tan banle'n jun teblal ne'x̄ wacx̄ yi oro cu'n ncyulej. Nin yi jun teblala'tz ja oc cya'n tetz jun chiryosil na na chitzan tan c'u'laje'n nin tan toye'n nin tan pate'n chitx'ixwatz tetz. Ncha'tz na cyaltz tetz: “Yi june'j, ya'stzun yi jun yi nxcye' tan kelse'ne'l tzaj jak' chi ca'wl yi e' aj Egipto.”

⁹ Ncha'tz tal Ryos tetz Moisés:

—Na wil cyakil yi e' xonl Israel nin na el intxum tetz yi chin x̄can nin chiwi'.

¹⁰ Ma jalu' qui chin axux mas tan chicolche'n na ja je' tzinwutz cyakil yi na chitzan tan banle'n. Cha'stzun te chicopon imbiyol chicyakil. Poro yi aḡatz, quil cḡquim wa'n na tan aḡ ljalwit junt chin wutzile'n nación.

* **32:6** At wi'nin jilwutz chitx'ixwatz. At chitx'ixwatz yi ja baj chipatil tircu'n chiwankil. Ej nin at chitx'ixwatz yi ntin x̄epu'il na baj patij. Ma yi x̄chi'bel, ja baj cya'n tan x̄chajle'n yi ja jal tzatzin paz x̄chixo'l tu Ryos. Cha'stzun te na bi'aj “sacrificio de paz” nka “de reconciliación” le castiy.

11 Toque'n tzun Moisés tan cu'swutzil tetz Ryos nintzun taltz tetz:

—Wajcaw, ¿mbi tzun yi na chi'ch c'u'lu' scye'j yi e' tanumu' yi elnake' tzaj tcy'alu' jak' chica'wl yi e' aj Egipto tan yi teru' poreru'?

12 Ba'n tcu'n quil tak'u' ama'l scyetz yi e' aj Egipto tan chitze'ene'n ske'j yi o' tanumu' na qui cu'n batz scyale': “Ryos nche'lsan yi e' xonl Israel skaxo'l ntin tan chiquimse'n joylaj len nin tan chisotzaje'n junawes tan qui cyaje'n cyen jun chixonl wi munt.” Cha'stzun te Ta' stzajscunu' yi jun xtxumu'nu'a'tz yi copon biyolu' cyakil yi tanumu'.

13 Ulk tx'akx tc'u'lu' Ta' yi yolu' yi talnaku' tetz Abraham tu Isaac nin tetz Israel. Na je bin yi yolu' yi talu' scyetze'j: “Cyakil yi e' axonl chijepon impuc'sal nin cho'n cunin che' wulej chi tane'n yi cyajlal yi tx'uml yi at tcya'j. Ej nin swak'e' yi ama'l scyetz yi ja wi't insuk,” stzun Moisés bantz tetz Ryos.

14 Nintzun je' xtx'ixpul Ryos yi xtxumu'n tan qui't chicwe'n biyol cyakil yi e' xonl Israel.

15 Kalena's tzun taje'n tzaj Moisés wi'wtz. Nin cy'a'n yi cob lepaj c'ub ta'n kale tz'ibane't yi ca'wl Ryos. Yi cob c'uba'tz tz'iba'n len cabil xlaj.

16 Ryos te'n nin bnol tetz yi cob lepaj c'uba'tz. Ej nin i' te'n tz'iban tetz yi e'chk yol yi at swutz.

17 Itzun yi cwe'n mule'n chinaka'jil nintzun ben quibital Josué yi wi'nin chi'ch'ine'n jun c'oloj wunak. Nintzun ben tloltz tetz Moisés:

—Moisés, bit nin. Wi'nin sich' na tzan xchixo'l yi e' katanum, nin yi sich'a'tz i'tz tetz oyintzi'.

18 Poro nintzun tal Moisés tetz:

—Bintzi poro nk'e'tz jun bitz tetz tx'aco'n nin nk'e'tz jun bitz yi bisbil yi qui'k nchitx'acon. Poro yi e'chk bitze'j yi na wit nin i'tz apart.

¹⁹ Ma yi cwe'n mule'n Moisés naka'jil kale ate't chicyakil yi e' xonl Israel nintzun ben tilol teblal yi jun ne'x̄ wacxa'tz tu yi e'chk bixl yi na bajijtz x̄chixo'l. Nintzun saj jun chin chi'ch c'u'laltz tetz i'. Nintzun bentz tan c'oxle'n len yi cob lepaj c'ub yi cy'a'n ta'n ninin e' cu' pixtz yi tele'n c'oxoltz.

²⁰ Ncha'tz ben i' tan ticy'le'n tzaj yi jun teblal wacx̄ yi oro cu'n nintzun oc c'oxol wi k'ak' nin oc i'-tz tan x̄che'je'n jalen yi toque'n tetz puklaj. Kalena'tz bene'n x̄chitol wi a', nintzun cawunin tan baje'n yi a' cya'n.

²¹ Bene'n tzun tlol Moisés tetz Aarón:

—¿Mbi nchiban yi e' wunake'j tzawe'j yi ja chijuch quil tan apaj? stzun Moisés tetz Aarón.

²² —Wajcaw quil chi'ch c'u'lu' swe'j na na tilu' yi e' wunake'j chin chigan nin tan banle'n yi e'chk takle'n cachi'.

²³ Na je bin chiyole'j swetz: “Aarón banaj jun karyosil tan bajxe'n cu'n skawutz tan x̄chajle'n kabe' na qui na kil yi mbi mbajij te'j nocx Moisés yi jun yi nke'lsane'l tzaj Egipto,” che'ch swetz.

²⁴ Nintzun wal wetz scyetz cyakil yi e' yi at oro scyuch': “Ba'n tzicy'aj tzaj swetz.” Ma yi tule'n yi oroja'tz cy'a'n, ja tzun octz wa'n wi k'ak' nin ja el tzaj yi jun teblale'j, stzun Aarón bantz.

²⁵ Ma yi tilol Moisés yi nsken oc yab chiwi' cyakil yi e' wunak tan paj yi qui nin xcye' Aarón tan makle'n chiwutz, nin yi nsken cho'c tetz chitze'lbe'tz e' chicontr,

²⁶ nintzun cu' txiclok stzi' yi puertil yi ama'l kale ate't, nin ben tlol scyetz cyakil yi e' xonl Israela'tz: “Cyakil yi e'u' yi na cyeku' xchi' Ryos, chu'lkenu' swe'j,” chij.

Tircu'n tzun yi e' levita e' opontz te'j.

²⁷ Nintzun tal Moisés scyetz:

—Je yi yol kajcaw yi kaRyosil yi o' xonl Israel: “Cy'ajwok nin yi ispar, nin nque'n wok xchixo'l yi e' itanum, nin nque'n wok xe'ak chipach tan chibiyle'n cu'n yi e' ixonl scyuch' e' itamiw scyuch' yi e' iwisin.”

²⁸ Cyoque'n tzun yi e' levita tan banle'n tane'n yi ca'wl Moisés. Nintzun e' octz tan chibiyle'n cu'n yi e' xonl Israela'tz. Te yi jun k'eja'tz e' quim lo' ox mil yaj.

²⁹ Talol tzun Moisés scyetz yi e' levita:

—Jalu' ja wi't ixansaj itib tan ixcone'n tetz kajcaw na qui nin mijux itib tan chibiyle'n ixonl, yi e' itzicy scyuch' yi e' icy'ajl.† Cha'stzun te stk'e' Ryos yi banl tzitibaj wok.

³⁰ Itzun le junt eklok nintzun tal Moisés scyetz cyakil yi e' wunak yi ate'-tz:

—Yi axwok itetz ja ijuch jun chin wutzile'n itil swutz Ryos. Cha'stzun te jalu' nchimben junt tir tan yol tetz Ryos tan injoyol puntil tan jale'n cuybil ipaj wok, stzun Moisés bantz scyetz yi e' wunaka'tz.

³¹ Pakxe'n tzun junt tir Moisés wi'wtz tan yol tetz Ryos itzun taltz tetz:

—Ta', max c'u'lu' tibaj yi tanumu' na jun cu'n yol ja chijuch jun chin wutzile'n quil swutzu' na ja cho'c tan banle'n jun cyetz chiryosil yi oro cu'n.

† 32:29 Dt 33:8-9; Lc 14:25-35.

³² Poro max c'u'lu' Ta', nink scuyu' chipaj. Poro ko qui', ba'n stzajscunu' yi wetz imbi' tul yi teru' liwru' yi ilu' bnol tetz, stzun Moisés tetz Ryos.

³³ —Ntin chibi' yi e' yi ja chijuch quil tzinwutz ya'stzun yi e' yi tzintzajse' yi chibi' tul yi weri inliwr.

³⁴ Ma aäatz, cy'ajwe' nin cyakil yi e' atanum le ama'l yi alijt wa'n tzatz. Quil cäbisun na yi weri inángel sbajxok tzawutz tan ächajle'n yi ibe'. Poro yil tz'opon yi tiemp tetz xtisya'i'n swak'e' chicaws yi e'a'tz yi ja chijuch quil, stzun Ryos bantz tetz Moisés.

³⁵ Saje'n tzun jun chin wutzile'n chicaws yi e' xonl Israel tan Ryos tan paj yi cyoque'n tan c'u'laje'n yi jun teblal yi bnix tan Aarón te yi oro yi baj chimolol.

33

Yi quicy'e'n yi e' xonl Israel le ama'l kale e' a'te't

¹ Itzun bantz nin tal Ryos tetz Moisés:

—Ma jalu' Moisés wek wok itib nin ncy'e'nt wok tul junt ama'l. Cy'ajwe' nin cyakil yi e' atanum yi nche'l tzaj awucy'al Egipto. Ba'n cxben wok le ama'l yi insuknak tetz Abraham, Isaac, nin Jacow. In suknak scyetz tan wak'ol scyetz yi chixonl.

² Mben inchakol yi wetz inángel tan bajxe'n cu'n tziwutz tan ächajle'n yi ibe'. Ej nin chelepon inlajul yi e' cananeo, scyuch' yi e' amorreo, scyuch' yi e' hitita scyuch' yi e' jebuseo, e' ferezeo nin yi e' heveo.

³ Quilo'k wok le yi ama'l kale atit balaj cojbil. Poro wale' nin tzitetz wok, yi wetz, quil chinxom

nin tzite'j wok, na ko tzun ximbiy wok cu'n tbe' na chin xcan nin tunin ax wok.

⁴ Yi quibital yi e' xonl Israel yi txolbile'j wi'nin tzun chibisune'ntz ta'n, na i'tz cobox yol yi tal Ryos scyetz yi chin bisbil nin. Ej nin qui'c nin jun yi nink mmo'c yi uwaj skul mpe ik yi chixmalk'ab tan paj bis.

⁵ Na nskén tal Ryos tetz Moisés cyakil yi txolbile'j:

—Moisés, alaj scyetz cyakil yi e' xonl Israel: “Yi ax wok itetz ax wok jun c'olój wunak yi chin xcan nin yi iwi'. Yi nink na'tij jun rat tzixo'l wok, xquimok lo' icyakil wa'n. Ma jalu' cy'aj wok len e'chk ituwaj yi cy'a'n ita'n nin swile' yi mbi i ila'tz yi tzimbne' tzite'j.”

⁶ Cha'stzun te qui't nin nxcon e'chk uwaj cya'n jetz yi cyaje'n cyen yi jun ama'la'tz yi na bi'aj Horeb.

Yi jun mantial kale na quilwit quib Ryos tu Moisés

⁷ Itzun bantz nintzun el tcy'al Moisés yi mantial.* Cho'n topone'n ta'n solte'j len kale najlche't. Nintzun oc tk'ol yi bi' tetz: Yi ama'l kale na kac'ulwit kib tu Ryos. Nin cyakil yi e' yi na cyaj yil chijilon tu Ryos, cho'n na xcha'k tan yol tetz i' le ama'la'tz yi at solte'j len kale ate't.

⁸ Ma yi na ben Moisés tan yol tetz Ryos le mantiala'tz, tircu'n yi e' mas xonl Israel na che'l tzaj stzi' yi puertil yi cyetz chimantial, nintzun na

* **33:7** “Yi mantial”, i'tz jun yi ja xcon tetz cobox ntzi' k'ej, na ntaxk bnix yi mero mantial quib yi ntal Ryos tetz Moisés tan banle'n. Ex 36–40.

chixcye' cu'ntz tan xmaye'n nin Moisés, jalen yi na oc i' xe yi mantiala'tz.

⁹ Nin yi na ocoyon Moisés tul yi mantiala'tz, nintzun na cu'ul yi jun boc'oj sbak' tibaj yi jun mantiala'tz. Cho'n tzun na cu'ul stzi' yi puertil yi mantial nintzun na jilon Ryos tetz Moisés.

¹⁰ Itzun yi na quilnin yi e' mas xonl Israel yi na cu'ul yi jun boc'oj sbak'a'tz nintzun na chimeje' cu'ntz stzi' yi cyetz chimantial. Chicyakil na chimeje' cu'ntz tan c'u'laje'n Ryos.

¹¹ Tan yi xtxolbile'j ja chijilon Ryos tu Moisés chi na chijilon cob wunak squibil quib. Ej nin yi ntzaj wi' chiyol nintzun na pakxij tetz Moisés xchixo'l yi e' mas xonl Israel. Poro yi Josué yi cy'ajl Nun, junawes at i' xe yi mantial nin qui na el tzaj i'.

Yi tilol Moisés yi pak'puchal Ryos

¹² Itzun bantz nintzun jilon Moisés tetz Ryos:

—Ma jalu' Ta', na bin tzanu' tan talche'n swetz tan imbajxe'n cu'n xchiwutz yi e' wunake'j yi i'tz yi tanumu', poro qui na talu' swetz yi na scyetz i' junt yi xomok swe'j tan wuch'eye'n. Ncha'tz na talu' yi na k'uke' c'u'lu' nin at banlu' swe'j.

¹³ Yi ko bintzi nin yi xtxolbila'tz, tale' binu' swetz yi mbi' i ila'tz yi xtxumu'nu' tan imbnol bantz k'ukewe'n inc'u'l te'ju' nin tan ta'te'n yi banlu' swe'j. Na cyakil yi e' wunake'j e' cu'n tanumu', stzun Moisés tetz Ryos.

¹⁴ —Moisés, in te'n nin chinxomok tzawe'j nin xujek wa'n, stzun Ryos tetz Moisés.

¹⁵ —Bintzi Ta', yi ko quil xom ninu' swe'j mas balaj yi quil ke'l tanu' tzone'j le ama'le'j.

16 Na yi ko quil xomu' ske'j, xe'n tz'el katxum tetz yi ko at yi banlu' skaxo'l. Poro kol xomu' ske'j tz'elepon tzun katxum tetz yi xomiju' ske'j. Apart tzun o' sbne' xchiwutz yi e' mas nación yi ate' bene'n tzi'n, stzun Moisés.

17 —Tzimbne' tircu'n chi mawal Moisés, na k'uklij inc'u'l tzawe'j nin na chintzatzin tzawe'j, na at imbanl tzawibaj, stzun Ryos tetz Moisés.

18 —Ko ya'tz, xchaje' tibu' tzinwutz tan wilol yi k'uju', stzun Moisés tetz Ryos.

19 —Ba'n, tz'icy'pon bin yi impak'puchal tzawutz nin tzawutz cu'n yil wal imbi' tzatz. Tz'elepon ink'ajab scye'j yi e' yi na waj, nin tz'ok'ok inc'u'l scye'j yi e' yi na waj.

20 Poro qui'c kuj tan awilol weri inwutz, na qui'c rmeril yi nink til jun yaj inwutz yi qui'k quim.

21 Ncha'tz tal Ryos:

—Xmay tzaj Moisés, at jun ama'l tzinxlaj yi i'tz jun picy wutz c'ub, ba'n cxo'c tul.

22 Ma yil nicy' swutz yi jun picya'tz, tz'ocopon ink'ol ink'ab tan jople'n, bantz qui awilol inwutz jalen cu'n yil nicy'.

23 Ma yil nicy' kalena'tz tzincy'ajlen ink'ab, nin ba'n tzun tzaxmay nin wutz incoc, na qui'c cu yi nink til jun yaj inwutz, stzun Ryos bantz tetz Moisés.

34

Yi tk'ol Ryos junt tir yi ca'wl

1 Itzun bantz nintzun tal Ryos tetz Moisés:

—Banaj cob lepaj c'ub chi yi cob bajx. Banaj bantz toque'n intz'ibal yi inca'wl swutz chi ban yi cob yi cu' apuch'ul.

² Banaj list awib tan abene'n jalen tibaj yi wi'wtz Sinaí. Na klo' waj yi jalchan cunin klo' cǎjepon ek tan yol swetz.

³ Cya'l jun xom nin tzawe'j nin cya'l jun yi nink xon solte'j yi wi'wtz. Nin ncha'tz qui'c cuj yi nink wan jun wacǎ nka cne'r solte'j yi wi'wtza'tz.

⁴ Toque'n tzun Moisés tan banle'n cob lepaj c'ub chi yi cob yi ntak' Ryos tetz. Ma le junt eklok jalchan cunin tzun bene'n Moisés, nin ben tcy'al i' yi cob lepaj c'uba'tz. Cho'n tzun bene'n i'-tz wi'wtz Sinaí chí yi ntal Ryos tetz.

⁵ Cho'n tzun cwe'n mule'n Kataj Ryos tul jun boc'oj sbak' nintzun jilon tetz Moisés, nin tal i' yi mero tetz bi'.

⁶ Ticy'e'n tzun i'-tz swutz Moisés, nin chin wi' nin bantz tan yol. Itzun taltz:

—In Jehová, in Ajcaw, chin cham nin in, nin na el ink'ajab scye'j wunak. At wi'nin impasens, nin wi'nin banl walma'. Ilenin na wal yi bintzi.

⁷ Sajle'n tunintz, nin sbne' opon tunintz, ilenin at imbanl squibaj cyakil wunak, nin na incuy chipaj yi e' yi chin cachi' nin cyajtza'kl scyuch' yi e' pajol ca'wl, nin cyakil yi e' juchul il. Poro qui na je' ink'ab ǎchiwi' e' malnak. Nin na wak' chicaws yi e' malnaka'tz tuml chinitxa' nin chimamaj tu chinitxajil yi chimamaj.

⁸ Yi tbital Moisés yi txolbile'j nintzun cu' jok-loktz jalen yi cwe'n pone'n yi wutz wuxtx'otx'. Nintzun oc i'tz tan c'u'laje'n Ryos, nin taltz:

⁹ —Ma jalu' Ta', ilu' Wajcaw, ko bintzij nin at banlu' swibaj, xomok binu' ske'j. Cuyu' kapaj, na jun cu'n yol yi e' wunake'j chin tze'tzuj nin

cyalma'. Poro cuyu' kapaj, katx'ok'be'n Ta'. Nink ko'c tanu' tetz tanumu'.

¹⁰ Nintzun tal Ryos tetz Moisés: "Ba'n bin. Bixek bin jun trat skaxo'l tzituch'. Nin tzimbne' wi'nin e'chk milawr yi chin xo'wbil nin yi qui otojt na bajij tul junt nación bene'n tzi'n wi munt, nin squile' cyakil yi e' mas wunak kale xicy'e't wok. Cyakil yi xtxolbile'j yi tzimbne' tzixo'l chin xo'wbil nin sbne'.

¹¹ "Ban wok bin tane'n cyakil yi xtxolbil yi swale' tztetz jalu'. Ko ya'tz, chelepon tzun incy'al cyakil yi icontr wok yi ate' tziwutz, chi tane'n yi e' amorreo, e' cananeo scyuch' yi e' hitita, e' ferezeo, e' heveo tu e' jebuseo.

¹² "Qui'c cu tan itok'bel itib nin quil tziban wok jun itrat scyuch' yi e' wunak yi najlche' le ama'l kale cxopone't wok. Xomen wok te yi xtxolbila'tz tan qui icwe'n tul il cya'n.

¹³ Ma na mas balaj yil cxo'c wok tan woq'ue'n yi e'chk patbil chitx'ixwatz. Nin ncha'tz ba'n cxo'c wok tan puch'le'n cu'n teblal chiryosil yi banij cya'n tu e'chk teblal chiryosil yi na bi'aj Aserá.

¹⁴ "Quil tzitak' wok k'ej junt Ryos, ma ntin in, na na je' tzinwutz.

¹⁵ "Quil tziban wok jun itrat scyuch' yi e' wunaka'tz yi najlche' le ama'la'tz, na yil cho'c cyetz tan c'u'laje'n chiryosil nin yil cho'c tan tak'le'n chitx'ixwatz xchiwutz, chocopon tan imoxe'n tan iwane'n scyuch'.

¹⁶ Ncha'tz quil tzitak' wok ama'l tan cyok'bel quib yi e' icy'ajl scyuch' chime'l. Na yil cyok'bej quib, chixomok tan c'u'laje'n yi chiryosil yi banij tu' tane'n. Xchijuche' quil tzinwutz.

17 "Quil tziban wok e'chk iryosil yi banij tu' quitane'n tul molt.

Yi e'chk nim k'ej yi tajwe'n tan ticy'e'n cyakil yob

18 "Ban wok tane'n yi jun balaj k'ej tetz yi pam yi qui'c xtx'amil.* Ban wok chi yi walnak tzitetz. Ba'n baj pam ita'n yi qui'c xtx'amil tetz juk k'ej. Tajwe'n tan ticy'e'n yi jun k'ejat'z le xaw Abib na ya'stzun yi xaw yi ite'nle'n tzaj Egipto.

19 "Ej nin cyakil yi bajx icy'ajl yi na chitz'ij, e' wetz xchibne'. Ncha'tz yi bajx cyal yi itawun yi mam, wetz xchibne' tircu'n, chi tane'n wacx tu cne'r yi ko e' mam.

20 Ma ko i'tz bajx tal jun buru' tajwe'n tan itk'ol jun ne'x cne'r nka jun ne'x chiw tetz xel. Poro ko qui na itaj tzitak', tajwe'n tzikin len wi'. Ncha'tz tajwe'n tan itk'ol jun oy tetz xel yi bajx icy'ajl, na qui'c kuj tan tule'n jun tzinwutz yi ko qui cy'a'n jun oy ta'n tetz wetz.

21 "Ak'ujen wok kak k'ej ma le juki'n k'ej ujlen wok. Qui'c na ban yi ko tiemp tetz tawle'n yi cosech nka tiemp tan je'se'n yi cosech, tajwe'n yil xuje' wok.

22 "Ban wok tane'n yi k'ej tetz sman, kale na itoywit yi bajx wutz yi cosech tetz triw. Ncha'tz banwok tane'n yi k'ej tetz wi'tz bil cosech yi na bajij le wi'tz xaw tetz yob.

23 "Ej nin cyakil yi e' yaj tajwe'n tan cyoque'n tzinwutz ox tir le jun yob. Tajwe'n tan cyoque'n tzinwutz, na in iRyosil yi axwok xonl Israel.

24 Ej nin chelepon inlajul yi e' mas nación yi ate' le ibe'. Yi ama'l kalel cxopone't, xch'uyok wa'n. Ej

* **34:18** Ex 12:14-20; Lv 23:6-8; Nm 28:16-25.

nin kol cxopon len wok tan inc'u'laje'n ox tir le jun yob, cya'l jun yi nink tz'oc tan majle'n yi i ama'l yi ja wi't insuk tzitetz.

²⁵ "Yil tzitoy wok jun itx'ixwatz, qui na waj yil tzitoy wok pam yi at tx'am tul. Ncha'tz quil tzicol wok yi sowril yi itx'ixwatz yi na quim tetz Pasc tetz junt eklok. Na xansa'n wa'n.

²⁶ "Yil tzitcy'aj wok nin yi bajx wutz icosech tzinwutz, cy'ajwok nin yi mas balaj.

"Quil tzitxic wok jun ne'x̄ chiw tul yi xtxu'tx."

Yi toque'n Moisés tan stz'ibe'n yi ca'wl

²⁷ Ej nin ncha'tz tal Ryos tetz Moisés: "Tz'ib cu'n yi e'chk yola'se'j, na ya'stzun yi xe' yi jun trat yi ja bixe' skaxo'l tzawuch' nin scyuch' yi e' xonl Israel."

²⁸ Cyaje'n quen tzun Moisés ca'wunak k'ej tu ca'wunak ak'bal te'j Ryos. Qui wan nin qui uc'a' te yi ca'wunak k'aja'tz. Cho'n tzun tz'ibxe'n[†] yi e'chk yola'tz, yi lajuj ca'wl, swutz yi cob lepaj c'ub.

²⁹ Itzun bantz yi cwe'n mule'n Moisés tu yi cob lepaj c'uba'tz kale atite't yi ca'wl Ryos, qui nin tz'icy' tetz yi ko wi'nin pak'puchaxe'n yi wutz tan paj yi jilone'n i' tu Ryos.

³⁰ Ma yi quilol Aarón scyuch' yi e' mas xonl Israel yi wutz Moisés yi wi'nin pak'puchaxe'n, wi'nin tzun e' xobe'ntz. Ej nin tan yi xo'w yi ate' cu'nt qui nin chinimsaj chic'u'l tan cyocompone'n xla'j Moisés.

³¹ Poro nintzun ben tlol Moisés scyetz:

—Or itetz swe'j, stzun i' bantz scyetz.

[†] **34:28** Dt 10:1-4.

Yi quibital Aarón scyuch' yi e' mas ajcaw squibaj yi e' xonl Israel yi yola'tz, chisaje'n tzun te'j Moisés. Nintzun jilon i'-tz scyetz.

³² Cyopone'n tzun nil cyakil yi e' xonl Israel kale atite't Moisés. Toque'n tzun i'-tz tan talche'n cyakil yi e'chk ca'wla'tz yi tak' Ryos tetz i' wi'wtz Sinaí.

³³ Yi wi't tlol Moisés yi xtxolbila'tz scyetz cyakil yi e' xonl Israel, nintzun oc tk'ol jun xbu'k tan jople'n yi litz'unil yi at te wutz.

³⁴ Poro yi na ben Moisés tan yol tetz Ryos, nintzun na tcy'aj len yi xbu'k yi at te wutz. Jalen yi na eltzaj kalena'tz na oct junt tir ta'n. Nin kalena'tz na oc i'-tz tan talche'n scyetz yi e' xonl Israel yi mbi tal Ryos tetz.

³⁵ Itzun na bantz yi na quil nin yi e' xonl Israel yi wi'nin na litz'un yi wutz Moisés, nintzun na tak' quen yi jun xbu'ka'tz tan jople'n yi wutz. Ej nin jopij yi wutz ta'n‡ jalen yi na oct i' tan yol tetz Ryos. Kalena'tz na tcy'ajlen.

35

Ca'wl tetz ujle'n

¹ E' cwe'n tzun molol Moisés cyakil yi e' xonl Israel, nintzun tal i' scyetz: “Je yi ca'wl yi ntal Ryos tan kabnol tane'n.

² Ba'n kak'uj kak k'ej, poro le juki'n k'ej cya'l tz'ak'uj na i'tz jun k'ej ujle'n yi xansa'nt tan Ryos. Nin yi jun k'aja'tz i'tz tan tak'le'n k'ej Ryos yi ka-jcaw. Nin ko at jun yil tz'ak'uj te yi jun k'aja'tz tajwe'n yil cu' biyij.

‡ 34:35 2Co 3:7-16.

³ Qui'c cuj tan kabnol mu'ḫ k'ak' te yi jun k'eja'tz, nin alchok ka't cu'nt tajwe'n tan kabnol tane'n yi ca'wle'j, na i'tz jun k'ej tetz ujle'n yi tajwe'n tan kabnol tane'n.”

Yi e'chk oyyi xcon tan banle'n yi mantial

⁴ Ncha'tz tal Moisés scyetz cyakil yi e' xonl Israel: “Je yi ca'wl yi ntal Ryos, yi tajwe'n tan kabnol tane'n yi o' yi o' xonl Israel.

⁵ Kamole' jun oy tetz Ryos. Poro ntin na taj yil cyak' yi e' yi tetz cu'n cyalma' yil cyak', qui na taj yi puers tu' na tetz kajcaw yi oya'tz. Nin yi e' yi tetz cu'n cyalma' na cyaj cyak' yi oya'tz ba'n tz'ul oro tu sakal nin brons cya'n.

⁶ Ncha'tz ba'n tz'ul yi balaj xbu'k ita'n yi txib yubil tu xk'ayk'uj nin yi cyak yubil. Ncha'tz ba'n tz'ul yi xbu'k yi banij tan balaj lino tu e'chk xbu'k yi banij tan xi'il chiw.

⁷ Ba'n tz'ul yi stz'u'mil cne'r yi ocnak stz'acl yi cyak, tu junt jilwutz balaj txuc* tu yi balaj tze' yi acacia bi'.

⁸ Nin ncha'tz cy'aj wok tzaj aceit, na xconk tetz yi jun chin wutzile'n cantil. Ncha'tz cy'aj wok tzaj e'chk balaj perfum yi xconk tan xanse'n jun takle'n nka jun yaj, nin tan c'o'caxe'n yi insens.

⁹ Ncha'tz ba'n tzitcy'aj tzaj cobox jilwutz balaj ne'ḫ c'ub chi tane'n cornalina, na xconk tan toque'n te yi lantar nin te yi ne'ḫ xbu'k yi tz'ocopon wutz c'u'l yi pale'.

Yi e'chk ma'cl yi xcon xe yi mantial

* 35:7 Qui elsbil txum yi mbi tz'u'mlil txuc na jop.

10 "Cyakil yi e' yaj yi chin list nin e' tan banle'n e'chk balaj ak'un, ba'n cho'c tan banle'n yi e'chk ak'un yi ntal Kataj Ryos tan kabnol,

11 chi tane'n yi mantial, yi ama'l yi xan tuml yi e'chk xbu'k yi jepon tibaj, yi e'chk argoy, tu e'chk ptzo'm, tuml e'chk k'a'j yi xconk te'j, tu yi e'chk tz'lum yi xconk tetz yi k'a'j, tu yi e'chk tkan mantial tuml e'chk xe' yi scyajk tzak'ak.

12 Ncha'tz na taj banle'n yi caña' tuml e'chk k'a'jil tuml yi jopsel tu yi jun xbu'k yi xconk tan jatxle'n yi ama'l yi wi'nin xanil tu yi ama'l yi xan.

13 Ncha'tz yi mes tu tetz k'a'jil nin tircu'n yi e'chk ma'cl yi xconk te'j, tu yi pam yi xansok tan tak'le'n swutz Ryos.

14 Ncha'tz yi jun chin wutzile'n cantil yi xconk tan xtxeke'n yi xe' yi mantial tu cyakil yi e'chk ne'x lampr yi at te'j tu yi e'chk mas ma'cl yi xconk te'j, tu yi aceit yi xconk te yi jun cantila'tz.

15 Ncha'tz yi patbil insens tu tetz k'a'jil tu yi aceit yi xconk tan xanse'n jun yaj nka jun takle'n, tu yi insens yi wi'nin c'o'cal. Ncha'tz yi xbu'k yi xconk tetz puertil yi mantial.

16 Ncha'tz na taj banle'n yi patbil tx'ixwatz tu yi e'chk ch'ich' yi scyajk tul, yi brons cu'n sbne'. Ncha'tz yi k'a'jil tu cyakil yi e'chk ma'cl yi xconk te'j tu yi jun chin wutzile'n plancan tuml yi xe'.

17 Ncha'tz na taj banle'n yi xbu'k tu e'chk tkan nin yi e'chk xe', na xconk tetz yi pe'm yi tz'ocopon solte'je'l tzaj. Ncha'tz yi xbu'k yi xconk tetz puertil yi pe'm.

18 Ej nin ncha'tz na taj banle'n yi e'chk staqui tu e'chk cy'ajaj yi xconk tan stz'amle'n yi ju'ak yi mantial tu yi tz'ambil tetz yi pe'm.

19 Ncha'tz na taj banle'n yi be'ch tetz yi wi'tz pale' yi xconk tetz yil tz'oc tan banle'n yi munl swutz Ryos xe yi mantiala'tz, tu yi be'ch cyetz yi e' cy'ajl."

Yi topone'n cyakil yi e'chk oy cyak'un yi e' xonl Israel

20 Itzun bantz yi quibital yi e' xonl Israel yi xtxolbila'tz nintzun e' jatx quibtz.

21 Wi'nin tzun e'-tz e' oc tan xtxumle'n tan cyak'ol e'chk balaj oy tetz Ryos. Cyopone'n tzun niltz tan toye'n e'chk balaj oy tetz Kajcaw tan banle'n yi mantial kalel chic'ulwit quib tu Ryos. Cyakil nintzun yi tajwe'n ultz cya'n tu e'chk xbu'k yi xconk tetz yi be'ch cyetz pale'.

22 Tircu'n tzun yi e' xonl Israel e' opontz tan toye'n balaj oy. At e' yaj e' baj opontz, nin at xna'n e' opontz. Ej nin tetz cu'n cyalma' cyopone'n tan toye'n e'chk balaj xmalk'ab tu e'chk balaj uwaj yi oro cu'n nin e'chk balaj argoy. Ncha'tz at e' cy'a'n e'chk balaj caren cya'n yi oro cu'n, nin wi'nin e'chk takle'n yi oro cu'n opontz cya'n. Na nsken chijatx yi e'chk oya'tz tetz Ryos. Tircu'n tzun yi e'chk takle'na'tz yi tajwe'n, baj opontz cya'n.

23 Cyakil yi e' yi colij balaj xbu'k cya'n chi tane'n yi xbu'k yi txib yubil, tu cyak nka yi xk'ayk'uj, tu yi e' yi cy'a'n balaj xbu'k yi lino, tircu'n tzun yi e'a'tz cyule'n tan toye'n. Ncha'tz e' ban yi e' yi colij xi'il chiw cya'n tu yi e' yi colij stz'uml cne'r yi ocnak stz'acl yi cyak yubil, tuml yi e' yi colij yi junt jilwutz balaj tz'u'm cya'n. Tircu'n tzun baj opontz cya'n.

24 Cyakil yi e' yi colij sakal nka brons cya'n, ul quicy'al tetz Ryos. Ncha'tz yi e' yi at balaj tz'lum acacia scyuch', e' baj opontz tan toye'n tetz Ryos, tan bnixe'n cyakil yi tajwe'n te yi mantial.

25 Ncha'tz yi e' xna'n yi balaj chemol, ul balaj nok' cya'n. At e' ul nok' txib cya'n nin at e' ul nok' cyak cya'n, nin at e' ul balaj nok' lino cya'n.

26 Ncha'tz yi e' xna'n yi at cyajtza'kl tan bak'e'n nok' nin yi saj bu'k te cyalma' tan banle'n, nintzun e' octz tan bak'e'n yi xi'il chiw.

27 Ma yi e' wi'tz ajcaw cyopone'n tan toye'n e'chk balaj ne'x c'ub chi tane'n cornalina tu cobox jilwutz c'ub tan xcone'n te yi lantar nin te yi xbu'k yi tz'ocopon wutz c'u'l yi wi'tz pale'.

28 Ncha'tz ul quicy'al e'chk perfum tu aceit tan xcone'n tan xtxeke'n xe yi mantial, nin tan banle'n yi balaj aceit tu sturaqui yi xconk tan xanse'n jun takle'n nka jun yaj.

29 Cyakil yi e' yaj nin yi e' xna'n xchixo'l yi e' xonl Israel, yi tetz cu'n cyalma' yi e' oc tan xtxumle'n tan chich'eyane'n tan banle'n cyakil yi xtxolbil yi tal Ryos tetz Moisés, tircu'n e'a'tz e' ultz tan tak'le'n yi cyoy tetz Ryos.

Yi e' ak'unwil yi tz'aknake' cu'n yi e' oc tan banle'n yi najbil Ryos

30 Ncha'tz tal Moisés scyetz cyakil yi e' xonl Israel: “Quibit tzaju' e'u' intanum. Ja wi't je xtxa'ol Ryos jun scyeri e' xonl Judá nin i'tz yi yaj Bezaleel, cy'ajl ta' Uri yi mamaj kawutzile'n ta' Hur.

31 Nk'e'tz ntin ja je' xtxa'ol ma na ja tak' yi tetz espíritu tetz i', nin ja tak' balaj xtxumu'n tu tajtza'kl nin x'c'atnakil i', bantz xcyewe'n tan banle'n alchok jilwutz balaj ak'un.

32 Xcyek tzun i' tan xtxumle'n balaj ak'un yi txe'n cu'n bnix. Ncha'tz xcyek i' tan xtxak'le'n oro tu sakal nin brons.

³³ Ncha'tz yi jun yaja'tz xcyek tan se'le'n nin nuc'le'n e'chk balaj ne'x c'ub yi chin yube'n nin. Nin xcyek tan banle'n e'chk ak'un te yi balaj tze' nka alchok scyetz ak'unil yi chin tajwe'n cunin tan bnixe'n, nin tan yube'n.

³⁴ Ncha'tz xcyek i' tan chichusle'n yi e' mas, na ak'ijt yi jun ajtza'kla'tz tetz tan Ryos. Nin ncha'tz yaj Aholiab yi cy'ajl Ahisamac, jun xonl Dan.

³⁵ At cyajtza'kl tan banle'n e'chk balaj ak'un yi wi'nin na yub. Na chixcyek tan banle'n nin tan xtxumle'n yi e'chk balaj ak'un yi tz'aknak cu'n. Nin ncha'tz chixcyek tan xchemle'n e'chk xbu'k yi cyak yubil tu yi txib yubil nin xk'ayk'uj tu yi e'chk xbu'k yi lino, nka alchok clasil xbu'k yi na yub, nin chin c'otij cunin sbne'.

36

¹”Cha'stzun te tajwe'n tan chibnol yi Bezaleel tu Aholiab yi ak'une'j. Ncha'tz yi e' mas yi ja ak'lij yi cyajtza'kl tan banle'n e'chk balaj ak'un, tajwe'n tan chibnol cyakil yi e'chk takle'n yi xconk xe yi mantial, kale tz'oque't na'wse'n Kataj Ryos. Nin tajwe'n tan bnixe'n chi yi ntal i',” stzun Moisés bantz scyetz yi e' xonl Israel.

Yi cyoyil yi xonl Israel wi'nin oy tetz Ryos

² Itzun bantz nintzun e' chakxij cyetz Bezaleel tu Aholiab scyuch' yi e' mas yaj yi ak'lijlen cyajtza'kl tan banle'n e'chk balaj ak'un. Na Ryos ak'on yi cyajtza'kl yi e' yaja'tz tan cyoque'n tan banle'n yi e'chk ak'una'tz. Nin tetz cu'n cyalma' cyak'uje'n tan banle'n, quib yi tal Ryos.

³ Nintzun tak' Moisés cyakil yi e'chk oy scyetz yi baj opon cyak'un chitanum, bantz chixe'te'n tan banle'n yi e'chk takle'n yi xconk xe yi mantial. Poro itzun bantz, wi'nin tzun oy baj opon cyak'un yi e' xonl Israel. Na cyakil k'ej wi'nin cyopone'n tan tak'le'n mas oy, nin tetz cu'n cyalma' cyak'ol.

⁴ Ma yi quilol yi e' yi na chitzan tan banle'n yi ak'un yi wi'nin oy tzan topone'n, cyaje'n cyen tzun quilol yi cyak'un yi na chitzan tan banle'n.

⁵ Nintzun e' bentz tan yol tetz Moisés. Itzun cyaltz: “Ta', nimix cunin oy ul cyak'un wunak, nin sowrink. Na ja ul mas cyak'un swutz yi xconk te yi ak'un,” che'ch bantz.

⁶ Tele'n tzun stziblal tan Moisés xchiwi' cyakil yi e' xonl Israel yi qui tajwe'n tan tule'n jun xna'n nka jun yaj tan tak'le'n mas oy tetz yi tak'un Kataj. Cha'stzun te makxe'n yi oya'tz yi baj opon cyak'un yi e' xonl Israel.

⁷ Makxij yi oya'tz, na nk'e'tz ntin molxij cyakil yi tajwe'n ma na nim cunin sowrink.

Yi toque'n banle'n yi mantial

⁸ Cyoque'n tzun yi e' yaj yi at mas cyetz cyajtza'kl xchiwutz yi e' mas ak'unwil tan banle'n yi mantial. E' oc tzuntz tan xchemle'n lajuj xbu'k tan balaj lino yi bak'un wutz. Ja xcon lino cyak'un yi txib yubil tu xk'ayk'uj tu cyak, nin ja bnix cob teblal swutzak jujun xbu'ka'tz.

⁹ Coblaj metr tu ni'cy mban yi tkan yi jujun xbu'ka'tz. Ma yi wutz i'tz cob metr ban. Junit ma'lbil ban tircu'n.

¹⁰ O' tzun xbu'k e' tz'is. Junit ban yi o' xbu'ka'tz. Ncha'tz ban yi o't, junit ban.

11 Ncha'tz e' oc cobox xmalk'ab tzi'ak jalaj xljaj yi cob lmak xbu'ka'tz. Txib yubil yi e'chk xmalk'abila'tz.

12 Ni'cy cient c'albil tetz oc cya'n stzi' jalajchak xljaj yi cob xbu'ka'tz. Nicy' nintu' xo'lak ban tan tok'be'n cu'n.

13 Ncha'tz bnix ni'cy cient ganchil yi oro cu'n kale tz'icy'e't yi c'albil tetz tan xchuple'n yi cob xbu'ka'tz. Ja tzun bnix yi bajx xbu'k tetz wi' yi mantial.

14 Ncha'tz bnix junlajt xbu'k tan Bezaleel tan xi'il chiw. Yi junlaj xbu'ka'tz xcon tan banle'n jun pa'tbil yi nje' tibaj yi mantial.

15 Oxljaj metr tu ni'cy ban yi tkan yi jujun xbu'k nin cob metr ban yi wutz. Junit ma'lbil xcon te tircu'n.

16 O' tzun te yi junlaj xbu'ka'tz e' tz'is nin junit ban yi o'a's. Nin ncha'tz ban yi kakt.

17 Nin bnix ni'cy cient xmalk'abil stzi' yi jalajchak xljaj yi cob xbu'ka'tz. Nicy' nin tu' xo'lak ban tan tok'be'n cu'n.

18 Ncha'tz bnix ni'cy cient ganchil yi brons cu'n kalel tz'icy'e't yi c'albil tetz tan xchuple'n cu'n yi cob xbu'ka'tz. Ya'stzun yi cob xbu'k tetz wi' yi mantial.

19 Ncha'tz bnix junt pa'tbil yi mantial tan Bezaleel yi stz'uml cne'r cu'n yi cyak stz'acl ocnak. Ej nin tetz yi mero tibaj, ja bnix junt pa'tbil te junt jilwutz tz'u'm yi na bi'aj tejón.*

20 Ncha'tz oc i' tan banle'n yi balaj tablón te yi tze' acacia. Chin jicyuch nin tulej i'.

21 Cyaj metr tu ni'cy ban yi tkan yi jujun tablóna'tz, nin oxc'al tu o' centimetr ban yi wutz.

* 36:19 Ex 35:7.

22 Nin stzi'ak yi e'chk tablóna'tz bnix cob tz'ambil tetz, itzun yi na oc yi junt tablón xljaj nintzun na cyok'p cu'n quibtz. Ya'stzun cyulej tircu'n yi tablón yi nxcon tan banle'n yi cajonil yi mantial.

23 Junak tablón bnix tetz yi jalaj xljaj yi na xmayinin cwe'n tzi'n.

24 Nin ca'wunak simientil bnix cyen tzak' yi junak tablóna'tz nin sakal cu'n ban. Cob simientil cyaj xe'ak yi jujun tablón.

25 Ncha'tz ban yi jalajt xljaj yi na xmayinin je'n tzi'n, bnix junakt tablón.

26 Ca'wunak simientil ban nin sakal cu'n xcon tan banle'n, na cob simientil te jujun tablón.

27 Ma le jalajt yi na xmayin nin toque'n tzi'n, kak tzun tablón bnix tan xcone'n te jalaja'tz.

28 Nin cobt tablón bnix tan toque'n te yi cob xtx'u'c.

29 Yi e'chk tablóna'tz junit mban te yi cob yi at nin xtx'u'c, na ja chic'alxij swi' nin xe' tan ch'ich'. Ya'stzun cyulej yi cob xtx'u'ca'tz.

30 Wajxak tzun tablón xcon te yi jalajt xlaja'tz yi na xmayinin toque'n tzi'n, tuml waklaj simientil na ja xcon cob te yi jujun tablón.

Yi e'chk k'a'j

31 Ncha'tz bnix o' k'a'j tan Bezaleel. Ja bnix yi e'chk k'a'ja'tz tan yi tze' acacia. Nin yi o' k'a'ja'tz ya'stzun xcon tan stz'amle'n jalaj xljaj yi mantial.

32 Nin ncha'tz bnix o't tetz yi jalajt xljaj, nin o't tetz yi jalajt xljaj wutz coc yi na xmayinin toque'n tzi'n.

33 Te yi o' k'a'ja'tz yi xcon te yi jalajchak xljaj at jun yi icy' nicy'al yi e'chk tablón yi at le jalajchak

xlaj. Cho'n ticy'e'n tul yi bajx tablón jalen te yi wi'tzibil tablón.

³⁴ Nintzun oc tk'ol oro te yi e'chk tablóna'tz nin bnix cobox ganch yi oro cu'n kale icy'e't yi e'chk k'a'j yi bnix. Ncha'tz yi e'chk k'a'ja'tz oc oro te'j chi yi mban yi e'chk tablóna'tz.

Yi xbu'k yi nxcon tan jople'n yi ama'l yi wi'nin xanil

³⁵ Nin ncha'tz oc Bezaleel tan banle'n yi xbu'k yi xcon tan jople'n yi ama'l yi wi'nin xanil. Oc i' tan banle'n tan nok' yi txib tu xk'ayk'uj yubil, ncha'tz xcon balaj lino yi bak'u'n wutz. Nin oc i' tan xchemle'n teblal e' querubim swutz. Chin c'otij cu'n tulej.

³⁶ Yi bnixe'n yi xbu'ka'tz nintzun oc tk'ol cobox ganch, kalena'tz tzun je'n xch'imbaltz te yi cyaj tkan yi bnix ta'n. Yi cyaj tkana'tz bnix tan yi tze' acacia, nin oc oro te'jak. Bnix simientil tan sakal.

³⁷ Nin tetz yi puertil yi mantiala'tz bnix jun balaj xbu'k te yi e'chk nok' yi txib yubil tu xk'ayk'uj yubil tu cyak. Ncha'tz xcon yi balaj lino ta'n yi bak'u'n wutz, nin ja oc yubel te'j yi chin yube'n nin.

³⁸ Ncha'tz bnix o' tkan ca'l tuml yi ganchil, nin o' simientil yi brons cu'n. Nintzun oc oro te'jak yi o' tkan ca'la'tz tuml yi e'chk xmalk'abil.

37

Yi bnixe'n yi caxa' kale atit yi ca'wl Ryos

¹ Ncha'tz oc Bezaleel tan banle'n yi caxa' kale atit yi ca'wl Ryos. Oc i' tan banle'n te yi balaj tze' yi acacia. Jun metr tu lajuj centimetr ban yi tkan. Ma

yi wutz i'tz oxc'al tu o' centimetr ban, nin oxc'al tu o' centimetr ban yi wutz tkan.

² Nintzun oc oro te'j tircu'n. Oc solte'j nin oc tc'u'l. Nin ncha'tz bnix jun yubil stzi'ak chi tane'n cornis yi oro cu'n.

³ Nin ncha'tz bnix cyaj argoy yi oro cu'n. Cho'n tzun toque'n tk'ol cob le jalaj xljaj nin cobt le jalajt.

⁴ Ncha'tz bnix cob k'a'jil yi caña' te yi tze' acacia. Nintzun oc oro te'jak yi e'chk k'a'ja'tz.

⁵ Yi bnixe'n yi e'chk k'a'ja'tz nintzun icy' cya'n tul yi e'chk orgoy yi at te yi caña'a'tz. Na yi xac i'tz tan palche'n nin, nin tan ticy'le'n nin yi jun caña'a'tz.

⁶ Nin ncha'tz bnix jun jopsel* tan Bezaleel te yi balaj oro. Jun tzun metr tu lajuj centimetr ban yi tkan, nin oxc'al tu o' centimetr ban yi wutz yi jun jopsela'tz yi bnix.

⁷ Nin tibaj yi jun jopsela'tz bnix teblal cob querubim. Txak'ij tzun bantz tan ch'ich' nin oro cu'n ban. Cho'n tzun cyaje'n cyen jun le jalaj stzi' yi jopsel nin yi junt le jalajt stzi'.

⁸ Junit tzun ban yi jopsela'tz tu yi cob teblala'tz. Na cho'n at yi jun teblal le jalaj stzi' ma yi junt cho'n at le jalajt.

⁹ Nintzun na tok'bej cu'n tib yi chiwutz yi cob teblala'tz. Poro yi chiwutz cho'n ajnak cu'n tibaj yi jun jopsela'tz. Ma yi chixicy', elnak xit, nin na xcye' tan jople'n tircu'n yi jun jopsela'tz.

Yi bnixe'n yi mes kale je't yi pam

¹⁰ Ncha'tz oc Bezaleel tan banle'n yi mes tan yi balaj tze' acacia. Jun tzun mutx' tu lajuj centimetr ban yi tkan, nin ca'wunak o' centimetr ban yi

* 37:6 Ex 25:17.

wutz, nin oxc'al tu o' centimetr ban yi wutz tkan yi jun mesa'tz.

¹¹ Nintzun oc oro te'jak yi mes, nin bnix jun yubil stzi'ak, yi oro cu'n ban.

¹² Ncha'tz bnix junt yubil yi oro cu'n chi tane'n cornis yi lox cunin ban. Juk centimetr ban yi wutz yi jun yubila'tz.

¹³ Nin cha'tz ban Bezaleel cyaj argoy yi oro cu'n. Nintzun oc tk'ol te yi cyaj xtx'u'c kale atit yi cyaj tkan yi mes.

¹⁴ Cho'n tzun toque'n tzak' yi yubel yi at stzi'ak yi mes, nin xcon tan ticy'e'n yi e'chk k'a'j tul tan palche'n yi mes.

¹⁵ Yi e'chk k'a'ja'tz ja bnix tan yi tze' acacia. Nin yi bnixe'n nintzun oc oro te'jak.

¹⁶ Ncha'tz cyakil yi e'chk ma'cl yi xcon te yi jun mesa'tz oro cu'n ban, chi tane'n yi e'chk platu' tu yi e'chk lmak cuchar, tu e'chk xaru', tu e'chk lak yi na xcon tan kojle'n yi e'chk oy, oro cu'n ban tircu'n.

Yi toque'n banle'n yi jun chin wutzile'n cantil

¹⁷ Ncha'tz oc Bezaleel tan banle'n yi jun chin wutzile'n cantil tan oro. Txak'ij tzun tulej tan martiy. Oro cu'n ban yi xe' tu yi tkan tu yi e'chk copa yi at te'j, tu yi e'chk yubel yi at te'j. Yi e'chk yubela'tz icunin wutz almendro tane'n te yi ntaxk je' chitp. Nin junit ban yi bambil tetz cyakil yi weklil yi jun cantila'tz.

¹⁸ Ej nin yi jun cantila'tz ox ox k'ab na el xljak yi tkan. Juk cu'n tzun wi' na bantz.

¹⁹ Te cyakil yi kak k'ab yi na el tzaj te yi jun chin wutzile'n cantila'tz, at len ox tal ne'x̄ yubil chi tane'n yi buchil yi almendro yi ntaxk je chitpuj.

²⁰ Ma te tkan, ncha'tz at cyaj tal ne'ĕ buch chi tane'n yi buchil almendro yi ntaxk je chitp.

²¹ Ma jak' yi ama'l kale na ele't yi e'chk k'ab yi jun cantila'tz ja bnix jun yubil chi tane'n sopil buch. Jujun tal yubil oc tzak' kale na ele't jun lmuj k'ab.

²² Cyakil yi e'chk weklila'tz, chi tane'n yi e'chk tal ne'ĕ buch, junit ban. Oro cu'n ban cyakil yi jun cantila'tz. Nin txak'ij mulij tan martiy.

²³ Ncha'tz oro cu'n ban yi juk tal ne'ĕ txekbil yi at twi', tu yi e'chk ma'cl chi tane'n yi elsbil mecha' tu yi e'chk ne'ĕ lak yi xcon te'j. Oro cu'n ban tircu'n.

²⁴ Tan banle'n yi jun wutzile'n cantila'tz tu yi cyakil yi e'chk weklil tu yi e'chk ma'cl yi xconk te'j, ja xcon ox lo' arow balaj oro tan banle'n.

Yi bnixe'n yi patbil insens

²⁵ Ncha'tz bnix yi patbil insens tan Bezaleel. Ej nin xcon yi balaj tze' acacia tan i' tan banle'n. Cyaj tzun xtx'u'cnaki'n ban yi jun patbil insensa'tz. Ca'wunak o' centimetr ban yi tkan nin ca'wunak o' centimetr ban yi wutz, nin jun mutx' tu lajuj centimetr ban yi wutz tkan. Ncha'tz ja bnix yi e'chk tal ne'ĕ tuc'. Tircu'n bnix tan junit topoj tze'.

²⁶ Yi wi't bnixe'n yi patbil insens toque'n tzun oro te'jak, chi tane'n yi tibaj, tuml yi cyaj xlanj tu yi e'chk tal ne'ĕ yubil tzi'ak yi patbil insensa'tz nin oro cu'n ban.

²⁷ Nin tzak' yi jun yubila'tz oc cyaj argoy yi oro cu'n. Cob tzun oc quen le jalaj xlanj nin cobt le jalajt. Yi e'chk argoya'tz xcon tan palche'n yi patbil insens, na cho'n ticy'e'n yi k'a'j tul.

²⁸ Ma yi e'chk k'a'j xcon yi balaj tze' acacia tan banle'n, nin oc oro te'jak tan jople'n yi tze'.

Yi bnixe'n yi aceit tu yi insens

²⁹ Nin oc Bezaleel tan banle'n yi aceit tu yi insens yi chin xan nin yi na xcon tan xanse'n jun takle'n nka jun yaj. Cho'n cunin tzun ntulej i'-tz chi yi na quilej yi e' wi'tz bnol perfum.

38

Yi toque'n banle'n yi patbil tx'ixwatz

¹ Itzun bantz nintzun oc Bezaleel tan banle'n yi patbil tx'ixwatz te balaj tze' acacia. Yi toque'n i' tan banle'n cyaj xtx'u'cnaki'n tulej. Cob metr tu junak o' centimetr ban yi xlajak. Ma yi wutz tkan, i'tz jun metr tu junak o' centimetr ban.

² Ncha'tz bnix cyaj tuc', jun tzun le jujun xtx'u'c. Junit tzun ban yi cyaj tuc'a'tz tu cyakil yi patbil tx'ixwatz. Ej nin oc brons te yi jun patbil tx'ixwatz tan jople'n yi tze'.

³ Nin cyakil yi e'chk ma'cl yi xcon te yi jun patbil tx'ixwatz'a'tz brons cu'n ntulej i'. Yi e'chk ma'cla'tz chi tane'n yi cu'lbil tza'j, tu yi e'chk pale't, tu yi e'chk lmak lak, tu yi e'chk lmak pac', tu e'chk cu'lbil xtxak'ak', brons cu'n ban tircu'n.

⁴ Bnix jun pariy yi brons cu'n. Cho'n cwe'n tul yi patbil tx'ixwatz, nicy'an cuntu' tan je'n k'ak' tibaj.

⁵ Ncha'tz bnix cyaj argoy, jujun le jujun xtx'u'c yi pariy. Yi xac yi argoya'tz i'tz tan ticy'e'n yi k'a'j tul.

⁶ Nintzun oc Bezaleel tan banle'n yi k'a'jil. Ej nin bnix ta'n te yi tze' acacia. Ncha'tz oc brons te'j yi k'a'ja'tz yi xcon te yi patbil tx'ixwatz.

⁷ Yi bnixe'n yi e'chk k'a'ja'tz nintzun icy' ta'n tul yi e'chk argoy yi at te yi patbil tx'ixwatz, na yi xac i'tz tan palche'n, nin tan ticy'le'n nin yi patbil

tx'ixwatza'tz. Yi jun patbil tx'ixwatza'tz jul sbne' tul chi tane'n jun cajón. Poro oc brons te'j cyakil tan jople'n yi tze'.

Yi bnixe'n yi jun chin wutzile'n plancan

⁸Toque'n tzun Bezaleel tan molche'n yi chispej* yi e' xna'n yi ate'-tz stzi' yi puertil yi pach yi mantial tu'. Yi molxe'n nintzun oc i' tan banle'n jun chin wutzile'n plancan yi brons cu'n ban. Ncha'tz ban yi c'olchbil, brons cu'n.

Yi solte'j yi mantial

⁹Ncha'tz bnix yi pe'm solte'j yi mantial tan Bezaleel. Bajx bnixe'n yi jalaj xlaj yi na xmayin nin cwe'n tzi'n. Oc ca'wunak o' metr balaj xbu'k yi lino cu'n te yi jalaj xlaja'tz.

¹⁰Bnix yi junak tkan tu yi junak simientil yi jalaj pe'ma'tz. Brons cu'n ban. Ma yi e'chk ganchil tu yi e'chk tz'amol tetz i'tz sakal cu'n ban tircu'n.

¹¹Ncha'tz yi jalajt yi na xmayin nin je'n tzi'n, ca'wunak o' metr balaj xbu'k oc te'j. Ma yi junak tkan tuml yi junak simientil, i'tz brons cu'n ban tircu'n. Ma yi e'chk ganchil tuml yi e'chk xmalk'abil sakal cu'n ban.

¹²Ma te yi jalajt yi na xmayin nin toque'n tzi'n oc junak cob metr tu ni'cy balaj xbu'k te'j. Ncha'tz bnix yi lajuj tkan tu lajuj simientil tuml yi e'chk argoy tu e'chk ganch, sakal cu'n ban.

¹³Ncha'tz ban yi jalajt xlaj yi na xmayin nin tele'n tzi'n junak cob metr tu ni'cy balaj xbu'k oc te'j.

* **38:8** Te yi tiempa'tz na bnix yi e'chk spej te brons, yi wi'nin na litz'un.

¹⁴ Ma xlanj yi puert at juk metr balaj xbu'k tu ox tkan tuml e'chk simientil.

¹⁵ Ncha'tz ban le jalajt xlanj yi puert, oc juk metr balaj xbu'k te'j tu ox tkan tuml e'chk simientil.

¹⁶ Cyakil yi xbu'k yi oc te pe'mil yi mantial i'tz xbu'k lino cu'n yi bak'u'n.

¹⁷ Cyakil e'chk simientil yi tkan pe'm i'tz brons cu'n, ma yi e'chk ganch yi na xcon te yi tkan tu yi e'chk argoy i'tz sakal cu'n. Ma twi'e'n yi tkan ate'n jujun yubil yi sakal. Ej nin cyakil e'chk tkan atlen argoy te'jak.

¹⁸ Ma yi xbu'k yi oc tetz yi puertil yi pe'm, chemij ban tan yi balaj nok' yi txib yubil tu xk'ayk'uj tu cyak, nin yi balaj lino yi bak'un wutz. Beluj tzun metr ban yi tkan. Ma yi wutz tkan i'tz cob metr tu junak o' centimetr, chi tane'n yi mas xbu'k.

¹⁹ At cyaj tkan nin cyaj simientil yi brons cu'n, ma yi e'chk ganch tu yi e'chk argoy sakal cu'n ban. Ej nin yi twi' yi e'chk tkana'tz ate'n jujun yubil yi sakal cu'n.

²⁰ Cyakil yi e'chk staqui yi xcon tetz yi mantial tuml yi xcon te yi pe'm yi at solte'j, brons cu'n ban tircu'n.

Yi e' ak'unwil tu e'chk ma'cl yi xcon te yi mantial

²¹ Tan ca'wl Moisés oc Itamar yi cy'ajl yi wi'tz pale' Aarón tan ticy'le'n nin ju' yi ak'un. Ej nin i' a'lon scyetz yi e' levita tan ticy'le'n nin yi tajlal cyakil yi ch'ich' yi xcon tan banle'n yi mantial kale atit yi caña' tetz yi trat.

²² Ma tetz Bezaleel bnix cyakil yi ak'un ta'n chi yi tal Ryos tetz Moisés. Yi jun Bezaleela'tz i' yi cy'ajl ta' Uri nin mamaj wutzile'n ta' Hur jun scyeri xonl Judá.

²³ Ncha'tz oc Aholiab tan äch'eye'n Bezaleel, na i' jun wi'tz txak'ol ch'ich', ncha'tz i' jun balaj chemol, na ba'n na bnix balaj xbu'k ta'n te yi nok' yi txib yubil tu xk'ayk'uj nin cyak tu yi balaj lino. Yi yaj Aholiab i' cy'ajl Ahisamac jun scyeri xonl Dan.

²⁴ Cyakil yi oro yi xcon tan banle'n yi e'chk takle'n tetz mantial i'tz cyoy yi e' xonl Israel yi opon cya'n tetz Ryos. Nin yi tajlal yi oro yi opon i'tz junak cob lo' quintal chi yi ma'lbil yi xcon xe yi mantial.

²⁵ Ma yi sakal yi molxij yi je'n yi sens ächixo'l yi xonl Israel i'tz oxc'al tu o'laj quintal tu cob arow chi yi ma'lbil yi na xcon xe yi mantial.

²⁶ Cyakil yi e' yi e' oc tajlal yi toque'n cyajle'n, i'tz yi e' yi nsken tz'ak junak yob cya'n le je'nak. Nin yi cyajlal, i'tz kak cient tu ox mil tu o' cient tu ni'cy chixone'n. Nin yi e'a'tz cyak' len chicutxuj, yi i'tz o' el yi jun ons sakal chi yi ma'lbil yi xcon tetz yi mantial.

²⁷ Molxij tzun ox c'al tu o'laj quintal sakal. Ya'stzun xcon tan banle'n yi e'ch simientil te yi tkan yi mantial tuml e'chk simientil yi tkan yi xbu'k yi at tul yi mantial. Ja tzun bnix jun cient simientil. Ej nin xcon ox ox arow sakal te jujun.

²⁸ Ncha'tz te yi sakala'tz yi baj opon cyak'un yi e' xonl Israel oc Bezaleel tan banle'n cyakil yi e'chk ganch tu argoy yi xcon te e'chk tkan yi mantial. Ej nin ja xcon tan banle'n yubil yi je' tibaj yi e'chk tkana'tz.

²⁹ Ma yi brons yi opon cyak'un yi e' xonl Israel tan toye'n tetz Ryos i'tz nicy' cient tu ox quintal tu lajuj liwr.

³⁰ Ej nin te cyakil yi bronsa'tz yi molxij, bnix

cyakil yi simientil yi tkan, yi puertil yi ama'l kale na chic'ulwit quib tu Ryos. Ncha'tz bnix yi patbil tx'ixwatz yi brons cu'n tuml yi pariyil, tu cyakil yi e'chk mas ma'cl yi xcon te yi patbil tx'ixwatz, brons cu'n ban.

³¹ Ncha'tz cyakil yi simientil yi xcon tetz yi e'chk tkan yi pe'm yi at solte'j yi mantial, tu yi simientil yi e'chk tkan yi puertil yi pe'm, tu cyakil yi e'chk staqui yi xcon tan stz'amle'n yi mantial tu yi pe'm yi at solte'j, brons cu'n ban.

39

Yi be'ch cyetz yi e' pale'

¹ Yi toque'n banle'n yi e'chk be'ch cyetz yi e' pale' yi e' xcon xe yi mantial, xcon yi e'chk nok' yi txib yubil tu xk'ayk'uj nin cyak. Ncha'tz bnix yi balaj be'ch tetz Aarón, chi yi tal Ryos tetz Moisés.

² Yi toque'n banle'n yi lantar xcon yi oro tu yi nok' yi txib yubil tu xk'ayk'uj nin cyak. Cyakil yi nok'a'tz i'tz balaj lino, yi bak'u'n wutz.

³ Oc xtxak'le'n yi oro tan martiy tan tele'n yi wutz. Ej nin e' baj oc tan xtx'ilche'n cu'n tan toque'n tetz nok'. Ma yi toque'n chi tane'n nok', nintzun oc xchemle'n xo'l yi lino yi txib yubil yi sak tu xk'ayk'uj nin cyak.

⁴ Nin oc cob ganchil wi xulchub tan stz'amle'n yi lantara'tz.

⁵ Ej nin cha'tz, bnix yi c'albil yi tz'ocopon tan c'alche'n yi jun lantara'tz. Cho'n nin ban yi bambil tetz chi yi lantar, na xcon yi oro tan banle'n tu yi balaj lino yi bak'u'n wutz tu yi txib yubil tu xk'ayk'uj nin cyak. Bnix yi jun lantara'tz, chi yi tal Ryos tetz Moisés.

⁶ Ma yi cob ne'ḥ c'ub yi ónice cho'n toque'n wi jun tz'ambil tetz yi oro cu'n. Ej nin swutz yi cob ne'ḥ c'uba'tz oc chibi' yi coblaj k'u'j xonl Israel. Ej nin cho'n cu'n ban chi tane'n jun sey.

⁷ Yi bnixe'n nintzun oc tk'ol Bezaleel tibaj yi cob ganch tetz yi jun lantara'tz. Nin yi xac yi e'chk ne'ḥ c'uba'tz i'tz tan china'wse'n yi e' xonl Israel swutz Ryos, chi yi tal Ryos tetz Moisés.

⁸ Ma yi jun tal ne'ḥ xbu'k yi oc wutz c'u'l, bnix chi yi ban yi lantar. Xcon oro te'j, nin xcon yi nok' yi txib yubil tu xk'ayk'uj, tu yi cyak. Cyakil yi nok'a'tz i'tz lino cu'n yi bak'u'n wutz.

⁹ Pakwutzi'n ban nin cyaj xtx'u'cnaki'n ban cyentz. Junak cob centimetr ban yi jalajchak xlaj.

¹⁰ Ej nin te yi jun ne'ḥ xbu'ka'tz oc cyaj txol tal ne'ḥ balaj c'ub yi wi'nin na yub. Te yi bajx txol oc jun tal ne'ḥ balaj c'ub yi rubí nin oc jun crisólito, nin jun esmeralda.

¹¹ Ma te yi ca'p txol oc jun granate jun zafiro nin jun jade.

¹² Ma te yi toxi'n txol oc jun jacinto, jun ágata nin jun amatista.

¹³ Ma te yi cyaji'n txol oc jun topacio jun coralina nin jun jaspe. Cyakil yi e'chk tal ne'ḥ c'uba'tz tz'amij tan oro.

¹⁴ Coblaj ne'ḥ c'ub xcon, na xomcyen tu' te yi coblaj k'u'j xonl Israel. Te yi jujun tal ne'ḥ c'ub at cyen yi jujun chibi' yi jun k'u'j xonl Israela'tz. Cho'n tane'n chibi' chi tane'n cyen te jun sey.

¹⁵ Nin tan stz'amle'n yi jun tal ne'ḥ xbu'ka'tz bnix cob caren yi oro cu'n ban nin bak'u'n ban wutz.

¹⁶ Ncha'tz bnix cob stz'ambil tetz yi oro cu'n nin

bnix cob argoy yi oro cu'n ban. Cho'n tzun toque'n yi cob argoya'tz yi oro cu'n stzi' yi jalaj xljaj yi at twi'e'n yi ne'x xbu'ka'tz.

¹⁷ Nin yi e'chk caren cho'n toque'n te yi e'chk argoya'tz.

¹⁸ Ma yi ju' yi cob carena'tz cho'n toque'n te yi cob stz'ambil tetz yi at wi xulchub, nin cho'n toque'n c'alij te lantar.

¹⁹ Ej nin ncha'tz bnix cobt argoy. Nintzun oc wutz coc, xtx'u'c cu'n tzaj yi jun tal ne'x xbu'ka'tz, poro wutz coc kale na tok'be't tib tu yi lantar.

²⁰ Ncha'tz bnix cobt argoy yi oro cu'n, cho'n tzun toque'n tz'isij te yi lantar yi at swutz, poro cho'n cyaje'n cyen naka'jil yi stz'isbil kale na icy'e't yi c'albil tetz yi lantar.

²¹ Cwe'n tzun c'alij yi cob argoya'tz yi at sju'ak yi tal ne'x xbu'k, yi tz'ocopon wutz c'u'l yi pale', tu yi argoy yi at te yi lantar, tan jun c'albil yi txib yubil. Cho'n tzun cyaje'n cyen yi jun tal ne'x xbu'k swutz yi lantar, nin tibe'n tzaj mu'x tal yi c'albil yi lantara'tz. Nin junawes cyaje'n cyentz. Ja bnix cyakil chi yi tal Ryos tetz Moisés.

²² Ncha'tz bnix yi xbu'k yi cyaj cyen jak' yi lantar. Txib cu'n ban yubil.

²³ Ma yi kul, nintzun je c'aplu'n chi na ban jun colbaj. Nin yi stzi'ak yi kul, nintzun oc baltz'e'n tan qui katze'n.

²⁴ Baj oc len yubil stzi'ak yi jun xbu'ka'tz. Oc e'chk yubil yi woloji'n ban, tan yi nok' lino yi bak'u'n wutz tu yi txib yubil tu xk'ayk'uj nin cyak.

²⁵ Ej nin ncha'tz bnix e'chk tal ne'x cumpanu' yi oro cu'n ban. Nin octz cyak'un stzi'ak tircu'n.

26 Jun tzun woloj nok' oc nin jun tal ne'x cumpanu' octz stzi'ak cyakil yi xbu'ka'tz. Yi jun xbu'ka'tz xcon tetz yi pale' yi na oc tan banle'n yi munl swutz Ryos xe yi mantial. Bnix cyakil, chi yi tal Ryos tetz Moisés.

27 Ncha'tz bnix yi xbu'k yi chitpun nintu' tan balaj lino.* Chemij ban tan jun wi'tz chemol. Iten nin bana'tz be'ch cyetz yi e' cy'ajl Aarón.

28 Nin ncha'tz ban yi xbu'k yi jepon te chiwi' tu yi yubil lino cu'n ban. Ej nin ja bnix e'chk ne'x wex tan balaj lino yi tz'ocopon scye'j tan tewe'n yi chiwankil.

29 Ma yi c'albil ja bnix tan nok' lino yi bak'u'n wutz tu yi txib yubil tu xk'ayk'uj nin cyak. Chemij tzun ban nin chin c'otij cunin cyulej. Bnix cyakil chi yi tal Ryos tetz Moisés.

30 Nin ncha'tz bnix yi jun ne'x placa yi oro cu'n yi xcon tan xchajle'n yi xansa'nt i' tetz pale'. Bnix chi na ban banle'n jun sey. Je yi yole'j yi oc swutz: “Xansa'ncho't tetz Jehová yi kajcawil”.

31 Yi bnixe'n, nintzun oc chic'alol tan jun c'albil yi txib yubil, kalena'tz tzun toque'n te yi xbu'k yi jepon te wi'. Bnix chi yi tal Ryos tetz Moisés.

Yi bnixe'n yi mantial

32 Bnixen tzun yi ca'l Ryos, yi mantial kale na chic'ulwit quib Ryos scyuch' yi e' xonl Israel. Bnix yi jun ca'la'tz, chi yi tal Ryos tetz Moisés.

33 Yi bnixe'n tircu'n cyak'un yi ak'unwil, nintzun e' jatx tetz Moisés. Ncha'tz e' jatx cyakil yi e'chk ma'cl, chi tane'n yi staqui, tu yi e'chk tz'lum, tu yi

* 39:27 Yi balaj lino chin stum nin. Ej nin ja bnix yi e'chk xbu'k ta'n.

e'chk k'a'j, tu yi tkan ca'l, tu cyakil e'chk xe' tkan ca'l.

³⁴ Nin cha'tz e' jatx yi stz'uml cne'r yi ocnak yi stz'acl yi cyak yubil, yi xconk tan jople'n yi wi' mantial, tu yi balaj stz'uml txuc, nin yi xbu'k yi xcon tan jatxle'n xo'l yi ama'l yi chin xan nin.

³⁵ Ncha'tz e' jatx yi caña' kale atit yi ca'wl Ryos tuml tetz k'a'jil, nin ncha'tz yi jopsel yi na xcon tan jople'n yi caña'a'tz.

³⁶ Ncha'tz e' jatx yi mes tu yi e'chk ma'cl yi xconk te'j tu yi pam yi xansa'nt tetz Ryos.

³⁷ Ncha'tz e' jatx yi jun wutzile'n cantil yi oro cu'n, tircu'n tuml cyakil yi e'chk ne'x txekbil yi at te'j, tu cyakil yi e'chk mas ma'cl yi xconk te'j, tuml yi aceit yi xconk tetz yi txekbila'tz.

³⁸ Nin ncha'tz e' jatx yi patbil insens yi oro cu'n, tu yi aceit yi xconk tan xanse'n jun takle'n, nin yi insens yi wi'nin c'o'cal, tu yi xbu'k yi xcon tetz yi puertil yi mantial kale na chic'ulwit quib Ryos scyuch' yi e' xonl Israel.

³⁹ Ncha'tz e' jatx yi patbil tx'ixwatz tu yi pariyil yi brons cu'n, tu cyakil yi k'a'jil nin cyakil yi e'chk ma'cl yi xcon te'j. Ncha'tz yi jun chin wutzile'n plancan tu cyakil yi xe'.

⁴⁰ Ncha'tz e' jatx yi e'chk xbu'k yi xconk tetz yi pe'mil yi mantial, tu yi e'chk tkan pe'm, tu e'chk xe' tkan pe'ma'tz. Ncha'tz yi xbu'k yi xconk tetz yi puertil yi pe'm, tu e'chk akwil yi xconk tan c'alche'n, tu cyakil e'chk estaque. Cyakil yi e'chk ma'cla'tz yi xconk xe' yi ca'l Ryos, e' jatx tk'ab Moisés.

⁴¹ Ncha'tz e' jatx yi be'ch cyetz yi e' yi chixconk xe' yi mantial. Ak'lij yi balaj be'ch tetz yi pale'

Aarón. Ncha'tz ak'lij yi be'ch cyetz yi e' cy'ajl Aarón.

⁴² Bnixe'n tzun cyakil yi ak'una'tz cyak'un yi e' xonl Israel, chi yi tal Ryos tetz Moisés.

⁴³ Itzun bantz yi tilol Moisés yi ba'n mban cyak'un yi e' xonl Israel, chi yi tal Ryos tetz, tk'ol tzun i' yi banl squibaj yi e' xonl Israel.

40

Yi toque'n xanse'n yi ca'l Ryos yi mantial

¹ Itzun bantz nintzun jilont Ryos tetz Moisés. Nintzun taltz:

² “Tul yi bajx k'ej, tetz yi bajx xaw tetz yi yob* tajwe'n tan awekol yi mantial, na i'tz yi ama'l kale na kac'ulwit kib tzituch' wok yi axwok xonl Israel.

³ Yil wekxij yi mantiala'tz ba'n tzun tz'oc yi caña' kale atit quiwel katrat tul yi mantiala'tz, nin ba'n je jun xbu'k te yi ama'l tan jople'n.

⁴ Nin ba'n tz'oc yi mes awa'n xe yi mantial, nin ba'n tz'oc yi jun chin wutzile'n cantil, nin ba'n che' aban cyakil yi e'chk ne'x txekbil te'j. Ncha'tz na taj nuc'le'n yi mes.

⁵ Ncha'tz ba'n tz'oc yi patbil insens yi oro cu'n tul yi mantial. Ba'n tz'oc awa'n swutz yi xbu'k yi at swutz caña' kale atit quiwel katrat. Nin ba'n tz'oc yi xbu'k yi xconk tetz yi puertil yi mantial.

⁶ Ma yi patbil tx'ixwatz, ba'n tz'oc awa'n swutz yi puertil yi mantial kale na kac'ulwit kib tzituch' yi axwok xonl Israel.

* **40:2** Yi bajx xaw tetz yi yob xchixo'l yi e' xonl Israel, i'tz Nisán nka Abib. I'tz ni'cu'n tu yi xaw abril nka marzo yi na xcon skaxo'l ketz jalu'.

⁷ Ncha'tz yi jun chin wutzile'n plancan, oken txo'l yi mantial tu yi patbil tx'ixwatz nin ba'n tzanojscu'n tan a'.

⁸ Nin ba'n tzawek yi pe'm solte'j yi mantial. Ej nin ba'n tz'oc yi xbu'k yi xconk tetz puertil.

⁹ "Ej nin yil bnix, ba'n tzun tzacy'aj tzaj mu'x̄ aceit, yi aceit yi na xcon tan xanse'n jun takle'n. Ej nin ba'n tzachit nin tibaj yi mantial, nin tibaj cyakil yi e'chk ma'cl yi at xe yi mantial. Tan yi xtxolbila'se'j tzaxanse' yi mantial tu cyakil yi e'chk ma'cl yi at xe'. Chin xan nin sbne' cyakil.

¹⁰ Ncha'tz tz'an yi patbil tx'ixwatz, ba'n tzachit nin yi aceit tibaj tan xanse'n. Ncha'tz tz'an yi e'chk ma'cl yi na xcon te'j. Tan yi xtxolbila'tz tzaxanse' yi jun altara'tz, nin tz'ocopon tetz jun patbil itx'ixwatz yi chin xan nin.

¹¹ Ncha'tz tzawulej yi jun chin wutzile'n plancan tu yi xe'. Ba'n tzaxansaj. Tz'it nin yi aceit te'j tan xanse'n," stzun Ryos tetz Moisés.

¹² Ncha'tz tal Ryos: "Ba'n tzacy'aj nin Aarón scyuch' yi e' cy'ajl stzi' yi puertil yi ama'l kale na kac'ulwit kib tzituch' yi axwok xonl Israel. Ej nin alaj scyetz tan chicwe'n tan jichi'n.

¹³ Nin ba'n tzawal tetz Aarón tan toque'n yi balaj be'ch tetz te'j, tetz pale'. Nin ba'n tzatz'itnin aceit te'j tan xanse'n, na tajwe'n tan xanse'n i' tan toque'n tetz pale' tzinwutz.

¹⁴ Ncha'tz che' awulej yi e' cy'ajl. Ba'n chopon awa'n swutz yi mantial nin ok yi be'ch cyetz yi chemij.

¹⁵ Nin ba'n tzatz'itnin aceit scye'j chi yi maban te'j Aarón. Banaj yi xtxolbila'tz tan cyoque'n tetz pale' tzinwutz. Na tan yi aceit yi tz'ocopon tz'itu'n

scye'j chocopon tetz pale' tzinwutz, sbne' opon tunintz," stzun Ryos bantz tetz Moisés.

16 Toque'n tzun Moisés tan banle'n cyakil yi xtxolbil yi tal Ryos tetz i'.

17 Ya'stzun ban tul yi ca'p yob yi cyenle'n tzaj yi e' xonl Israel Egipto. Nin tul yi bajx k'ej tetz yi bajx xaw tetz yi yoba'tz, ya'stzun toque'n wekle'n mantial yi xcon tetz yi ca'l Ryos.

18 Toque'n tzun Moisés tan banle'n, nin tan wekle'n yi mantiala'tz. Cu' yi xe' yi e'chk tkan. Ncha'tz oc yi e'chk tablón tu yi e'chk k'a'jil nin oc yi e'chk tkan yi xcon te'j.

19 Nin ncha'tz je' tk'ol Moisés yi e'chk xbu'k yi xcon tetz pa'tbil. Cho'n je'n tk'ol tibaj yi cajonil yi mantial. Je'n tzun tk'ol i' yi e'chk xbu'ka'tz tibaj yi cajonila'tz chi alijt tan Ryos tetz.

20 Ncha'tz oc Moisés tan tak'le'n cu'n yi cob lepaj c'ub kale atit yi ca'wl Ryos. Cho'n tzun cwe'n tk'ol tul yi caña' nin oc tk'ol yi e'chk k'a'j te yi caña'a'tz.

21 Nin cha'tz je' tk'ol Moisés yi jopsel tibaj yi caña'a'tz. Nin yi wi't bnixe'n, nintzun oc ta'n xe' yi mantial nin je' ðch'imbai yi xbu'k yi xcon tan jople'n yi caña' chi yi alijt tan Ryos tetz.

22 Ncha'tz oc yi mes ta'n. Cho'n tzun toque'n cyen tul yi mantial nka yi ama'l kale na chic'ulwit quib Ryos scyuch' yi e' xonl Israel. Cho'n tzun cyaje'n cyen xlaje'n yi puert poro tc'u'l, nin solte'je'l tzaj yi xbu'k yi nxcon tan jople'n yi ama'l yi wi'nin xanil.

23 Ej nin tibaj yi jun mesa'tz je' tk'ol Moisés yi pam yi ncyaj cyen swutz Ryos, chi alijt ta'n.

24 Ma yi jun chin wutzile'n cantil, cho'n toque'n ta'n xljaj cu'n yi puert.

25 Yi wi't toque'n yi jun cantila'tz, nintzun oc tk'ol Moisés k'a'kl yi e'chk tal ne'x̄ txekbil yi at te'j. Oc tk'ol k'a'kl nin cyaj cyen swutz Ryos chi alijt ta'n.

26 Ma yi patbil insens yi oro cu'n, cho'n tzun toque'n tul yi ama'l kale na chic'ulwit quib Ryos scyuch' yi e' xonl Israel, nin cho'n cyaje'n cyen swutz yi xbu'k tc'u'l cyen.

27 Toque'n tzun i'-tz tan pate'n yi insens yi wi'nin c'o'cal chi alijt tan Ryos tetz.

28 Ncha'tz oc Moisés tan tocse'n yi e'chk xbu'k yi xcon te yi puertil yi mantial.

29 Ej nin ncha'tz oc tk'ol Moisés yi patbil tx'ixwatz swutz yi puertil yi mantial. Toque'n tzun Moisés tan pate'n yi chitx'ixwatz. Oc i' tan pate'n yi e'chk txuc tu jarin nin aceit, chi alijt tan Ryos tetz.

30 Ncha'tz ban yi jun chin wutzile'n plancan, cho'n tzun cyaje'n cyen txo'l yi patbil tx'ixwatz tu yi ama'l kale na chic'ul wit quib Ryos scyuch' yi e' xonl Israel. Cwe'n tzun nojsal Moisés tan a'.

31 Cho'n tzun na jetzaj a' yi na xcon tan xtx'ajle'n chik'ab tu quikan Moisés tu Aarón scyuch' yi e' cy'ajl Aarón.

32 Na ilenin na chitx'aj chik'ab tu quikan yi na cho'c tan banle'n chimunl xe yi mantial, ej nin yi na chocopon te yi patbil tx'ixwatz. Ya'stzun na cyulejtz, na ya'stzun alijt tan Ryos tetz Moisés.

33 Wi'tzbil tlen oc Moisés tan tocse'n yi xbu'k solte'j yi mantial tu yi patbil tx'ixwatz. Nin oc yi

xbu'k yi xcon tetz puertil yi pe'm. Ya'stzun bnixe'n yi wi'tzibil ak'un tan Moisés.

Yi jun boc'oj sbak' yi a'tij tibaj yi ama'l kale na chic'ul wit quib Ryos scyuch' yi e' xonl Israel

³⁴ Yi wi't bnixe'n cyakil yi mantial, nintzun cu'ul jun boc'oj sbak' tibaj. Ej nin noj cyakil yi mantial tan yi k'ej tu pak'puchal Ryos.

³⁵ Qui'c tzun rmeril tan toque'n Moisés tul yi ama'la'tz tan paj yi sbak' yi ncu'ul, nin tan paj yi k'ej tu pak'puchal Ryos yi at.

³⁶ Te cyakil yi tiemp yi nchixon yi e' xonl Israel, qui nin chicy' tul junt ama'l jalen yi na je' yi jun boc'oj sbak'a'tz yi at tibaj yi mantial. Yi na je' yi sbak' kalena's tzun na cho'c tan molche'n be'ch cyetz tan quicy'e'n.

³⁷ Poro ko qui na je' yi sbak', ncha'tz yi e' xonl Israel qui na chicy'.

³⁸ Nin te cyakil yi chibe' yi e' xonl Israel, ja quil yi jun boc'oj sbak'a'tz tibaj yi mantial. Chajk'ej cho'n at yi sbak'a'tz tibaj yi ca'l. Ma lak'bal na oc tetz jun boc'oj k'ak' yi na a'tij tibaj yi jun mantiala'tz.

Yi Antiw Bible / Yi Ac'aj Testament Bible in Aguacateco (GT:agu:Aguacateco)

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Aguacateco

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011-02-18, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The Bible

in Aguacateco

**© 2011-02-18, Wycliffe Bible Translators, Inc.
All rights reserved.**

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
d6948788-e726-52d3-a772-47803a4a6354